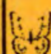
گلشن معرفت

گلشن معرفت

گلشن معرفت

گلشن معرفت

گلشن معرفت

گلشن معرفت

گلشن معرفت

گلشن معرفت

گلشن معرفت

گلشن معرفت

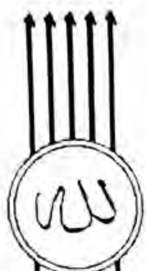
گلشن معرفت

گلشن معرفت

گلشن معرفت

مرتب : صالح محمد دردمند باطنی

هوا خواه تو دیدم هر کدام دیدم در این گلشن
ز گل رنگ تو می جوشد ز مُل بوی تو میاید

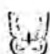

لا إله إلا الله محمد رسول الله

ن والقلم وما يسطرون

گلشن معرفت

گلشن معرفت

گلشن معرفت

گلشن معرفت

گلشن معرفت

گلشن معرفت

گلشن معرفت

گلشن معرفت

گلشن معرفت

مرتب : صالح محمد
دردمند باطنی

گلشن معرفت

گلشن معرفت

گلشن معرفت

گلشن معرفت

هوا خواه تو دیدم هر کدام دیدم در این گلشن
ز گل رنگ تـو می جوشد ز مل بوی تـــو میاید

در برگهای گلشن معرفت مطالعه فرمائید

ثنا ودرود ....

سخنی راجع به این مجموعه.................. ۱

بت خانه وجود شکن......................... ۵

مهاجر مسکین.............................. ۷

صاحب نظر ۹

از من از طریقت بشنو...................... ۱۱

نسب سردار عالمﷺ......................... ۱۶

بیان شمائل آنحضرتﷺ...................... ۲۶

بیان معجزات آنحضرتﷺ..................... ۲۷

بیان اولاد ذکور و اناث آنحضرتﷺ............. ۲۸

ازواج مطهرات آنحضرتﷺ.................... ۳۰

بیان خلفای راشدین(رض) ۳۱

ذکر ائمه مهدیین (دوازده امام)............... ۳٤

سلسله طریقه عالیه نقشبندیه شریف............ ۳۷

خلوت گزیده ٤٦

نماز های نوافل اهل سلوك ٥٦

در باره یقین ٥٧

در باره گریه ۵۹
گوشهء عزلت........................ ۶۲
بیگانه........................ ۶۳
جوانمرد کیست و جوانمردی چیست........................ ۶۵
سوال و جواب اعرابی از رسول اکرمﷺ........................ ۶۹
جلوه گر........................ ۷۳
خارغم........................ ۷٤
شعری از شاعر بدخشانی........................ ۷۶
در بیان طور دل........................ ۸۰
اوصاف جوانمردی........................ ۸۵
سخن جالب در باره انسان........................ ۸۸
پنج روز دنیا........................ ۸۹
ای همنفس........................ ۹۱
در باره معلم ومکتب........................ ۹۲
در باره رشتهء محبت........................ ۹۷
در باره عقل و عشق........................ ۹۹
مادر........................ ۱۰۳
در باره منصور ودار........................ ۱۰۵
در خواب دیدن معشوق........................ ۱۱۰
مست و هوشیار........................ ۱۱۳

مستی.. ۱۱۵
درمدح جام و پیاله........................ ۱۱۸
تعریف می ۱۲۰
شعر منتخب................................ ۱۲۱
مرحبا....................................... ۱۲۲
حجاب.. ۱۲۵
نماز عاشق.................................. ۱۲۸
مذهب من.................................... ۱۳۱
می خانه وخرابات......................... ۱۳۲
پیرعشق..................................... ۱۳۷
قلب مادر.................................... ۱۳۸
رسوائی...................................... ۱۳۹
دوست دارم این وطن را.................. ۱۴۰
در باره سیل............................... ۱۴۳
در باره تسبیح............................. ۱۴۴
در باره بخل................................ ۱۴۵
در باره طفل و دیوانه..................... ۱۴۶
تجارت عشق................................ ۱۴۸
در باره همت بلند......................... ۱۵۰
یوسف زلیخا............................... ۱۵۴

فرهاد شیرین........................ ۱۶۱
عشق لیلی و مجنون........................ ۱۶۷
رفیق بی وفا........................ ۱۶۹
در باره محمود ایاز........................ ۱۷٤
شمع و پروانه........................ ۱۷۵
در دانه درخشید........................ ۱۷۸
در باره گل و بلبل........................ ۱۸۱
باغبان و گلزار........................ ۱۸۸
گلچین........................ ۱۹۲
در باره غنچه........................ ۱۹۳
در باره الفاظ مصطلحات نقشبندیه........................ ۱۹٤
در باره معشوق و عمر........................ ۱۹۹
در باره بیمار عشق........................ ۲۰٤
مریض محبت........................ ۲۰۹
سخنان جالب........................ ۲۱۳
در باره، طبیب عشق........................ ۲۱٤
چهل حدیث گهر بار سردار عالمﷺ........................ ۲۲۰
در باره رقیب و رشک........................ ۲۲۳
نسیم مدینه........................ ۲۲۷
آزادگی........................ ۲۲۹

پیری و جوانی........................ ۲۳۶
من عاشق تو هستم.................... ۲۳۷
تمنا................................... ۲۳۸
استغنا................................ ۲۴۱
معشوق و آینه...................... ۲۴۲
قمار عشق............................ ۲۴۴
بوسه................................. ۲۴۶
در باره ناتوانی عاشق................ ۲۵۲
در باره‌ء زلف......................... ۲۵۴
در باره‌ء شانه و زلف................. ۲۵۹
در تعریف دل ۲۶۰
گندم گوید............................ ۲۶۳
گفتم به چشم......................... ۲۶۶
زاهد ریائی............................ ۲۶۷
در باره قامت و قیامت................ ۲۷۱
در باره روی ماه...................... ۲۷۳
شهید عشق........................... ۲۷۵
شرح اصطلاحات اهل تصوف............ ۲۸۲
منم کاسه به کف حیران یا رسول الله.......... ۳۰۳
قطعه جالب شعرشائق................. ۳۰۵

خرابات................................ ۳۰۶
من مست تو دیوانه.................. ۳۰۷
بی نمازان ۳۰۹
دوست در خانه ما گرد جهان گردیدیم................. ۳۱۰
اغثنی یا رسول الله صلواة نامه....................... ۳۱۱
حیا.. ۳۱۲
در باره ذکر اهل تصوف...................... ۳۱۳
اظهار سپاس.............................. ۳۱۸
وطنم دوستت دارم........................ ۳۱۹
خلص سوانح.............................. ۳۲۰
یاداشت مرتب............................ ۳۲۱
دوعا.. ۳۲۲
اظهار سپاس.............................. ۳۲۳

بسم الله الرحمن الرحیم

ما ز هر صاحبدلی یك رشته فـــن آمـــوختیم

عقل از مجـــنون و عشق از کوهکن آموختیم

ای کالا سفید سیاه گلیم

طهارت کن که قامت نزدیك است

توبه کن که قیامت نزدیك است

درطفلی پستی، درجوانی مستی، در پیری سستی تو

بگو خدا راکی پرستی ؟

امام ما اعظم است.

شریعت ما منظم است.

آفتاب عالم است.

خوشنودی خدا و رسول اکرم است

الحمدالله بگو تا در تنت دم است

۱۳۷۷/۱۲/۲۸ هجرت پشاور

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمدلله الذی دعانا الی الایمان . و هدانا بالقرآن واجاب ادعوتنا بالفضل والاحسان . و الصلوة والسلام علی سیدالخلق الداعی الی دعوة الحق وعلی آله وصحبه وتابعیه وحزبه الدعاة الی کلیمته والرعاة لامته فی ملته. آمین

اللهم اجعل فی قلبی نوراً و فی بصری نوراً وفی سمعی نوراً آمین. اللهم احینی مسکیناً و امتنی مسکیناً واحشّرنی فی زمرة المساکین آمین. اللهم انی اعوذبك من فتنة النساء و اعوذبك من عذاب القبر آمین. اللهم صل علی سیدنا محمد عبدك و رسولك وصل علی المؤمنین و المؤمنات والمسلمین والمسلمات آمین یا ارحم الراحمین.

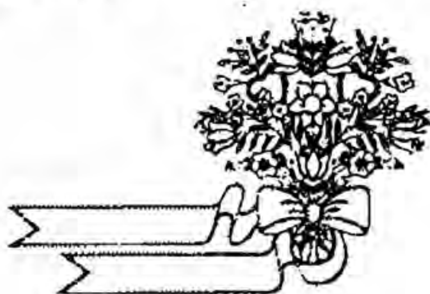
ای بندهٔ بیا که هست بی ریب منم
دانندهٔ سر و سر هر عیب منم
گر شاهد نازنین خوش خو خواهی
در پردهٔ یؤمنون با الغیب منم

(خواجه عبدالله انصاری)

ای عزیز دل ای همنفس ای هم سفر
سخنم باتوست که سخنم رامیـــدانی

این مجموعهء گلشن معرفت فقط یك نسیم خوشبویست که از بوستان ادب ومعرفت وزیده . تا باشد دماغ خسته دلان غم دیده گان ومسافران راه سلوك را لحظه یی معطر داشته باشد. زندگی صرف وصرف برای معرفت است. پس بیا قدم مردانه ات را در این جاده زیبای پر از رحمت و انسانیت بگذار و باگریه وزاری بی حد به عرش خدا دست دعا بلند کن و پیمان بندگی به بند تاباشد آن کریم پرکرم سعادت عزت وشرافت فقر و معرفت را بما نصیب گرداند واز غم هردوعالم فارغ و به خود مبتلا گرداند خدایا چنان کن تا نفسی از مابی یاد تو وبی معرفت تو بر نه آید . آمین

دردمند باطنی
۱۳۷۷/۱۲/۲۹
هجرت پشاور

حسبناالله ونعم الوکیل نعم المولی و نعم النصیر وکفی بالله وکیلا .

از قیـــدبرستیم تـــوکلت علی الـــله
بادوست به بستیم توکلت علی اللـــه

درصومعه اسباب ریا بود نـــرفتیـــم
دردیـــرنشستیم تـــوکلت علـی اللـه

پیمانه کشیدیم زخم خـانهء تـــوحـــید
پیمـــان شکستیم تـــوکلت علی الـله

تو سبحه بکف داری و سجاده نشینی
ماشیشه بدستیم توکلت عـلی اللـــه

زاهد توبرو توبه وتقوا مـــــده ازدست
مـــا باده پرستیم تـــــوکلت علی الله

گرحرف من از قالب شرع آمده بیـرون
معذور که مستیم تـــــوکلت علی الله

ای شیخ مزن طعنه بکردار ظــهوری
هرچیز که هستیم توکلت عـــلی الله

خلاف مصطفی کسی راه گـزیـــد
که هرگـز به مقصد نخواهـد رسید
طاعت منکران طریقت قبول نیست
صدبار اگربه چشمه کوثر وضو کند

آسیا یك پیـــکر آب وگل است

ملت افغان درآن پیـــکر دل است

از فـــــاد اوفســـاد آســـیا

از کشـــود اوکشـــود آسیـــا

** « علامه اقبال لاهوری »

در جهان آواره، ئی بی چـاره ئی

وحدتی گم کرده ئی صد پاره ئـی

برگ وساز زندگی از وحـدت است

اندرین عالم حیات از وحدت است

« علامه اقبال لاهوری »

ای خواهر هموطن !

آبرو و عـزت مـلـتـت وابـسـتـه به عـزت و آبروی تـسـت. آبرو وعـزتـت را نـگـهـدار تا آبرو وعـزت مـلـتـت را نـگـهـداری .

برادرت دردمند باطنی

دیگران پا کج گذارند خون دل ما می خوریم

شیشهء ناموس عالم در بغل داریم ما« ؟ »

به چه مشغول کنم دیده ودل را که مدام
دل ترا می طلبد دیده ترا می جوید

**

از کاسهء شکسته نخیزد صدا درست
احوال ما مپرس که ما دل شکسته ایم

**

یك نالهء مستانه زجایی نشنیدیم
ویران شود این شهر که می خانه ندارد

**

پیش بی دردان چرا فریاد بی حاصل کنم
شکوه گردارم زدل با یار صاحبدل کنم

**

تا کم نشوی و کمتر از کم نشوی
اندر صف عاشقان محرم نشوی

«پیرهرات»

***

صورت نه بست در دل ما کینهء کسی
آئیه هر چه دیده فراموش میکند

«بیدل»

ازکتاب عین الایمان
شیخ سعد الدین انصاری (رح)

ده یحیی

بت خانـــه وجـود شکن روخلیل بـــاش
تیغ رضا بـــه حلق گـــذار اسماعیل باش

تفسیر لاشریك له خوان و خـــود بـــدان
فارغ ز درسی مدرسهء قال و قیل بـاش

تلخاب چشم قهرتـــو درتشنگی جهـــل
درکام ریز کـوثر و هـم سلسبیل بـاش

بکشای پـرویـــال تفکـــر بـوصف حق
درسدرهء منـــازل دل جـبرئیـــل بـــاش

جان درعناصر است امانت رسان بدوست
درقبض جان خویش توخودعزرائیل باش

مـــوســی مطئمنه الـــی ربـــك رود
فرعون اماره است به فرقش چونیل باش

اقـــرار صـــدق، صـــدق زصـدیـق یافته
کز بعد مصطفی تویه امت دلیل بـــاش

***

ای اشـــک دمـــی انیـــس مـــا بـــاش
مـــا هـــم ز نظـــر فتـــاده گـــانیـــم
دولت عشـق بـــه هـــر بی سـرو پای نـرسد
پـــادشـــاهـــی دو عـــالم بـــه گـــدائی نرسد
نـــرســـد در حـــرم کعبـــه، وصـــل محـبوب
هـــرمجـــی کـــه بـــه او رنج وبـــلای نرسد

**

قدر اهل درد اهل درد مـــی داند کـــه چیست
مرد صاحب درد، درد مرد می داند که چیست

**

می برد هرکس به پیش یار خود ازجان تحفه ئی
مـــا تهی دستان بیـــدل شـــرمساری می بـــریم

مهاجر مسکین

باز امشب و باز امشب پرغصه وغمگینم
جانا بنما رحمی با این دلی خونینم
از فتنهء این دنیا یاران به پرهیزید
رفتم تا از این دنیا یك گوشه بگزنیم
نه جان رودم از تن نه جان به تنم آید
من بسمل آن نازو آن عشوه و تمکینم
عشق است نماز من عشق است نیاز من
جز عشق همه کفر است در ملت وآئینم
من بی خود وسرمستم یاران بگیرید دستم
از بی خودی و مستی برخیزم وبنشینم
یارب بحق هجرآن پادشه خوبان
رحمی بنما برما مهاجر مسکینم
با زلف مکن پنهان رخسار زیبایت را
من گل زگلستان رخسار تو می چینم
عشق آمد ودردمند را زنجیر به پا افگند
من زنجیر آن زلف و آن کاکل مشکینم

«دردمند باطنی»
۱۷ جوزا ۱۳۷۷ پاوکه
آبدره رود - پشاور (هجرت)

در مسلخ عشق جز نیکو رانکشند
لاغــــر صفتان زشت خــورا نکشند
گرعاشق صادقی از کشـتن مگریــز
مـردار بود هـــــرآنچــه اورا نکشند

«مولانا یعقوب چرخی» لوگری

**

خودرا مپسند دل پسند همـه باش
نقصان به پذیر سودمند همـه بـاش
فارغ زلباس عافیت باش چو نخل
برخاك نشین وسربلند همـه بــاش

«خاقانی»

صاحب نظر

شدم از حق خبر بی تاب گشتم
بیرون از خانه و حجاب گشتم
درون گلشن جان گل بر افروخت
لبی تشنه بودم سیرآب گشتم
به چشم صادقان هرلحظه ظاهر
به چشم غافلان نایاب گشتم
پروبال میزنند سوی خدا دل
خدا را دوستان کباب گشتم
یکی چندی برفتیم درخرابات
کنون دیدم که خود خراب گشتم
ز نور جلوه های ذات مطلق
من ای صاحب نظر مهتاب گشتم
در اول قطره، ناچیز بودم
بدریا چون شدم دریاب گشتم
دیگر دردمند کند بر ماه و خور فخر
سگ کویش چو من حساب گشتم
۱۳۶۷/۷/۲

صبح صادق مرهم کافور دارد در بغل
کر دوای درد عصیان خواهی بیدار باش

به شهردردمندان درد مندم
به آتش میسوزند همچون سپند.
دماغ من دماغ مرغ عنقاست
به زمینم ولی همت بلند.

«دردمند باطنی»

**

عاشقان را از ملامت باک نیست
ز انکه جای سیرحق درخاک نیست
هرکه جز توحید گوید درجهان
من بدان عزمم که دینش پاک نیست
این محبت کز خدا (ج) درجان ماست
در وجود عرش و در افلاک نیست

خواجه عبدالله انصاری (رح)
از کتاب گنجینه اسرار «گنج نامه»

آتشم صحبتم اثر دارد
به من آن به که آشنا نشوید

ای برادر بیا دمی ازمن ازطریقت بشنو !

اولین مرتبه از مرابت راه سالك راه شریعت است. پس باید که با محبت تمام متابعت ومواظبت و محافظت شریعت را نمود وبا همت عالی و کوشش زیاد امید است که به ببرکت شریعت ثمرهء علو همتی طریقت رو نماید که این راه راه دل است. و چون حقوق شریعت وطریقت را بجا آوردیم ونظر به همت عالی که گماشتم . حق تعالی پرده ها از پیش دیده دل بردارد و معنی حقیقت را نمایاند. پس شریعت نگهداشت معاملات است وطریقت تزکیه باطن. روی به قبله آوردن شریعت است و روی به حضرت حق آوردن طریقت. مجموع آدم هم سه چیز است .

نفس، دل و روح، که نفس را شریعت ودل را طریقت و روح را حقیقت است. اما روح راکسی نشناسد .

الی ماشأ الله و حقیقت کار وی است هرکه خواهد که باب طریقت بروی کشاید وحق حقیقت هو نماید بگو که حق شریعت گذارد وحرمت امرونهی اونگهدارد ودرکتاب اسرار المعانی آمده است که شریعت حکم اقوال مصطفی است وطریقت افعال وی وحقیقت احوال وی میباشد.

خواجه عبدالله احرار(رح) می فرماید که میان عبادت و عبودیت فرق است که عبادت عبارت از ادای وظایف بندگی است و عبودیت عبارت از دوام آگاهی بحق سبحانه است. و این عبودیت هیچ وقت ساقط نیست. شاه مجاقلندر می فرماید: که آنکس صدیق است که سرمویی از متابعت آن سرور عالی جناب تخلف نه ورزد . هرکه به حقیقت رسید شریعت را عین حقیقت دانست . این معنی رابه قیل وقال نتوان یافت و این حقیقت را به گفتگو نتوان شناخت مگر به کشف و این محض فضل حق تعالی است به هرکه خواهد کشف گرداند وعلامت دانستن شریعت عین حقیقت این است که لمحه ولحظه از ریاضت وعبادت ومجاهدت خالی نباشد .

وعمداً سرمویی ازشریعت تجاوز نکند وعمر عزیز در عبادت وعبودت صرف کند که این سنت رسول الله (ص) است و هر درویشی که دعوای معرفت کند و از معنی مذکور خالی باشد محض مدعی کذاب است .

وهرکه را معرفت بیشتر عجز ونیاز وشکستگی آن بیشتر .

« من عرفه نفسه فقد عرفه ربه »

ای برادر مقصود ومطلوب جمله طالبان وسالکان معرفت خداوند (ج) است چون این حاصل شد کشف وکرامات و مواجید

اگر ظاهر نشود گومباش . خدارا بشناس به کشف وکرامات چه حاجت که وی عین کرامات است .

شریعت در اصطلاح از امور دینی که حق سبحانه تعالی جهت بندگان خود تعین فرموده از اعمال واقوال و احکام که متابعت آن سبب انتظام امور معاشرت است و موجب حصول کمالات است ودراین عام وخاص شامل اند که مظهر فیض رحمانی است که رحمت عام است طریقت در اصطلاح سیری است که مخصوص به سالکان راه حق از قطع منازل وترقی به مقامات قرب و رفتن از حادث به قدیم و به حقیقت ظهور وحدت است. وهیچ انسان کامل نشود تا وقتیکه این هرسه مقام را حاصل نکند و برآن استقامت نورزد. در رساله نور وحدت امده است که شریعت عبارت از فعلی چند وترك چند است که آنرا در کتب فقهی بیان کرده اند وطریقت عبارت از تهذیب اخلاق است، یعنی تبدیل اوصاف ضمیمه به اوصاف حمیده که آنرا سفر درباطن نیز گویند که در کتاب امام غزالی (رح) به تفصیل ذکرشده است و عبودیت که عبارت از دوام آگاهی است بیانش شاه ولی الله محدث دهلوی در کتاب الطاف المقدس به این نوع کرده است که دوام عبودیت دوقسم است ، یکی تعلق به جوارح انسان دارد و آن معمورداشتن اوقات

است با ذکر باتلاوت وصلوة به جمیع خاطر وحضور دل . ویکی تعلق به قلب وعقل دارد. و آنکه مشغولی دل است محبت وصدق وچسپیدن اوست با محبوب و مشغولی عقل است با یاد کردن وهوش دردم. بلند ترین مقام مقام عبودیت است اولاً باید عبودیت را درست کرد بعد از آن هرمقامی که هست می توان درست ساخت و این به طینت وسرشت آدمی تعلق دارد اگر سرشت آدم پاك باشد و همت عالی داشته باشد عبودت در آن زودتر تأثیر میکند. و اگر خبیث باشد اثر آن در آن طینت به وجود نمی آید عبودت مانند تخم است. که روئیدن برك وبار وثمرهء آن موقوف به استعداد زمین است اگر زمین پاك و گل وخاك آن از هر نگاه خوب ومساعد باشد تخم در آن خوبتر نمو میکند وبهترین وپرثمرترین بارویرك و قد وقامت میکند اگر ظاهر آدمی به شریعت آراسته نباشد وباطن به طریقت و آداب طریقت برابر و موافق نباشد اگر صد هزار خارق عادات از وی ظاهر شود همه آن مکر واستدراج خواهد بود نه ولایت وکرامت.

گرباده وجام را بـه هـم پیوستی
میـدان به یقین که رند بالا دستی
جام است شریعت و حقیقت بـاده
گرجام شکستی به یقین بد مستی

نا گفته نماند که عبودیت خاص مقام محمد علیه صلواة والسلام میباشد هردلی که زیر قدم نبی کریم صلی الله علیه وسلم باشد وی را مقام عبودیت دست میدهد هم چنین مقام قطب الارشار بلند ترین مقام است که این مقام قرار فرموده مجددالف ثانی (رح) که درکتاب خود نوشته که قطب الارشاد جامع کمالات فردیه میباشد وبعد از قرون بسیار به وجود میآید از نور وی ظلمت از جهان گم میشود و نور اوشامل تمام عالم است . از عرش تافرش وقطب الارشاد هر زمان نمی باشد وقتی به وجود میآید که عالم از ایمان وهدایت بکلی خالی باشد.

پیغمبر علیه الصلواة والسلام در وقت خود قطب الارشاد بودند وقطب الابدال در آن وقت ویس قرنی (رض) بودند .

از حضرت جناب شاه نقشبند (رح) پرسیدند که طریقه شما ذکر جهر وخلوت وسماع میباشد فرمودند نمی باشد باز پرسید نه که بنائی طریقه شما برچیست . فرمودند که خلوت در انجمن.

با ظاهر باخلق و بباطن باحق سبحانه تعالی

از درون شو آشنا از بیرون بیگانه باش

*****

***

سخن بزرگان اهل تصوف درباره تصوف

هرچند حقایق تصوف از آن عالی تر است که هرکس در آن معنی به عبارت تصرف تواند واسرار طریقت ازآن کامل تر است که هرخاطر بدوتواند رسید.

اما از حدود احوال ورسوم متصوفه سخنی چند یاد آوری میشنود. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده است که حق تعالی همت عالی را دوست دارد و علو همت در آن پدید آید که مرد طالب اسرار باشد که بیشترین خلق از آن غافل باشد وچون محبت حق تعالی مدد دهد از برکت آن این عزت فقر نصیب خواهد شد.

مشایخ هرعصر را کلیمات متفاوت است درمعنی تصوف ودرماهیت اوبریك حقیقت متفق نشده اند ازآنکه اتفاق درماهیت چیزی بعد از اطلاع تواند بود برحقیقت او که محدود بود یا موصوف . اما صفت کمال هرکس رابرحقیقت اواطلاع حاصل نشود الاچنانکه او بود. برقدر نظر خود مطلع گردد ودرحد فهم خود عبارت کند از آن چیز . اما از آن بیرون نیست که نوعی از تفرید است و یگانگی که روش ایشان همه در نفی علایق بوده است. و اختلاف قول ایشان از اختلاف احوال ایشان بوده است که هریك از بزرگان در حالتی دیگر بوده اند و آنچه گفته اند از حالت خود گفته اند آینه حالت آن وقت و آن لحظه جمال تصوف چنان نموده

باشد و هرکس حکایت جمال چنان کند که دیده باشد .

سخن ایشان در ماهیت آن بعد از رؤیت حقیقت بوده است که عین برعلم مقدم بود چون ببینند بگویند و او درمعنی قبله حق گردد و پیوسته برطراوت اصلی باشد از آنکه مدد دیدار باوی بود علمی که قائم به معنی بود چنان نبود که حاضر .

ایشان آنچه گفته اند در تصوف گفته اند و تصوف صفتی است که هرکس برو موصوف شد صفات انسانی در وی معدوم شد صفای صرف ماند آن صفای آئینه هیچ به غلط ننماید همه آن نماید که بدو نمایند تصوف تصرف نپذیرد و تکلف نخواهد .

جنید بغدادی رحمة الله علیه که سید این طایفه است سؤال کردند از تصوف گفت تکلف درهمه احوال وسکون باحق سبحانه وتعالی در همه اوقات بدون هیچ علاقت .

ازسری سقطی رحمة الله علیه از تصوف پرسیدند گفت ، صوفی چون باد است که به هرجای به وزد و چون خاك است که هرکس قدم بر او نهد و چون آب است که هرچه نجس باشد بدو پاك کنند و چون آتش است که نور او به هرجای برسد.

ابو محمد حریری رحمة الله علیه گفت : تصوف در رفتن است به هر خوی که نیکوتر باشد و بیرون شدن است از هرخوی که زشت تر باشد.

حسین منصور رحمة الله علیه گفت صوفی آن است که هیچ کس او را نه پذیرد و او هیچ کس را نه پذیرد.

رویم رحمة الله علیه گفت درویشی اختیار کردن است وسوال ناکردن است و ایثار کردن.

معروف کرخی رحمة الله علیه گفت : تصوف حقیقت کار ها گاه داشتن است و به علم سخن گفتن .

بایزید رحمة الله علیه گفت تن به بندگی سپرون است .

ابوالحسن نوری رحمة الله علیه گفت تصوف ساکن بودن است آن گاه که نیابد و ایثار کردن است آنگاه که بیابد .

شبلی رحمة الله علیه گفت تصوف نشستن است با ذکر خدای عزوجل بی اندیشهء چیزی .

ابوبکر کتانی رحمة الله علیه گوید صوفی خلق کردن است هرکه زیادت کرد دست برد.

بوعلی رود باری (رح) گوید: فرود آمدن است بردر دوست و از آنجا ناجنبیدن اگرچه برانند . بوتراب نخشبی رحمة الله علیه گوید صوفی را هیچ چیز تیره نگرداند وصوفی هرچیز را صافی گرداند.

قیس رحمة الله علیه گفت تصوف صبر است در بلا و پرهیز است از هوا.

ابراهیم خواص رحمة الله گفت تصوف بزرگی ازخود دورکردن

است.

ابن الجلا رحمة الله علیه گفت تصوف درویشی است که آنرا هیچ سبب نباشد.

ابوعبدالله خفیف رحمة الله علیه گفت دل پاك گردانیدن است از رضای خلق جستن .

ابوالحسن مزین رحمة الله علیه گفت : تصوف پراهنی است ساخته حق سبحانه و تعالی در آن کس پوشد که خواهد وچون درکس پوشاند اگر آن کس داد آن پوشش بدهد حق سبحانه و تعالی یار آن کس باشد و اگر درحق او تقصیری کند حق سبحانه و تعالی خصم وی باشد و هرکه در مخاصمت حق سبحانه وتعالی افتد مخذول ومهجور هردوسرای شود.

ابوحفص رحمة الله علیه گوید صوفی آن است که قوله سبحانه تعالی « خذاالعفو وامر بالمعروف و اعرض عن الجاهلین » بخواند اللهم ارزقنا .

جعفر صادق رضی الله تعالی عنه را که منبع طریقت بود از تصوف پرسیدند . جواب داد که متابعت رسول علیه الصلواة والسلام سنت است و متابعت احوال او تصوف .

خلاصه اینکه تصوف یك کلیمه است و معانی بسیار دارد ما این ده معنی یاد کنیم که هریك به حقیقت قانونی است دولت را و

منبعی است سعادت را :

اول : ترک دنیا است و قناعت به قوت وقت ولابد حیات که کثرت دنیا زحمت دل است وعذاب روح چون مرد در کثرت افتد روزگار او مشوش شود و از حقایق باز ماند وچون ترک آن گوید فراغت یابد .

دوم : اعتماد دل است برحق سبحانه و تعالی چنانچه از مخلوقات منقطع گردد ویداند که نجات او و رزق او به هیچ مخلوقات باز بسته نیست از همه جوانب پناه به حق سبحانه تعالی برد و اعتماد بروی کند .

سوم : رغبت در طاعت برشناختن قدرت معبود به مدد اعراض از خلق .

چهارم : صبر برعدم دنیا ووجود بلا به تائید استغفار از موجودات .

پنجم : قطع طمع از نعمت آفریدگان در طلب عطای آفریننده .

ششم : مشغول شدن به حق سبحانه تعالی در فراغت از خلق .

هفتم: رجوع از ذکر زبان به ذکر دل در طهارت از ریاء وشرک .

هشتم : تحقیق اخلاص است در اعمال عبودیت و پاکی از وحشت وقلع و بیخ شجرهء هوا.

نهم : یقین داشتن به کمال جبروت و قدرت خداوند سبحانه

تعالی به مدد نفی شك و محو نفس وشبهت .

دهم : سکون به حق درنفــرت از خلق به یافتن ذوق خلوت با مشاهدهء ربوبیت ، پس مجموع این ده معنی تصوف است و این هریك علی الانفراد حقیقتی دارد هر که مجتمع این ده خصلت شد وی را وقوف افتد بر همه حقایق که سبب نجات او باشد

پس هرکه این اوصاف در او توان یافت وی را صوفی گویند که معنی تصوف صفتی است که چون کسی بدو موصوف شود او را صوفی شاید گفت و اگر ازاین معنی خالی باشد وبه مجرد اسم وصفتی قانع بود جز غرامت و ندامت حاصلی ندارد .

ذوالنون رحمة الله علیه را پرسیدند که صوفی کیست : گفت آنکه خداوند (ج) را برهمه چیزی گزیده باشد وحق سبحانه وتعالی وی را گزیده باشد از موجودات مختار وی حق سبحانه و تعالی باشد و از مخلوقات او مختار حق سبحانه وتعالی باشد .

رسول گرامی صلی الله علیه وسلم فرموده است : بهترین خلق کسانی اند که از دنیا معرض باشند و از خلق دور وبه حق نزدیك و این صفت اهل تصوف است .

و نیز گفته است خدای عزوجل را بندگانی اند که ایشان را نبوت وشهادت نباشند اما در درجه انبیا وشهدا باشند روز قیامت نور دل ایشان غالب باشد برهمه انوار گفتند یارسول الله ایشان

چه قوم اند گفت کسانی که هرگز دل در دنیا نه بندند و برای قوت خود رنجور نباشند و به هیچ سبب از حق تعالی باز نمانند و همیشه راه توکل سپرند به تن باخلق باشند و با دل باحق هرکجا از ایشان یکی باشد هرگز آنجا عذاب نرسد وبلا راه نیابد نور حق باشد در تاریکها .

ودرخبر است هم بدین روایت که از رسول صلی الله علیه وسلم پرسیدند که چه کسی در روز قیامت نزد حق نزدیکتر است . فرمودند اول انبیاء ، دوم شهدا ، سوم اهل متصوف و این بزرگ نواختی است از حضرت نبوت ایشان را .

هرآنکه ظاهر وباطن آراسته گردانید بهترین خلق اوباشد و این معنی در ده خصلت پدید آید :

اول ، طمع بریدن از فضول دنیا که دنیا را خسیس خوانده اند که « قل متاع الدنیا قلیل » و قصور همت برخسیس نیشان خست باشد وترك او نیشان علو همت و حق تعالی همت عالی را دوست دارد و خسیس را دشمن دارد .

دوم ، خلق نیکو است که حق تعالی بدان بررسول صلی الله علیه وسلم ثنا گفت « و انك لعلی خلق عظیم ». یکی را از حکما پرسیدند که خلق نیکو چیست : گفت در حق بد کنندهء خود نیکوئی کردن .

سوم ، چشم فروداشتن از عیب خلق که رسول صلی الله علیه وسلم گفته است فرخ کسی که از عیب دیگری به عیب خود باز آید.

چهارم ، مروت که خاصیت روحانی است وصفت ملکی. حکیمی را پرسیدند که مروت چیست : گفت شر خود از دیگران دور داشتن ودر حد وسع خود راحت رسانیدن .

پنجم ، حفظ حواس و نگاه داشتن زبان از کلیمات زشت که در عقل وشرع حرام است .

ششم ، سخاوت که هیچ راه نیست به رضای حق سبحانه و تعالی نزدیکتر از سخاوت و سخاوت ایثار چیزی است که درتصرف توباشد درهمه احوال .

هفتم، قمع غضب که افراد در غضب نیشان سبعی است وفرق میان آدمی ودیگر حیوانات در تقدیم خیر و احتراز از شر پدید آید .

چون مرد در غضب آید شریر گردد پس از حد انسانیت بی افتد. و رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده است که متابعت غضب نیشان گمراهی و ضلالت است . و گفته اند غضب غولی است که حلم را در مردم گم کند وقدر مردم درحلیمی است .

هشتم ، مخالفت شهوت که سبب ازانت همت و مروت و دیانت است. چون شهوت غالبُ شود مرد را به همه معاصی در کشد .

این یك نوع حب دنیا است که پدیدار میگردد . رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود حب الدنیا رأس کل خطیئته دو گرگ درنده درگوسفند بی شبان چندان زیان نکند که دوستی جاه با دین مرد کند.

نهم حلم است بار کشیدن بی اعتراضی .

عیسی علیه السلام فرموده اند در باره حلم گفت حلم آن است که اگر کسی صد زخم بریك سوی چهرهء توزند دیگر سوی پیش داری بدون انکار.

دهم بازداشتن زبان است ازقول چیزی که عزم عمل ندارد و خلاف نا کردن و عده که صدق ووفا به عهد افزاینده قدر مرد است .

اول حد انسانیت صدق است .

شرح این سلسله و زنجیر نهایت دراز و بی پایان است من به صفت گلچین چند کلام زیبای آنرا خدمت برادران زخم خورده فقر وداغ دیده گان بلا ها ومصائب این راه از کتاب نهایت شرین مناقب التصوفیه که از نوشته های قرن ششم هجری میباشد به نهایت اخلاص و محبت تقدیم نمودم .

الحمدلله رب العالمین

درد مند باطنی

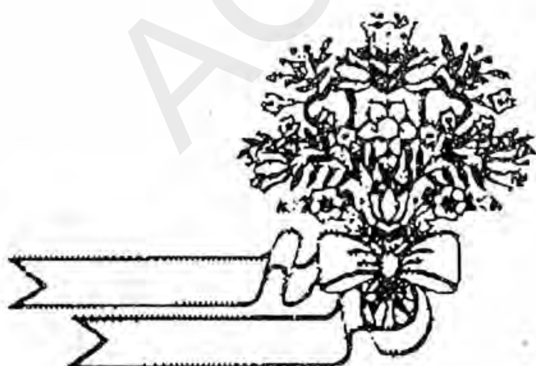

هرکس که ترا شناخت جان را چه کند
فـرزنـد و عیال وخانمـان را چه کند
دیـوانه کنی هـردو جهـانش بخشی
دیـوانـه تو هر دو جهان را چه کند

**

در دوزخ اگر وصل تـو درچنگ آید
ازحـال بهشتیان مـرا ننگ آیـد
ور بی تو به صحرای بهشتم خـوانند
صحـرای بهشت بردلـم تنگ آیـد

خواجه عبدالله « انصاری (رح) »

ای برادر بیا دمی با من
تا از حضرت حبیب حق بگویمت :

بدانکه ابتدای خلقت و آفرینش نور نبی صلی الله علیه و سلم بود. از جابر بن عبدالله (رض) مرویست که اول چیزی که خدای تعالی آفرید نور حضرت نبی کریم صلی الله علیه وسلم بود. پس از آن نور را بدو قسمت کردند. قسمیکه در لطافت وصفا بود موسوم بنور شد و از او ارواح انبیا و اولیأ وملائیکه واجرام علوی آفرید و قسم دیگر موسوم بنار شد و از او جان بن الجان و اجسام سفلی آفرید .

«نسب شریف آن جناب صلی الله علیه وسلم»

نسب شریفش برین نهج است. محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب بن هاشم بن عبدالمناف بن قصی بن کلاب بن مره بن کعب بن لوئی بن غالب بن فهر بن مالك بن نضربن کنانه بن خزیمه بن مدرکه بن الیاس بن مضر بن نزار بن معد بن عدنان بن عُدّ بن اُدُد بن حمل بن قیذار بن اسماعیل علیه السلام بن ابراهیم علیه السلام بن تارخ بن ناخور بن اشرع بن ارعو بن عامر بن شالخ بن ارفخشد بن سام بن نوح بن ملك بن متوشلخ بن اخنوخ وهد ادریس علیه السلام بن برد بن مهلائیل بن قینان بن انّوش بن شیث بن آدم علیه السلام .

پدرش عبدالله پیش از تولد آن جناب چشم از جهان پوشیده بود مادرش آمنه بنت وهب بنت عبد مناف در شش سالگی آن حضرت رحلت نموده است . درسن بیست و پنج سالگی با خدیجه (رض) ازدواج نمودند ودرسن چهل سالگی روز دوشنبه هفدهم ماه رمضان وقت چاشت در غار حرا مکه معظمه جبرئیل علیه السلام آمد وپنج آیت از سوره اقرأ باسم ربك برو خواند وبه پیغمبری مامور شد وسه سال دعوت خفیه نمود پس از آن آشکارا شد.

بیان شمائل آن حضرت ﷺ

روایت مکیند حضرت علی کرم الله وجه که جناب پیغمبر ما صلی الله علیه وسلم بسیار باهیبت بود چنانکه هرکه از دور دیدی ترسیدی وچون نزدیك شدی خوش شدی کشاده روی بود و روشنی ازآن می تافت اگر درازمردی با او همراه رفتی از او فروتر نمودی گیرد سربود و جعد موی. و موی مبارکش تا بناگوش استاده بود و چون فرو کشیدی سرکتف رسیدی و هرگاه بگذاشتی باز بجای خود شدی فراخ پیشانی و کشاده ابرو بود ودرمیان دو ابروی مبارك او رگی بود که چون درخشم شدی پیدا آمدی و باریك بینی و باریك لب بود کشاده دندان وگیرد روی وشرین سخن و لطیف آواز وسیاه موی وسفید عارض و خوب گردن و معتدل اندام و پشت مبارکش باشکم راست و فراخ بربود و از سینه او تا ناف او خطی بود از

موی خورد دمیده چنانکه باقلم نگارند دراز ساعد پهن کف دراز باریك انگشت بود و میان انگشتان کشادگی داشت ودراز ناخن بود ونگریستن او از دنباله چشم بود و بیشتر به زمین می نگریست و آهسته بود نه تند خوی کشاده پیشانی بود نه ترش روی خندهء آن حضرت صلی الله علیه وسلم تبسم بود حکمش عدل و گفتارش حکمت و پیشه اش سخاوت بود وبدی را مکافات نمی کرد و گناه را عفو می فرمود ودرمیان دو کتف او خالی بود سیاه به زردی مأیل از دنیا رکمتر بود و آن مهر نبوت بود و از آن بوی خوش میآمد مانند مشك صلواة الله علیه . آمین

بیان معجزات ذاکیات آن حضرت ﷺ

پیغمبر صلی الله علیه وسلم را معجزات بسیار وبی شمار است اما آنچه حق تعالی او را بر آن مخصوص گردانیده آنست که او راسید همه پیغمبران کرد و همه در زیر علم اوباشند در روز آخرت . از مادرختنه کرده و ناف بریده زاده شده و چون از مادر تولد گشت سربه سجده نهاد انگشت برکرد و کلیمه شهادت برزبان آورد وهرگاه که دایه او مشغول کاری میبود گهواره آن جناب خود به خود می جنبید و انگشت مبارك خودرا می مکید ومزه شرین شیر وانگبین می یافت بول و غایط آنرا کس ندیده بود چشمش درخواب می شد ودلش بیدار می بود از عقب چنان می دید که از پیش می بیند

هرگز پشه و مگس بر آن جناب نمی نشست ومو‌ی زیر ناف او نمی بر آمد وسنگ ریزه ها بردست مبارك شان تسبیح می گفت وسنگ و کلوخ برو‌ی سلام می گفت و هرجا که آب دهن می انداخت آنجا خوشبوی میشد وستون مسجد شریف از جدائی او به آواز بلند نالید ووقتیکه او را دربغل گرفت آرام شد ودرخت به فرمان او از جای خود پیش آمد و چون باز فرمود دوباره به جای خود رفت ابر بر سرمبارك شان سایه می افگند پریان با او سخن می گفت و ایمان می آورد و یك زمان در بین لشکر کم آبی پیدا شد از میان انگشت مبارك شان چندان آب آمد که همه لشکر سیراب شد درحرب بدر همه لشکر کفر را به یك مشت خاك هزیمت داد از همه نهانی ها خبرداد سوسمار وآهو با اوسخن گفت و رفتن او به معراج بر براق ودیدن هفت اسمان را و زمین را و ملکوت و عرش و کرسی و ستدرة المنتهی و درخت طوبی وقاب وقوسین اودنا وروىت او جناب قدس خداوند (ج) را به چشم سر وگفتگو وبرگشتن دریك ثلث شب بتان کعبه اورا سجده کردند وبزغاله بریان زهر آلود با اوباسخن درآمد. و سینه مبارك را بشکافتند وبشستند وبه علم و حکمت و ایمان مملو ساختند. درشب ولادت اوکنگره های قصر کسرا افتاد وبحیره، ساوه خشك شد و آتش کده فارس که هزارسال نمرده بود سرد شد وماه به اشاره او شق شد. و آفتاب بدوعای اوبعد از

غروب دوباره عود نمود و کودك خورد درگهواره به پیغمبری او خبر داد و اعظم همه معجزات قرآن عظیم کریم است که هیچ فصیحی ازفصحای عرب و جهان مانند کوتاه ترین سوره های او که سه آیت باشد نیاورده و همیشه به صفحه روز گار باقی ماند و تغیر وتبدیل در او راه ندارد.

خیلی مختصر تحریرشد

بیان اولاد ذکور واناث آن جناب ﷺ

سه پسر هریك قاسم که در مکه معظمه تولد گشت ده سال زنده بود بعداً وفات شد.

عبدالله وی نیز در مکه معظمه تولد گشت ودرطفلیت فوت شد.

ابراهیم درمدینه منوره سال هشتم از هجرت متولد شد ریکنیم ساله شده بود فوت شد.

اناث

چهار اند :

۱- زینب که بزرگترین بنات بود ولادتش درسال سی ویکم از واقعه فیل ودرسال هشتم هجری وفات یافت .

۲ - رقیه ولادتش درسال سی وسوم از واقعه فیل بود آخر به نکاح حضرت عثمان بن عفان (رض) شد وسال دوم هجری وفات

نمود .

۳ - ام کلثوم که بعد از وفات رقیه وی نیز به حضرت عثمان بن عفان (رض) داده شد وفاتش سال نهم هجری .

٤ - حضرت بی بی فاطمه الزهرا رضی الله تعالی عنها ولادتش از سال ۳۵ واقعه فیل وخورد ترین دختران آن حضرت صلی الله علیه وسلم بود و به حضرت علی کرم الله وجهه در سال اول ویادوم هجرت عقد بست که سن مبارکش شانزده ساله بود وعلی مرتضی ۲۵ ساله بود وفاتش سوم رمضان بعد از فوت پیغمبر صلی الله علیه وسلم به شش ماه یا چهل روز مدت حیات مبارکش بیست وهشت سال بود .

در بیان ازواج مطهرات آن جناب (ص)

اول : بی بی خدیجه کبری (رض) که تمام اولاد ذوکور واناث از وی بوده الی ابراهیم که از ماریه قبطیه متولد شده و تاخدیجه کبری زنده بود آنحضرت (ص) دیگر زن نگرفته بود ومدت بیست وپنج سال مصاحبه آنحضرت صلی الله علیه وسلم بود وفات سال دوم از بعثت عمر مبارکش شصت وپنج سال بود .

دوم : بی بی سوده بنت زمعه درسال دهم از بعثت او را بخواست و فاتش درآخر خلافت عمر فاروق (رض) .

سوم : عایشه صدیقه بنت صدیق اکبر (رض) و محبوبه پیغمبر صلی الله علیه وسلم بود شصت شش سال عمر مبارکش بود وفاتش سنه خمسین هجری .

چهارم حفصه بنت عمرخطاب درسال سوم هجری در جهد امهات مؤمنین داخل شد وفات درسال ٤٥ از هجرت زندگانیش شصت سال .

پنجم : زینب بنت خزیمه درسال سوم از هجرت به نکاح آن حضرت مشرف شد وبعد از هشت ماه فوت شد .

ششم : سلمه بنت عاتکه درسال چهارم هجری در عقد آن حضرت صلی الله علیه وسلم در آمد وسال ٦١ هجری فوت شد . عمرمبارکش هشتادو چهار سال .

هفتم : زینب بنت حجش درسال پنجم هجری آن حضرت اورا بخواست وفاتش سال بیستم هجری حیاتش پنجاه وسه سال .

هشتم جویریه بنت الحادث آن حضرت سال پنجم هجری اورا بخواست وفاتش سال ٥٦ هجری زندگی اش شصت وپنج سال .

نهم : حبیبه بنت ابی سفیان هفتم هجری اورا بخواست وفاتش سال ٤٤ .

دهم صفیه بنت حی بعد حرب خیبر اورا بخواست وفاتش سال سی وششم هجری .

یازدهم : میمونه بنت الحادث سال هفتم هجری به نکاح آن حضرت در آمد وفاتش سال شصت و سه هجری .

ازجمله ازواج مطهرات حضرت خدیجه وزینب درحین حیات آن حضرت صلی الله علیه وسلم وفات یافتند و آن حضرت از نــه دیگر متوفی شد .

****

*****

***

خـــدا نـامش بـه قـــــرآن بستود
محمد است و احمد است ومحمود (ص)

بیان خلفای راشدین رضوان الله تعالی علیه اجمعین

اول: ابوبکر صدیق رضی الله تعالی عنه:

نسبت اش با حضرت سید بشر درمره بن کعب اتصاف می یابد بدین تفصیل ابوبکر بن ابی قحافه بن عامر بن کعب بن سعد بن تیم بن مره بن کعب مادرش ام الخیر بنت صخر بن عامر ولادتش بعد سانحه فیل بدوسال و چهار ماه نامش درجاهلیت عبدالکعبه بود ودراسلام عبدالله . سی وهشت ساله بود که اول از مسلمانان تصدیق رسالت آن حضرت آورد وملقب به صدیق اکبر شد وبعداز انبیأ بهترین بشر بود وفات مبارك بیست ودوم جمادی الاول سال سیزدهم هجری ایام خلافتش دوسال وسه ماه و چند روز بود مدت حیات مبارکش به سنت نبوی شصت وسه سال بود . مدفن مبارکش در روضه آن جناب میباشد .

خلیفه دوم حضرت عمرفاروق (رض):

نسبتش به هشت پشت به کعب که از جمله اجداد خیرالبشر است میرسد بدین طریق عمر بن خطاب بن تقیل بن عبدالعزی بن اباح بن عبدالله بن قرطبه بن ذراح بن عدی بن کعب.

مادرش خشیمه بنت هاشم بن مغیره ولادتش بعد از سیزده سال

واقعه فیل ، لقبش فاروق اعظم . کنیتش ابوالحفص اسلامش سال ششم از بعثت در زمان او اسلام به ترقی نهایت زیاد رسید در زمان او کوفه وبصره ومصر واسکندریه و روم واکثر بلاد شام عراق و آذربایجان وفارس وکرمان وطبرستان و غیره مفتوح شد. ودرسال بیست وسوم هجری ابو لؤ لؤ در حین نماز صبح روز چهارشنبه بیست وهفتم ذلحجه فاروق را چهارضرب تیغ زد و در روز پنجشنبه فوت شد .

خلافتش ده سال عمر مبارکش به سنت نبوی شصت وسه سال مدفن شریفش در روضه آن جناب صلی الله علیه وسلم میباشد .

خلیفه سوم اسلام عثمان بن عفان (رض):

عثمان بن عفان بن الی العاص بن امیه بن عبدالشمس بن عبدالمناف بن قصی .

چون عمر (رض) مجروح شد فرمودند که سزوار خلافت شش نفر میباشند . اول علی (رض) و عثمان (رض) و سعد بن ابی وقاص (رض) وطلحه (رض) و زبیر (رض) و عبدالرحمن بن عوف باید که یکی از ایشان بعد از من خلیفه باشد روز چهارم از فوت او جماعت مسلمین با عثمان (رض) بیعت نمودند و مدت دوازده سال برمسند خلافت بکمال استقلال متمکن بود بعد جماعت از مصریان با محمد بن ابی بکر اتفاق نموده برو خروج نمودند شبی که فردای

آن به شهادت میرسید پیغمبر صلی الله علیه ولسلم را درخواب دید که به وی بفرمود : که فردا افطار باما خواهی کرد پس اعوان خود را از جنگ منع کرد ودر سرأی خود حین تلاوت قرآن مجید شهید شد مدت حیاتش هفتادو دوسال بود وزمان خلافتش دوازده سال بود شهادتش نزدهم ماه ذلحجة الرحرام واقع شد .

چه داند بی خبر این هوش مارا

دلی ذاکــــر لب خاموش مارا

خلیفه چهارم اسلام حضرت

علی کرم الله وجهه ابن ابی طالب

ولادت با سعادت او در سنه بیست وهشتم از واقعه فیل بود درخانه کعبه متولد شد .

او درشد وبیست الحرامش صدف

کس را میسرنشـــــد این شرف

کنیتش ابوالحسن و ابوالحسین وابوالسبطین و ابوتراب درخورد سالی اسلام آورده و بعون اصح آنکه اول مسلمات از زنان خدیجه کبری (رض) از کلانان ابوبکر صدیق (رض) واز خوردان علی (رض) بوده . بعد از شهادت عثمان (رض) جماعث مسلمین با وی بیعت نمودند شهادت مبارك شان روز جمعه هفدهم رمضان

عبدالرحمن ابن ملجم رجیم شمشیر به سرمبارك او زد ونزده ویا بیست ویکم ماه مذکور وفات نمود .

مدفن مبارکش بنابر وصیت او ازنظرخلق پنهان ساختند لهذا چند قبر شریفش تعین یافته بعضی گویند درنجف اشرف ، بعضی گویند در بلخ شریف اما به قول صحیح بلخ شریف درست میباشد.و الله اعلم .

مدت حیاتش شصت وسه سال وخلافتش چهارسال ونه ماه میباشد ازواج مطهرات آن نه اند .

اول : آنها خاتون قیامت فاطمه الزهرا رضی الله تعالی عنها پانزده پسر هریك حسن (رض)، حسین (رض)، محسن (رض)، عبدالله، عباس، عثمان، جعفر، یحیی، عون، محمد، اکبر عمر، محمد، اصغر، عبیدالله ، ابوبکر، دختران شان هفده اند .

ذکر ائمه مهدیین

امام اول علی کرم الله وجهه بودند.

امام دوم حضرت امام حسن (رض):

کینتش ابو محمد و لقبش تقی وطیب وسید بود ولادتش روز سه شنبه رمضان مبارك درمدینه منوره صورت گرفته است بعد از شهادت علی کرم الله وجه مردم عراق پرنفاق بشرط جنگ اهل

شام باوی بیعت نمودند چون خدمت وی به عزم شام به مدائن رسید معاویه نیز به عراق آمد وخدمت حضرت بی وفائی لشکر خود را دید باوی صلح کرد وخلافت را به وی گذاشته به مدینه منوره رفتند باالآخره زنش به تحریك یزید پلید الماس میده را به وی خوراند مدت چهل روز بیمار بود روز هفتم صفر سنه ۵۰ وفات نمود عمرمبارك چهل و هفت سال بود اولادش ذوکور ده اند. زید، حسن ، عمر، قاسم ، عبدالله، عبدالرحمن، حسین، اثرم، طلحه، اسحاق ، و اناث شش تن بودند وجناب شان به رسول کریم صلی الله علیه وسلم بکلی شباهت داشت . روزی ابوبکر صدیق (رض) امام حسن (رض) را بردوش گرفته بود و سوگند می خورد که این شبیه نبی کریم (ص) است نه شبیه علی (رض) و حضرت علی استاده بود تبسم می نمود جناب امام بیست و پنج حج پیاده نموده است.

بر چرخ حقیقت آفتابست علی
مفتاح کلید فتح باب است علی
درگوش خرد در خوشاب است علی
فرمود نبی که بو تراب است علی
خواجه عبدالله انصاری

امام سوم حضرت امام حسین (رض)

کینتش ابوعبدالله و لقبش سید وشهید ولادتش درمدینه منوره روز سه شنبه چهارم شعبان مدت حملش در رحم مادر شش ماه بود وهیچ فرزندی شش ماه بدنیا نیامده مگر وی و یحیی علیه السلام.

چون امارت به یزید رسید قریب بیست هزار اهل عراق بارسول او که مسلم باشد بیعت نمودند و او را طلب داشتند دراین اثنا عبیدالله بن زیاد به گفته یزید پلید از بصره به کوفه آمد چون امام از مکه معظمه به سمت عراق روان شد اهل عراق باعبیدالله بن زیاد درقصد گشتن او اتفاق نموده بر او برآمدند جناب او را با هفتادودوتن ویاهشتادو دوتن از اهل بیتش و اتباعش روز جمعه و به قولی روز شنبه عاشر محرم سنه احدو ستین شهید ساختند . عمر مبارکش پنجاه وشش سال و پنجاوهفت روز بود اولادش به قول اصح . علی اکبر ، علی اصغر، جعفر ، عبدالله که درهنگام طفلی باپدرخویش همراه بودند وبه عز شهادت رسیدند . رسول مقبول صلی الله علیه وسلم نام او را حسین گذاشته بود وی را جمالی بود که اگر درتاریکی می بود از روشنی روی مبارکش تاریکی روشن میشد و وی ازسینه تابه پاها مشابه به رسول صلی الله علیه وسلم بود . چنانچه رسول (ص) فرموده اند که حسین

(رض) از من است ومن از حسین ام خدا دوست میدارد آنکس را که دوست میدارد حسین (رض) را و حسین (رض) سبط است از اسباط . رضی الله تعالی عنه

امام چهارم حضرت زین العابدین علی ابن حسین (رض)

کنیتش ابومحمد و ابوالحسن و لقبش سیدالعابدین و زین العابدین وسجاد ولادتش روز شنبه پنجم شعبان درزمان حیات علی (رض) درمدینه منوره واقع شد و او در روضه واقعه پدر بزرگوار خود مریض بود چون عمر عزیزش به پنجاه وهفت سال رسید . به گفته ولید بن عبدالمالك دوازدهم محرم او را به زهر شهید کردند. امامتش سی وچهار سال ودو روز بود اولاد ذوکورش ، محمد باقر، زید، عمر، عبدالله ، حسن، حسین، اکبرحسین، اصغر ، عبدالرحمن ، سلمان، علی محمد اکبر، محمد اصغر . و اناث چهار تن بودند مادر امام زین العابدین شهربانو دختر یزدجر و از اولاد نوشیروان عادل بود و لقب آن از این سبب زین العابدین شد که شبی در نماز تهجد بود شیطان به صورت اژدها با او نزدیك شد و جناب وی هیچ التفات نکرد آخرپای مبارك را گزید و اورا دردناك ساخت خدای متعال به وی معلوم نمود که این ابلیس است پس ابلیس را دشنام داد وگفت دور شو ای ملعون برخواست تا ورد خودرا ادا نماید هاتف صدا داد. انت زین العابدین .

امام پنجم امام محمد(رض)باقربن علی زین العابدین (رض)

کینتش ابوجعفر ولقبش باقرمادرش ام عبدالله فاطمه بنت الحسن بن علی (رض) ولادتش در مدینه منوره روز جمعه سوم ماه صفر پیش از شهادت حسین (رض) ، عمر شریفش پنجاه وهفت سال امامتش نزده سال بود .

امام ششم اما جعفرصادق (رض) بن باقر (رض)

کنیتش ابوعبدالله و ابو اسماعیل لقبش صادق مادرش ام فروه بنت قاسم بن محمد بن ابی بکر صدیق (رض) ومادر ام فروه اسمأ بنت عبدالرحمن بن ابوبکر (رض) ولادتش در مدینه منوره سال ۸۳ هـ روز دوشنبه هفدهم ربیع الاول ، وفاتش نیز درمدینه منوره روز دوشنبه سنه ۱٤۹ مدت حیاتش شصت وپنج سال امامتش سی و چهارسال ودوماه . اولاد ذوکور آن موسی کاظم ، اسحاق ، محمد اسماعیل ، عبدالله ، عباس ، علی میباشند . اناث سه تن بودند .

از عظمای علما وکبرأ مقتدای اولیاست او را فضائل وکمالات بسیار است وطریقه اکابر نقشبندیه به وی اتصال دارد.

امام هفتم امام موسی کاظم(رض)بن جعفرصادق (رض)

کنیتش ابوالحسن و ابوابراهیم ولقبش کاظم ولادتش در مدینه منوره روز شنبه هفتم صفر وفاتش در حبس هارون الرشید دربغداد . ایام حیاتش پنجاه وپنج سال، امامتش بیست وپنج سال و سه ماه. اولاده اش ذوکور، علی رضأ، زید، ابراهیم، عقیل، هارون ، حسن و حسین، عبدالله، اکبر، عبدالله، اصغر، اسماعیل، محمد، احمد، جعفر، یحیی، اسحاق، عباس، ابوالقاسم، حمزه ، عبدالرحمن ، قاسم ، جعفراکبر، جعفر اصغر ، طبقه اناث هجده تن بودند ،عابدترین وکریمترین اهل زمان خود بود .

امام هشتم امام علی رضا بن موسی کاظم (رض)

کنیتش ابوالحسن ، لقب وی رضا ولادتش در مدینه منوره بوده روز پنجشنبه یازدهم ربیع الآخر سنه ۱۵۳ هـ ، وفاتش در ولایت طوس ، امامتش بیست ویك سال و پنج ماه ، ایام حیات مبارکش پنجاه ویك سال بوده ، مادرکاظم (رض) شبی رسول خدا صلی الله علیه وسلم رابخواب دید که فرمود نجمه رابه موسی بخش که زود باشد که از وی فرزندی به وجود آید که بهترین اهل زمین باشد و از مادر رضا روایت میکنند که گفت چون برضا حامله شدم هرگز ازخود ثقل حمل بر نیافتم ودر خواب از شکم خود آواز

تسبیح وتهلیل می شنیدم ، هول و هیبت برمن غلبه میکرد و چون بیدار میشدم آواز نمی آمد ودر زمان ولادت دست ها برزمین نهاده روی بر آسمان کرده لب مبارك خود رامی جنبانید چنانکه کسی سخن گوید ومناجات کند.اولاد ذوکورش، محمد تقی، ابوجعفر، اکبر، ابوجعفر، اصغر، ابوالحسن، ابراهیم، حسین، اناث یك تن بود .

امام نهم امام محمد تقی بن علی رضا (رض)

کنیتش ابوجعفر و لقبش تقی و جواد ولادتش درمدینه منوره روز جمعه دهم رجب ۱۹۵، وفاتش روز سه شنبه سال ۲۱۰ ، امامتش هفده ویا هجده سال ، ایام زندگی اش بیست وپنج سال دوماه ویازده روز، اولادش ذوکور ، علی نقی وموسی ، اناث نیز دوتن بودند.

امام دهم حضرت علی نقی بن محمد تقی (رض)

کنیتش ابوالحسن و لقبش هادی و به عسکری مشهور است ولادتش در مدینه منوره سیزدهم رجب سال ٤١٤، وفاتش روز شنبه آواخر سال ٤٥٤ زندگی اش چهل ویك سال ، امامتش سی و یك سال شش ماه و بیست وهفت روز مناقب وکمالات او ازحد زیاد است و اولادش ، حسن عسکری، حسین، جعفر واز اناث یك تن بود.

امام یازدهم امام حسن عسکری (رض)

کنیتش ابومحمد ، لقبش ذکی و خالص ، مادرش سوسن نام داشت ولادتش در مدینه منوره روز دوشنبه چهارم ربیع الاول سال ۲۳۲ مدت حیاتش بیست وهفت سال دوماه و بیست روز ،امامتش پنج سال و هفت ماه از اولادش امام محمد میباشد .

امام دوازدهم امام محمد بن الحسن عسکری

کنیتش ابوالقاسم ، لقبش عبدالله و صاحب زمان ومهدی ، مادرش نرجس نام داشت ولادتش در بیست وسوم رمضان سال ۲۵۸ بوده ، حضرت وی در زمرهء ابدال بوده و چون قطب آن وقت علی بن حسین بغدادی فوت شد امام محمد بن حسن عسکری بروی نماز گذارد وبجای او نشست ونزده سال در مرتبه قطبییت بود تا فوت شد ودرمدینه منوره مدفن گردید .

ذکر مهدی آخر زمان

که یکی ازسادات حسینی است که در آخرزمان درمدینه مشرفه متولد شود ونام او ونام پدر موافق نام پیغمبر (ص) میباشد و از مکه معظمه وقت چهل سالگی ظهور کند و بسوی بیت المقدس هجرت کند ودر شانه او یك خال بود چنانچه در شانه رسول خدا بود و ماه محرم روز عاشورا و سه صدو سیزده کس از اشراف

قوم به وی بیعت کنند وبا او بیرق حضرت رسول کریم صلی الله علیه وسلم وپیراهن و تیغ اوباشد وخلق را به حق دعوت کند و تمام عرب و عجم اطاعتش کنند بدون جنگ و درآخر ایام وی عیسی علیه السلام از آسمان نازل شود ودر پس وی روز جمعه نماز صبح کند ومدت پادشاهی وی اختلاف اقوال هفت سال یا چهل سال بود.

والله اعلم

ای خالق خلق رهنمائی بفرست
ای رازق رزق درکشائی بفرست
کار منی بی چاره گره درگره است
رحمی بنما و گره کشائی بفرست

آمین

سلسله طریقه عالیه نقشبندیه شریف

باید یاد آور شد که نسبت سلسله عالیه حضرات طیفوریه نقشبندیه مجدیه معصومیه صبغویه صفویه ازجناب حضرت خواجه کائینات فخرموجودات سردار.عالم حبیب خدا صلی الله علیه وسلم به خلیفه اول وبعد به خلیفه دوم وبعد به خلیفه سوم وبعد به خلیفه چهارم رسیده و از حضرت ابوبکر صدیق (رض) به سلمان فارسی (رض) رسیده و از حضرت سلمان فارسی (رض) این نسبت به حضرت قاسم بن محمد بن ابوبکر(رض) رسیده و از ایشان به حضرت امام جعفر صادق (رض) رسیده است .

بیان نسبت ثانیه امام خلایق حضرت جعفر (رض) صادق که به واسطه آبای کرام خود مشرف شده اند بدین تفصیل : که حضرت او را از والیدماجد خویش امام همام پیشوای اکابرحضرت محمد باقر(رض) و ایشان را از والید ماحد خویش حضرت زین العابدین (رض) وایشان را از والید ماجد خویش قرة العین تبول وولی ووارث نسبت بنی مجتبی ثقلین حضرت امام حسین (رض) و ایشان را أز امام المؤمنین اسدالله غالب حضرت علی کرم الله وجهه وحضرت وی را از جناب رسول کریم صلی الله علیه وسلم . و این طریقه را تفوق برسائر طرق اکابر ثابت شده و پیش طاق این بزرگواران مرتفع گردیده است .

منتخب اول: در ذکر رسیدن این نسبت به حضرت سلطان العارفین حضرت بایزید بسطامی قدس سره و مسمی شدن به طیفوریه و این منتخب مشتمل برپانزده تذکره است :

تذکره اول: سلطان العارفین:

این نسبت را از روحانیت سیدالخلایق حضرت امام جعفر صادق (رض) یافته و نام ایشان طیفور بن عیسی است لهذا این طریقه را مقدمین طیفوریه می نامند و ایشان مقتدای اهل تصوف و پیشوای ارباب توحید است ایشان را درسائر صوفیه شان عظیم است .

تذکره دوم : ذکر خواجه ابوالحسن خرقانی (رح)

نام مبارکش علی بن جعفر است یگانه عصر وغوث وقت خویش بود وکسب و کمال از روحانیت حضرت سلطان العارفین بایزید بسطامی نموده اند روزی بااصحاب خود فرمودند که چه چیز بهتر بود گفتند شما بگوئید گفت دلی که در او همه یاد کردگار بود از وی پرسیدند که صوفی کیست گفت به مرقع وسجاده صوفی نبود وبرسم وعادات صوفی نبود ، صوفی آن بود که نبود ، پرسیدند که اخلاص چیست ، گفت هرچه برای حق کنی اخلاص است و هرچه برای خلق کنی ریاست وهم فرموده اند که هرگز باکسی صحبت

مدارید که شماگوید خدا (ج) و اوگوید چیز دیگر وهم فرموده اند که اگر سرودی بگوئید وبه آن حق را خواهید بهتر از آن بود که قرآن بخوانید و بدان حق را نخواهید وهم فرموده اند که وارث رسول الله صلی الله علیه وسلم کسی بود که به فعل رسول الله صلی الله علیه وسلم اقتدأ نماید .

تذکره سوم: ذکرحضرت، شیخ ابوعلی فارمدی قدس سره

جناب مبارك این نسبت را از جناب شیخ حضرت ابوالحسن خرقانی (رح) گرفته بود وایشان نیز باحضرت خواجه ابوالقاسم کرکانی صحبت داشته و از همین جا طریقه کبرویه با نقشبندیه جمع میشود .

تذکره چهارم : ذکر خواجه امام ربانی حضرت یعقوب یوسف همدانی

از جناب حضرت ابوعلی فارمدی این نسبت عالیه به حضرت یوسف همدانی رسید و او از اولاد امام الائمه ابوحنیفه کوفی است مبارك سی وهفت حج پای بیاده نموده اند و هزاران ختم قرآن کرده اند ودرهررکعتی از نماز شب یك سپاره قرآن می خواندند وهفت صد جز کتاب از تفاسیر وحدیث وفقه و اصول وفروع درحفظ داشتند ودوصدوسیزده شیخ کامل را ملاقات کرده بود و هفت هزار بت پرست را مسلمان نموده اند وبرای قوت خود دهقانی

میکردند وهرسال چهل روز اجتناب از عوام می فرمودند تا به سن هفتادوپنج سال زن نکردند واکثراً باحضرت خضر(ع) ملاقات می نمودند. و زیارت مبارك درمروه میباشد وفات وی سال ۵۳۵ و از جمله یاران صاحب کمال ایشان چهار بزرگوار به خلاقت آن حضرت ممتاز بودند بدین ترتیب :

خواجه عبدالله برقی ، خواجه حسن اندوقی ، خواجه احمد یسوی ، خواجه عبدالخالق غجدوانی . بعد از رحلت آن حضرت چنانچه وصیت بود این چهار حضرات که نام برده شد ارشاد خلایق نمودند و از زمان این بزرگواران این سلسله به طریقه خواجگان ملقب شد وایشان به خواجه اولیأ ملقب بودند. طریقه کبرویه وطریقه مانحن فیه از جناب خلیفه چهارم خواجه عبدالخالق غجدوانی که رئیس طریقه خواجگان است ماند.

تذکره پنجم:در ذکر خواجه عبدالخالق غجدوانی(رح)

از جناب خواجه اولیا این نسبت مبارك به خواجه عبدالخالق غجدوانی رسید وایشان از اولاد امام مالك اند ایشان راسبق ذکردل درجوانی از حضرت خضر(ع) اخذ نموده وبران سبق مواظبت نموده اند وبرای شبان امر شده بود که در آب درآی و غوطه خور وبدل بگوی لا اله الاالله محمد رسول الله ، چنانچه کردند و این سبق راگرفتند وبکار مشغول شدند.

خواجه خضرعلیه السلام پیرسبق شان بود وحضرت خواجه یوسف همدانی پیر صحبت شان بود چنان ولایت داشتند که به یك وقت نماز را درکعبه می خواندند ومی رفتند و می آمدند شخصی ازوی پرسید که بروندگان راه طریق شیطان دسترس دارد فرمودند کسی که فنا نفس نرسیده باشد چون در خشم آید شیطان بر اودسترس پیدا کند وکسی که به فنا نفس رسیده باشد شیطان با اودسترس نداشته باشد ویرا خشم نبود غیرت بود وهرکجا غیرت بود شیطان بگریزد و این صفت آنکس را مسلم باشد که روی براه خدا دارد و قرآن خدای را بدست راست گیرد وسنت رسول خدا را بدست چپ در میـــان این دو روشنائی راه سلوك و طریقت را به پیش ببرد روزی درمقام حضرت یاران نشسته بود که ناگاه جوان نهایت زیبا بیامد سلام کرد وطلب دوعا نمود خواجه دوعا نمود وآن جوان ناپدید گشت یاران پرسیدند که این جوان کی بود حضرت فرمود که این فرشته بود وبنا برتقصیر وگناه از آسمان چهارم که مقام او بود وور افتاده بود وبه آسمان دنیا آمده بود بافرشته گان دیگر گفت چه کار کنم که حق تعالی گناه مرا ببخشد وبه مقدم خود برگردم ، فرشته گان آسمان دنیا آنرا این جانشان دادند ودرحق وی در خواسته دوعا کردیم مستجاب شد وبه مقام خود برگشت .

الهی بحق او دوعا این بزرگوار طریقت که دوعای مرا قبو ل کن

ومرا ببخش . آمین

سه تذکره ازسه خواجه هریك حضرت خواجه عارف ریوگری و خواجه محمود فغنوی و خواجه علی رایتنی (رح). از حضرت خواجه جهان این نسبت به حضرت خواجه عارف ریوگری رسیده و نسبت ارادت وواسط حضرات خواجگان نقشبندیه از این جماعت به حضرت خواجه عارف ریوگری است و از ایشان به حضرت خواجه مولانا ، خواجه محمود زبحیر فغنوی رسیده و از ایشان به حضرت خواجه علی رایتنی رسیده . این سه حضرات دارای مقامات و کرامات بلند بوده اند و مزار مبارك شان درخوارزم میباشد و لقب شان حضرت عزیزان است .

تذکره ششم:درذکرحضرت خواجه بابامحمد سماسی (رح)

و از جناب حضرت عزیزان این نسبت شریف به حضرت خواجه بابا سماسی رسیده است و ایشان وحید عصر وفرید دهر بودند و حضرت خواجه بهاوالدین را نظر قبول به فرزندی از ایشانبوده و ایشان بارها برقصر هندوان می گذشتند ومیفرمودند که از این خاك بوی مردی میآید زود باشد که قصر هندوان قصر عارفان شود تا روزی ازمنزل حضرت سیدامیر کلال که ازخلفای ایشان اند بطرف قصر عارفان متوجه شدند وفرمودند که آن بوی زیادت شده است . شاید آن مرد متولد شده باشد چون نزول فرمودند از ولادت خواجه

سه روز گذشته بود . جد ایشان مقابله به سینه ایشان گذاشته به نیاز تمام به خدمت خواجه محمد بابا سماسی بردند ، فرمودند که او فرزند ماست ما اورا قبول کردیم و توجه به اصحاب کرده فرمودند که این آن مردیست که مابوی آنرا شنیده بودیم مقتدای روزگار شود و با امیرکلال فرمودند که درحق فرزندم بهاوالدین تربیت وشفقت دریغ نداری وترا بحل نکنم اگر تقصیری کنی امیر فرمودند مرد نباشم اگر تقصیر کنم .

تذکره هفتم :ذکر حضرت سیدامیرکلال(رح)

از جناب حضرت محمد بابا سماسی این نسبت به حضرت سیدامیر کلال رسیده است و خدمت خواجه بهاوالدین را نسبت صحبت و تعلیم اداب سلوك طریقت وتلقین ذکر ازایشان است روز درحضور تمام اصحاب امیر کلال (رح) خواجه بهاوالدین را طلبید وبطرف شان روی کرد وگفت که وصیت خواجه محمد بابا سماسی را درحق تو تمام کردم و اشاره به سینه خود کرده فرمود که سینه خود را برای شما خشك کردم ومرغ روحانیت شما ازبیغهء بشریت بیرون آمد اما مرغ همت شمابلند پرواز افتاده است اکنون اجازت است که هر کسی ازترك و تازی و تاجك را وظیفه دهید و غفلت نکنید.

تذکره هشتم:ذکر حضرت خواجه بهاوالدین (رح) بلاگردان

نسبت شریف نقشبندیه از امیرکلال به خدمت وی رسیده است و نام مبارك شان محمد بن محمدالخباری است ابن سید محمد ابن سیدجلال الدین ابن سیدبرهان الدین ابن سید زین العابدین ابن سیدقاسم ابن سیدسفیان ابن سید برهان ابن سید قلببیح ابن سید محمود ابن سید ایلان ابن سید نقی این سید صوفی ابنسید محی الدین ابن سیدعلي اکبر ابن امام عالی مقام حضرت حسن عسکری علیه السلام . ولادت با سعادت آن حضرت در سنه ۷۱۸ و به فرزندی خواجه محمد بابا سماسی است و آداب طریقت را از امیرکلال تعلیم گرفته است بناءً طریقه شریف شان است که خلوت در انجمن با ظاهرباخلق و به باطن باحق سبحانه و تعالی بودن است .

تذکره نهم :ذکر خواجه علاوالدین عطار(رح)

نام مبارك شان محمد بن المحمد البخاری از کبائر اصحاب و اکمل خلفای حضرت خواجه بهاوالدین است.

تذکره دهم :ذکر حضرت خواجه محمد پارسا (رح)

نام مبارك شان محمد بن محمود الحافظ البخاری است ایشان نیز از کبائر خلفای خواجه بهاوالدین بوده است

نسبت طریقه نقشبندیه شریف از خواجه بزرگ به ایشان رسیده است . و این سلسله عالیه نقشبندیه بعد از مولانا یعقوب چرخی به این ترتیب یکی به دیگر رسیده است .

الحضرت یعقوب چرخی ومنه سیدنا ومرشد نا ناصرالدین الحضرت الخواجه عبیدالله احرار ومنه الحضرت الخواجه محمد زاهد و منه سیدنا ومرشدنا الحضرت الخواجه محمد درویش ومنه سیدنا و مرشد نا الحضرت الخواجه محمد امکنکی ومنه سیدنا ومرشدنا الحضرت الخواجه مویدالدین الحضرت الخواجه محمد باقی بالله و منه سیدنا ومرشد نا المحبوب سبحانی والامام ربانی الغوث الصمدانی العصدیق ثانی المجدد الف ثانی الحضرت الشیخ احمد السرهندی رویسی و رحمانی قدس سره ومنه سیدنا ومرشدنا امام الاولیا العروة الوثقی الحضرت ایشان خواجه محمد معصوم قدس سره ومنه سیدناو مرشدنا قیوم زمان حضرت ایشان الخواجه محمد صبغة الله قدس سره و منه سیدنا ومرشدنا امام العارفین وارث حضرت رسول سیدالمرسلین حضرت محمد اسماعیل قدس سره ومنه سیدنا و مرشدنا سرمست باده مکتوم الحضرت الخواجه غلام محمد معصوم ثانی قدست سره و منه سیدنا ومرشدنا قیوم جهان و سید مریدان دستگیر عاجزان محمد صفی الله قدس سره و منه سیدنا و مرشدنا الحضرت الخواجه عبدالباقی کابلی قدس الله

سره ومنه سیدنا و مرشدنا الحضرت الخواجه غلام صدیق قدس الله سره و منه سیدنا ومرشدنا الحضرت الخواجه غلام قیوم قدس الله سره و منه سیدنا ومرشدنا حضرت نورالمشایخ شیرآغا فضل عمر زاد الله ومنه احقر خادم فقر سیدامیر عفی الله رحمت الله

*****

درشریعت خاك ره شــو ای پسر
تاشوی انــدر طریقت تــاج ســر
از تکبــر بین کــه استــاد ملك
سنگ لعنت می خورد هردم به سر

*****

کجـا قلب فاسق مــــنور شــــود
سگ از آب پـاشی پلیدتــــرشــــود

«مولوی»

خلــــوت

مست باده ء وحدت

حافظ(رح)

خلــوت گــزیــده را بــه تماشا چه حاجت است
چون کوی دوست است به صحرا چه حاجت است
جــانــا بــه حــاجتی که تــرا هست بــا خدای
آخر دمی بپرس کــه مــا را چه حــاجت است
ای پـــادشـــاه حسن خـــدا را بســوختیم
بـــاری ســوال کن کــه گدا را چه حاجت است
اربـــاب حــاجتــیم و زبـــان ســوال نیست
درحــضرت کــریم تمنــا چــه حــاجت است
جــام جهــان نمــاست ضمــیر منــیر دوست
اظهــار احتیــاج خـــود آنجا چه حاجت است
آن شــد کــه بــار منت مـــلاح بـــردمـــی
گــوهر چــو دست داد بدریــا چه حاجت است
ای مــدعــی بــرو کــه مــرا باتـــو کارنیست
احبــاب حاضــرنــد بــه اعد چه حاجت است
حــافظ تــوختم کن کــه هنر خــود عیان شود
بـــا مـــدعـــی نـــزاع و مها با چه حاجت است

نمازهائیکه یک طالب راه سلوک و حقیقت درطول هفته باید بخواند

۱ -روز شنبه چهار رکعت در هریکی بعد از فاتحه سه بارقل یا و بعد از سلام یکبار آیت الکرسی شریف بخواند.

۲ - روز یکشنبه چهار رکعت در هر یکی بعد از آمن الرسول سوره اخلاص یکبار .

۳ - روز دوشنبه دوازده رکعت در هر یکی بعد از فاتحه آیت الکرسی شریف یکبار بعد از فراغت سوره اخلاص دوازده بار استغفار دوازده بار وهم در همین روز دوشنبه وقت اشراق دورکعت در هر یکی بعد از فاتحه یکبارآیت الکرسی یك یك بار سوره اخلاص و معوذتین بعداز سلام ده بار درود شریف وده بار استغفار بخواند.

٤ - روز سه شنبه بعد از چاشت یا بعداز اشراق ده رکعت درهریکي بعد ازفاتحه ایت الکرسی شریف یکبار و اخلاص سه بار.

۵ - روز چهارشنبه وقت اشراق دوازده رکعت در هر یکی بعد از فاتحه اخلاص و معوذتین سه سه بار .

٦- روز پنجشنبه میان ظهر وعصر دورکعت اول بعد از فاتحه آیت الکرسی صد بار بعد از فاتحه در رکعت دوم اخلاص صد بار بعد از سلام درود شریف صد بار .

۷ - روز جمعه دورکعت بعداز فاتحه آیت الکرسی یکبار سوره فلق بیست وپنج بار ودررکعت دوم بعداز فاتحه اخلاص یکبار وسوره ناس بیست وپنج بار و بعداز سلام پنجاه بار درود و پنجاه بار لاحول ولاقوة الابالله العلی العظیم بخواند.

روزی شرف عشق عیان گشت که یعقوب
بگذاشت نبوت به قفای بسر افتاد

** «هدایت طبرستانی»

میان عاشق ومعشوق هیچ حائل نیست
توخود حجاب خودی حافظ ازمیان برخیز

**

ای بنده بمن گریز خود رایله کن
گرشاه جهان نگردی آنگه گله کن

**

گرطاعت خود نقش کنم برنانی
آن نان بهنم پیش سگی نادانی
آن سگ سال گرسنه درکهدانی
ازننگ برآن نان ننهد دندانی

یــقیـــن

از کتاب صد میدان
اثر خواجه عبدالله انصاری (رح)

میدان نزد هم یقین است ازمیدان مبالات میدان یقین زاید.
یقین بی گمانیست و این سه باب است .
عین یقین است - علم یقین است و حق یقین است .
۱ - علم یقین استدلال است
۲ - عین یقین استدراکست
۳ - و حق یقین حقیقت است .

علم یقین مطالعتست و عین یقین مکاشفت و حق یقین مشاهدت است علم یقین ازسماع خزید وروید وعین یقین ازالهام روید . وحق یقین از عیـان روید . علم یقین سبب شناختن است . وعین یقین از سبب بازرستن است. و حق یقین ازانتظار وتمیز آزاد گشتن است .

****

****

طاعت منکران طریقت قبـــول نیست
صد بار اگر به چشمه کوثر وضو کند

مؤخذ ازکتاب علل المقامات
خواجه عبدالله انصاری (رح)

گریستن از بهرحق دوقسم است . گریستن به چشم وگریستن بدل. گریستن به چشم گریستن توبه کاران است که از بیم دیدار خدا برگناه خویش گریند. و گریستن بدل گریستن عارفان است که ازبیم دیدار برجلال وعظمت خویش گریند به بیان دیگر : گریه تائبان از حسرت و نیاز است و گریه عارفان از راز و ناز.

مصطفی صلی الله علیه وسلم فرمود: فردای قیامت چشمان همه از هول رستاخیز وفزع اکبر گریان بود مگر چهارچشم . یکی چشم جانباز فداکار که در راه خدا زخم بروی آید وتباه شود ، دوم چشمی که از نا محرم فروگیرند تا به ناشائیست ننگرند. سوم چشم که از عبادت پیوسته بی خواب بود چهار چشمی که از بیم خدا(ج) بگرید . داود پیغمبر گفت خدایا پاداش کسی که گریه کند و اشك برگونه اش روان شود چیست ؟ ندا آمد پاداش او این است که از فزع اکبر روز رستاخیز ایمن باشد و گونه او بر آتش حرام است . و نیز روایت شده که خداوند (ج)فرمود : به عزت وجلال خود سوگند که هیچ بندهء نگریست ازترس من مگر آنکه ازشراب رحمت خود او را سیراب کردم وهیچ بندهء از بیم من نگریست مگر آنکه آن گریه را در نور قدس خود به خنده بدل کردم .

سبحان الله

۲۸ قوس ۱۳۷۷ اول رمضان

پشاور- ارباب رود

من بی تو قرار نتوانم کرد
احسان ترا شمارنتوانم کرد
گربرتن من زبان شود هرموی
شکرتو ازهزار نتوانم کرد

*****

محبت پیشهء هر بوالهوس نیست
به آتش پرزدن کار مگس نیست

*****

خواهی که دلت شود چون آئینه
ده چیز بیرون کن از درون سینه
کذب و طمع و بخل و حرام غیبت
کبر حرص و هوا و نازو کینه

*****

خود نمائی پیشهء شیطان بود
هر که خود را کم زند مرد آن بود

*****

آنچه که از علم بالاتر است تجربه است
آنچه که گنهه اش بهتر است دوست است

*****

شمع کج آخر بسوزد پرده فانوس را
شخص بی غیرت چه داند حرمت ناموس را

*****

دیگران پاکج گذارند خون دل ماهی خوریم
شیشهء ناموس عالم در بغل داریم ما

*****

گوشهء عزلت

تـــا من به خود حقیقت حق را بــدیـــده ام
ازخلق رمیـــده ام وبـــه حق آرمیـــــده ام
دل غرق نورگشت سـرم مست بـــاده شـــد
تـــا قطـره ، ز آب محبت نـــوشیـــده ام
در بـــوستان جـان ودلـم گل شگفته است
تاچون صبا به خاك کوی دوست رسیـده ام
از بـــر لباس کـبرو هــوا کــرده ام بیرون
بـر تن لباس فخـر فقـیران پــوشیــده ام
در سـر نـــدارم جـز هوس خاك كوی دوست
بـا تیغ لاخـودی را زخـود سـربـریـده ام
از قیــل وقـــال مــدرســه و زهــد باریــاً
بیـــزار گشته گـوشه، عـزلت گزیده ام
ای رهـــــروی حقیقت وای طالـــب خـــدا
خـود را نـدیــده ام کـه خـدا را بـدیده ام
ازآب وگل نشد که رسم بـــرمـــراد خـویش
در ملك دل رفتـــه بـــه جـانـان رسیده ام
دیشب بـــه بـــزم دل گهرافشان کـرد وگفت
بسیار ســوختـه دردمـــند هجران کشیده ام
تحریر شده روز چهارشنبه تاریخ
۱۳٦٦/۹/۱۱

عیشم مدامست بالعل دلخواه	کارم بـه کام است الحمدالله
مارابه مستی افسانه کردنـد	پیران جـاهل شیخان گمـراه
ازقــول زاهــد کــردیم توبه	ازفعــل عــابـد استغفرالله

«حافظ»

بیگانه

ای عاشقان ای عاشقان من عاشق جانـــانـه ام
ای عارفان ای عارفان من بی خود ومستانـه ام
ورنـــه فلك طیران کنم عالم همــه حیــران کنم
اما بگو چسان کنــم من زنجیــر وذوالانــه ام
درکعبــه ودیـــرم مجــو از چهار عنصرم مگو
من نورذات حق شدم از دو جهــان بیگانــه ام
پـرسید اگر نیشان مــن بنگر به ملك جان من
مــن عاشق دیــوانه ام بــی خــانه وکاشانـه ام
از سوختن آموخته ام چشم هــوس رادوختــه ام
من شمع بزم عشق را پروانه ام پـــروانــــه ام
ای ساقی پری وشم بــی تـــو میـــان آتشم

ازشوق چشم مست توشب گرد هرمیخانـــه ام
درجستجوی حق شدم ازخود بیرون مطلق شـــدم
در بحر وحدت غرق شـدم مـن طالب دردانـــه ام
دردمند مسکنیش منم هـــرلحظه غمگینش منـــم
عاشق دیـــرینش منم افسانـــه ام افسانـــه ام

تحریر شده روز سه شنبه
۱۳۶۶/۹/۳

گـــر یك شبی آن یار در آغوش من افتـد
چندان به لبش بوسه زنم گـــر سخن افـــتد

***

اگر دشنام فرمائی اگر نفرین دوعـــا گـویم
لب لعل شکرخا را جواب تلخ مـی زیـــبد
لبش گل دهانش قند اگر می داشتم دستی
علاج دل طپیدن ها از این گل قند میکردم

***

رخت گل دهان پسته لبت قند
خریدارت منم قیمت بگو چند

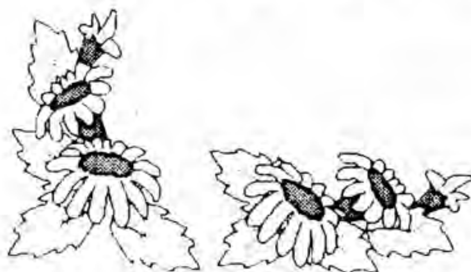
ای برادر بیا دمی با من تا ببینیم
که جوانمرد کیست و جوانمردی چیست

جوانمردی - فتوت وعیاری در حقیقت یك معنی دارند اساس جوانمردی ومبدأ عملی آرا حضرت علی (رض) فرزند نامدار ابوطالب نظر به رفتار اخلاق واعمال نیك آن جناب پایه گذاری نموده است . که از همین رو یکی از لقب های آن جناب شاه مردان است چنانچه حضرت بیدل در این مورد فرموده :

کدامین این شیر یزدان مرتضی آن صفدر غالب
که می خوانند مردان حقیقت شاه مردانش

پس از جناب حضرت علی(رض) پیروانش آئین و روش او را رونق بیشتر دادند چنانچه واعظ کاشفی درکتاب فتوت نامه اش فتوت و مردانگی راهفتادویك شرط میداند که ذیلاً ذکر میشود.

از جمله هفتادو یك شرط مردانگی چهل هشت شرط یا صفت آن وجودی و بیست وسه آن عدمی میباشد .

آنچه که وجودی است قرار ذیل است :

۱- اسلام ۲- ایمان ۳- عقل ٤ - علم ٥- حلم ٦- زهد
۷ - ورع ۸ - صدق ۹- کرم ۱۰- مروت ۱۱- شفقت
۱۲ - احسان ۱۳- وفا ۱٤- حیأ ۱٥- توکل ۱٦ شجاعت
۱۷ - غیرت ۱۸ - صبر ۱۹- استقامت ۲۰- نصیحت
۲۱ - طهارت نفس ۲۲- علوهمت ۲۳- کتمان اسرار
۲٤- صله رحم ۲٥- متابعت شریعت ۲٦- امرمعروف
۲۷- نهی ازمنکر ۲۸- حرمت والدین ۲۹- خدمت استاد
۳۰- حق همسایه ۳۱- نطق به جواب
۳۲- خموشی از روی دانش ۳۳- طلب رزق حلال
۳٤- افشای اسلام ۳٥- صحبت بانیکان ۳٦- صحبت با عاقلان ۳۷- شکرگذاری ۳۸- دست گیری مظلوم
۳۹- پرسش بی کسان ٤۰- فکرت عبرت ٤۱ - عمل با اخلاص ٤۲- امانت گذاری ٤۳ - مخالفت با نفس٤٤ - انصاف دادن ٤٥ - رضا به قضا ٤٦ - عیادت مریض ٤۷ - عزلت از نا جنس ٤۸ - مداومت برذکر

حیف از آن رنگی که از بهر طمع زرد شود
حیف از آن مرد که محتاج به نامرد شود

چنانچه فرموده اند

صحبت ناجنس اگرجان بخشدت الفت مگیر

آب را دیدی که ماهی را بدام افگند و رفت

اما انچه از آن احتراز باید کردن قرار ذیل است:

۱ - مخالفت شرع نکردن ۲ - کلام مستقبح نگفتن

۳ - غیبت نیکان نکردن ٤ - مزاح بسیار نکردن

٥ - سخن چینی نکردن ٦ - بسیار نه خندیدن

۷ - خلاف وعده نکردن

۸ - با حله ومکر با مردم معامله نکردن ۹ - حسد نبردن

۱۰- ستم نکردن ۱۱- غمازی نکردن

۱۲- محبت دنیا نه ورزیدن ۱۳- درطلب دنیا حریص نبودن

۱٤- امل دراز پیش نگرفتن ۱٥- عیب مردم نه جستن

۱٦- سوگند به دروغ نخوردن ۱۷- طمع در مال مردم نکردن

۱۸- خیانت نکردن ۱۹- بهتان نگفتن ۲۰- شراب نخوردن

۲۱ - ربأ نخوردن ۲۲ - لواطت و زنا نکردن

۲۳- بامردم بد مذهب وبد اعتقاد صحبت ودوستی نکردن .

هرکه ازاین هفتادویك صفت وشرط خبرندارد بوی فتوت ومردی به او نرسیده است در مکتب وملت و آئین مردی ومردانگی در شمار زن است .

به پای مردم نامرد خم نشد سرما
چرا که مرد ندارد توان پستی را

*****

شمع کج آخر بسوزد پرده‌ء فانوس را
شخصی بی غیرت چه داند حرمت ناموس را

*****

نامرد اگر مرد شود دور او مگرد
الماس لگه دار ز خر مهره بد تر است

*****

ابرو کج وخال کج وزلف یار کج
بی چاره راستی چه کند با سه چهار کج

سوال و جوابی اعرابی از رسول اکرم ﷺ

۱ - اعرابی عرض کرد می خواهم داناترین مردم باشم. حضرت رسول (ص) درجواب فرمودند که ازخدا بترس .

۲ - می خواهم ازخاصان درگاه خدا باشم، حضرت درجواب فرمودند شب و روز قرآن بخوان .

۳ - می خواهم همیشه دل من روشن باشد . حضرت درجواب فرمودند مرگ را فراموش مکن .

٤ - می خواهم همیشه در رحمت حق باشم. حضرت درجواب فرمودند با خلق خدا (ج) نیکی کن.

۵ - می خواهم ازدشمن بمن آفتی نرسد. حضرت درجواب فرمود همیشه توکل با خدا کن.

٦ - می خواهم در چشم مردم خوار نباشم ، حضرت درجواب فرمودند پرهیز کارباش .

۷ - می خواهم عمر من طولانی باشد حضرت در جواب فرمودند صله رحم کن.

۸ - می خواهم روزی من وسیع گردد. حضرت در جواب فرمودند همیشه با وضو باش .

۹ - می خواهم با آتش دوزخ نسوزم. حضرت در جواب فرمودند چشم و زبان خودرا از حرام به بند.

۱۰- می خواهم بدانم گناه به چه چیز ریخته میشود. حضرت در

جواب فرمودند . تضرع و توبه به حال بی چاره گی .

۱۱- می خواهم سنگین ترین مردم باشم . حضرت در جواب فرمودند ازکسی چیزی مخواه .

۱۲- می خواهم پرده عصمتم دریده نشود . حضرت در جواب فرمودند پردهء کس را مدر.

۱۳- می خواهم که گورم تنگ نباشد حضرت در جواب فرمودند. مداومت کن به قرائت سوره تبارك.

۱٤- می خواهم مال من بسیار شود. حضرت در جواب فرمودند مداومت کن به قرائت سوره واقعه در شب .

۱۵- می خواهم فردای قیامت ایمن باشم حضرت در جواب فرمودند میان شام و خفتن به ذکر خدا مشغول باش .

۱٦- می خواهم خدایتعالی را در نماز حضور یابم. حضرت در جواب فرمودند در وقت ساختن وضو بسیار دقت کن .

۱۷- میخواهم از خاصان باشم. حضرت در جواب فرمودند در کار ها ، راستی ودرستی پیشه کن .

۱۸- می خواهم برای من عذاب قبر نباشد. حضرت در جواب فرمودند جامه خود را پك نگهدار .

۱۹- می خواهم در نامه اعمالم گناه نباشد همیشه خیر و خوبی باشد . حضرت در جواب فرمودند با پدر و مادر نیکی کن .

ازآسمان گرسنگ بارد سرنخارد اهل دل
نیش سوزن بر دل نامرد زخم خنجر است
مرد نتوان گفت اورا کو تن آراید به زر
زیور مردان است آهن زر زنان را زیوراست
مرد را کردار عالی قدر گرداند به نام
هرکی را کو علی نام است نی چون حیدر است

*****

وحشی گذشت یار ونکردی حکایتی
ای خانمان خراب زبان تو بسته بود

***** وحشی

خو شا دردی که درمانش تو باشی
خوشا راهی که پایانش توباشی
خوشا چشمی که رخسار تو بیند
خوشا ملکی که سلطانش تو باشی
خوشا آن دل که دلدارش تو گردی
خوشا جانی که جانانش توباشی
همه شادی و عشرت باشد ایدوست
درآن خانه که مهمانش تو باشی
گل و گلزار خوش آید کسی را
که گلزارو گلستانش تو باشی
مپرس از کفر و ایمان بیدلی را
که هم کفر و هم ایمانش تو باشی
هلالی طالب درد است دایم
به امیدیکه درمانش تو باشی
« هلالی »

دلـــی افگــــار دارم بـــا کـــی گـــویـــم
غمی بسیار ودارم بـــا کـــــی گـــــویـــم
درون سینه ام غـــم میـــزنـــــد جـــــوش
بســـا اســـــرار ودارم بـــا کـــــی گـــــویـم

*****

کم گو سخن که خاطردلـــدار نـــازك است
بـار گـهر غـی کشد ایـــن تـــار نـازك است
نـــی تار عمر محکم و نـــی تـــار دوستی
افســـوس این دو رشته که بسیار نـازك است
ســـاقـی تـومـی بـه جام بلورین چه می دهی
ازگل پیـــالـــه ســـاز لب یـــارنـــازك است
کم گـــو سخن بـــر ســربـــالـین دردمـــند
زان رو کـــه طبع مـــردم بیمار نـــازك است

«شاعرگمنام»

*****

بترس از آه مظلومان که هنگام دوعا کردن
اجـــابت ازدرحق بهـــر استقبال مـــی آیـــد

جلوه گر

آنشب که چشم مستت سویم نظاره میکرد
مژگان تــو چو خنجر قلبم دوپــاره میکرد

دور از وصــال رویت ای عمــر جاویــدانی
هــر لحظه دردل مــن آتش شـــراره میکرد

ازسیـنه دود آهم هــرشب کـه پــرکشیدی
دانی که چه اثر ها بـرسنگ خـــاره میکرد

دیــوانهء غمت را دیـــدم کـــه در بیــابان
از شــوق ذکـر نامت جان پاره پاره میکرد

عــاشق خسته تــو هــر شب تــا سحرگاه
شـــرح غمی دلی خــود نزد ستاره میکرد

روزی میکردی گرباد ازگشته گان عشقت
جــانهای رفتــه ازکف عمــردوباره میکرد

زاهد اگر به مسجد می دید چشم شــوخت
میخانه را زساقی چون من اجاره مـیــکرد

چــون خـــود اوجلوه میکرد از بهر بردن دل
ای دوستان بگوئید درد مند چه چاره میکرد

۱۳۵۸

خارغم

سحری گرآهی سردم به بکویش رسیده باشد
بــه خدا که سنگ خارا زغمم نالیده بـاشد
خدا آنروزیکه می بست نقش قامت زیبایت
چقــدر بــه چشم حــیرت برخ تودیده باشد
ساقیا شرابی امشب بــه چشان زلطف ما را
کـه خــار غم جدائــی بــه دلم خلیده باشد
بـه هــزار زبــان چو بلبل گرزوصف اوبنالم
نشود تمام وصفش که او نــوردیــده باشد
نکنم دیگــر پنهان آتشی که دارم از عشق
کــه کباب کـرد جانم تا به کی پوشیده باشد
تــو بیا شبی خدا را همچو ماه به بالین من
که بی رویتـو مـرا جـان به لبم رسیده باشد
به مزار دردمندت بیائی تـو سپس ازآن روز
کــه ز خون دل به خاکم لاله ها روئیده باشد

درد مند باطنی
۱۳۷۷/۱۲/۵

ای مرد ای طالب حق تا میتوانی با دوستان حق دوستی کن و با دشمنان حق دشمنی جز معرفت حق هر چه از ماست عبث است.

دو کس دشمـــن ملك و دین انـــــد پادشاهان بی حلم و زاهدان بی علم

هـرکس در وقت تـوانائی نیکوئی نکند در وقت ناتوانی سختی بیند.

هـــرچــه زود تـــر بـــرآید دیر نپاید.

مشورت با زنان تباهیست وسخاوت با مفسدان گناه .

جوانمرد که بخورد و بدهد به از عابد که روزه دارد و بنهد.

دو کس مردند و حسرت بردند یکی آنکه داشت و نخورد و دیگر آنکه دانست ونکرد.

عاقلی را پرسیدند که نیک بخت کیست و بدبخت چیست گفت نیک بخت آنکه خورد وکشت وبدبخت آنکه مرد و هست .

دوکس رنج بیهوده بردند وسعی بی فایده کردند یکی آنکه اندوخت و نخورد دیگر آنکه آموخت و نکرد.

علم از بهر دین پروردنست نه از بهر دنیا خوردن .

سخنان زیبا «سعدی»

از غمگین شاعر بدخشانی برادر مخفی بدخشانی

گرحدیث لب جان بخش تومشهور شـود
ترسم عیسی به زمین آید ورنجور شـود
خضریك شمه گر از محنت هجران بیند
سر به پیچد به کفن زنده ودرکـور شـود
داغ شد حسرت وصلت بـدل پـرخونم
ترسم ای شوخ کهن گرد وناسور شـود
باك از نیش حـوادث نبـود عـاشق را
آسمـان گـر بـه مثل خانـه زنبور شود
روی فردوس نـه بیند بـه قیامت چشمم
بی توگرشیفتهء خـال وخـط حـور شود
بوی گل می دمد از سبزه خاکش تاحشر
آنکه بـاداغ غـم عشق تـودرگـورشود
جای آن است به این شعرترخوش غمگین
حـاسُدان تـو همه از غصه وغم کورشـود

*****

نـــام من عشق است ونیشانم غـم عشق
روز محـشر به همین نام ونیشان بـرخیـزم

*****

یارگندمگون جوی نگذاشت درمن عقل وهوش
خرمنـم را سوخت این گندم نمائی جو فروش

*****

آه آه ازدست صـرافـان گـوهـر نـاشناس
هـرزمان خـرمهره رابادر بـرابـر میکنند «حافظ»

نکردی یاد مهجورم به مکتوبی شـد ایـامـی
اگـــــر قــاصد نمی آیــد بدست بـاد پیغامی

*****

چو عفوش انتظار جرم وعصیان میکشد صائب
گنـاه نا کــرده رفتن درحــریم اوگنـــاه باشـد

*****

چه دانی رمز دریا چون نــداری گوش گردابی
که کار خارو خس نبـود زبـــان مــوج فهمیدن

*****

خمار آلوده ام ســود و زیــان خود نمی دانم
بـه یك پیمانه ســودا میکنم دنیــا وعقبی را

*****

من ازیاد عزیزان یك نفس غافل نیم اما
نمی دانم که بعد ازمن کسی یادم کند یانه

*****

بوسه های نرم وکــرمت نــوش جـان دیــگران
ماغریبان را یك نگاه از چشم مست توبس است

*****

از پـــریدن هـــای رنگ و از طپیدن هـای دل
عاشق بــی چـــاره هــرجا است رسوا میشود

*****

تغافل تابکی جانا نگاه ازگوشه چشمی
ستم حدی جفا قدری وجور اندازهء دارد

*****

شمع با پروانه چشمك كرد وگل باعندليب
می شناسد هرکه بیند مبتلای خـــویش را

*****

بـــه ســـربام بیـــا گوشهء ابـــرو بنمـا
روزه داران جهـــان منتظر مـــاه نـــو انـد

*****

آسمـــان سجــده کند بهرزمینی که دراو
يك دوكس يــك دو نفـس بهرخدا بنشیند

*****

زفـــرق امتیاز کعبه ودیرم چه می پرسی
اسیرعشق بودم هرچه پیش آمد پرستیدم

*****

دانـــی کـــه چیست کمـــال مـــردی
مپســند بکس آنچـــه بخـــود نپســندی

همچو بلبل دوستی گل را گزین
تا شوی با خرمن گل همنشین
زاغ چون مردار راشد هم نفس
یار او مردار باید بود وبس

*****

دنیا آئینه فعل است گوئی
که در او هر چه کردی می نماید
اگر کردی نیکوئی نیک بینی
و گر بد کرده ای بد پشبت آید

*****

بی سبب چون ابر گریانم نمی دانم چرا
همچو بلبل خاطر پریشانم نمی دانم چرا
همچویوسف مفت افتادم بدست روزگار
می فروشد بخت ارزانم نمی دانم چرا

*****

آتش سوزان نکند با سپند
آنچه کند دود دلی دردمند

*****

صدخانه به طاعت اگر آباد کنی
به زان نبود که خاطری شاد کنی

*****

مست باش ومخروش
شکسته باش و خموش

ای برادر بیا دمی با من تا دل را بتو معرفی کنم

قلب یك پاره لحمی گوشتی است که به فاصله دو انگشت پائین طرف سینه چپ آدمی قرار دارد که البته این معرفت را درعالم شریعت هرآدمی میداند لیکن به نزد عارفان وجوانمردان کامل قلب یك نور صاف میباشد که در آن مضغه قراردارد که تمام تخیل های روحانی در همین مغضه نقش می بندد که این نور صاف محل ظهور عظمت وجلال حق تعالی میباشد. پروردگار عالم راجائی و مکانی وجود ندارد و هیچ شیی وسعت گنجایش حق تعالی راندارد مگر همین نورصاف که نامش قلب است وبه واسطه همین قلب یا نور صاف تمام جوارح و بنای آب وخاك آدمی سرسبز وفیض بخش گردیده است چنانچه خداوند متعال به کلیمات قدسیه خویش فرموده است لایسعنی ارضی ولاسمائی ولکن یسعنی قلب عبد المؤمن التقی النقی. یعنی نه زمین راونه آسمان را وسعت دریافتن من نبود مگر قلب مرد مؤمن با تقوا وپرهیزکار . پس دل یك جوهر روحانی است که با این قالب فانی آدمی تعلق گرفته است که به همین خاطر چون باقالب تعلق گرفته است نامش قلب است یعنی ازآزادی بی بهره ودر قید تعلق اسیر وناگزیر گردید که درحیات آدمی این جسم خاکی از همین قلب ثبات یافته وبرتمام اعضا وجوارح آدمی حکم فرما میباشد وظیفه دیگر این قلب همانا معرفت وشناسائی حق تعالی است چنانکه جسم را پنج حس میباشد، قلب دارای حواس خمیسه است، حس ظاهری را همه میدانیم که عبارت از بوئیدن - نوشیدن -دیدن وشنیدن وغیره میباشد. حس باطنی یا حواس قلب

نیز درعالم معنی وغیب درك خوب و بد رامی کند گاهی به چشم باطن انوار می بیند به کام باطن لذت ایمان ومعرفت رامی چشد روائیح غیب را بوی میکند کلام غیب رابه گوش خود استماع میکند . به لمس باطنی یعنی خرد جمله معقولات رادرك میکند ، پس همه ترقی وپیشرفت آدمی در سلامت بودن دل وجود دارد بلکه در روز حشر، هم نه اولاد و نه مال و منصب هیچ چیز درد را دوائمی کند به جز از قلب سلیم چنانچه خدایتعالی می فرماید : «یوم لاینفع مال ولابنون الامن اتی الله بقلب سلیم» این دل یا قلب وزیر دوپادشاه میباشد که یکی روح ودیگر نفس اگر روح غالب بود قلب فرمان بردار روح میگردد و اگر مغلوب نفس گردید پس بی اختیار تابع وفرمانبردار نفس زبون ونابکار میگردد تا بالاخره سراپا قلب نفس میگردد که برای آدمی جز بدبختی و روسیاهی دیگر چیز باقی نمی گذارد این دل درقالب آدمی دائم به یك حالت باقی نیست به هر دوطرف یعنی روح ونفس تمایل دارد و رغبت میکند گاهی سوی اعلی که روح انور است و گاهی سوی ادنی که نفس خود سر است اگر به ادنی راغب ومایل باشد مغلوب نفس است و اگر به اعلی عروج نماید آن تابع روح و قلب سلیم میباشد. نزد عارفان وصاحب نظران ومسافران راه حقیقت بدترین بلا ازبلا ها دوگیتی مریضی دل و بیماری دل است چنانچه خداوند متعال فرموده « فی قلوبهم مرض فزادهم الله مرضاً » بهترین سعادت و نیك بختی وبهترین سرمایه و مال و ثروت آدمی پاکی و صفائی و پرهیزگاری دل میباشد.دل دارای هفت طور یا اطوار میباشد.

دل شامل نفس وفواد و روح و سر است

خداوند متعال به کلیمات قدسیه خویش فرموده اند که :

«فی جسد ابن آدم لمضغة وفی المضغة قلب وفی القلب عقل وفی العقل فواد وفی الفواد روح وفی الروح سر وفی السر خفاء وفی الخفاء انا !»

یعنی در تن آدمی پاره لحمی است که دل نام دارد ودرآن دل عقل میباشد ودرعقل فواد ودر فواد روح و در روح سر مخفی و در بین سر مخفی یك پوشیدگی وجود دارد که اندرون همان پوشیده گی خداوند می فرماید که جای منست طور اول دل مضغه است که بنام صدر نیز یاد میشود همین صدر دراطراف دل به شکل پوست دل میباشد . که نفس انسانی همین جاقراردارد وخناس ووسوسه هم از همین جا رهزنی ودشمنی می نماید.

طور دوم قلب است که جای غور نمودن وتدبیر نمودن وفکر بدنیا بوده درفکر آرامی و آسایش دنیائی وکام گیری ازخواهشات نفس می برآید از آخرت و محاسبه خداوند(ج) ازشرم گناه از همه مسؤلیت های انسانی و دینینفس آدمی قلب آدمی را چون مطیع لوشده انسان غافل و جاهل نگه میدارد پس این قلب در حقیقت کور و بی نور است نظر به قول خداوند متعال «لاتعمی الابصارولکن تعمی القلوب التی فی الصدور» و اگر مطیع روح باشد تمام کار قلب فکر آخرت ومعرفت حق تعالی است .

طور سوم عقل است که جای معرفت واطاعت است جای حق دانی وجای مهرو وفا جای خصلت های حسن ونیکو وجای صدق و صفاست آدمی هم به واسطهء همین جوهر عقل از همه مخلوقات

دیگر ممتاز گردیده است تا توسط این نور عقل دل خود را کامل کند و امتیاز حق و باطل کند عقل به صفت یك معلم افعال اهل حال میباشد لیکن دل اگر با نفس شوم بگرود عقل عرفانی انسان عقیله میشود یعنی از اغوای نفس آلوده، مکر ودغل میگردد این عقل عقیله دائم فکر امور دنیوی دارد این عقل عقیله با معرفت دشمنی دارد با عشق ومحبت حقیقی دشمن است پس انسان باید از عقل عرفانی کار بگیرد نه از عقل عقیله شیطانی و نفسانی. به تعبیر دیگر عرفانی عقل پای بند مرد عارف وسالك راه حقیقت میگردد . اما عشق یگانه وسیله وگشابنده این بند هاست .

طور چهارم فؤاد: فواد جای و مکان مشاهدت هاست. عارف را که البته این فواد به شکل نقطه بدل جای دارد و از همین فواد به تمام آب وگل آدمی فیض میرسد باوجود کوچکی اش مظهر تمام شئونات خداوند میباشد اهل حال آنرا سویدا خوانده اند بخاطریکه شهود خالق پاك اندرون آن میباشد هرآنچه این نقطه پرفروغ که عبارت از فواد است به بیند همه آن راست بوده دروغ وخطا وکذب در آدمی راه نمی یابد. قول خداوند متعال « ماکذب الفواد مارأی » طور پنجم : روح است که موضوع کشف تجلی های غیب است . که اضافه دربیان روح قلم وعقل آدمی عاجز است . اهل حال آنچه در باره، روح داشته نهفته داشته اند .

طور ششم: سر بود جای سر فقط وفقط جای حب ومحبت خداوند ذوالجلال بوده که دوستی وحب هیچ چیز دیگر رادر آن مکان مجال نیست .در بیان سیر اختلاف دارند از قیشری وارد آمده است که سر درمیان روح پنهان میباشد که جای ومحل حب خدا و تجلی

جمال خداوند متعال است . در احیاالعلوم چنین آمده که مطلب از لفظ روح روح انسانی بوده سر به معنی دیگر روح قدسی صاف ناطق است که اسرار آنرا کسی درجهان دانسته نمی توانند غیر ازخاصان وگروه عارفان به همین دلیل است که وقت ذکر نام این خاصان وعارفان قدس الله سره یاد میشوند.

طورهفتم : یك غایت پوشیدگی میباشد که بنام خفأ یاد میشود یك مقام خیلی نازك بوده که ذات کبریا رامدام حایل میباشد پس چون ذات حق درخفا نهان است پس نشان دادن ازخفا ممکن نیست در این مقام خفا عقل وخرد انسان راه ندارد.

در تفسیر ادبی وعرفانی خواجه عبداله انصاری هم قلب را پنج مقام یا مکان یا پرده ذکر نموده که ذیلاً بیان میشود البته ازلطایف قرآن است .

اول ، پرده سینه که قرارگاه عهد اسلام است ، دوم پردهء قلب که محل نور ایمان است ، سوم پرده فواد که موضع نظرحق است ، چهارم، پرده سر که جایگاه گنج اخلاص است. پنجم، پرده شغاف که فرودگاه عشق و محبت است .

درکتاب کیمیای سعادت امام غزالی شرح بیشتر درباره دل دارد به آن توجه فرمائید نهایت زیباست.

از شبنم عشق خاك آدم شد
صد فتنه و شور در جهان حاصل شد
سر نشتر عشق بررگ روح زدند
یك قطر فروچکید و نامش دل شد

اوصـــاف جـــوانمـــردی

حد و اوصاف جوانمردی از اندازه بیرون است اما آنچه فزونتر است هفتاد ودوطرف دارد و از آن دو را اختیـار کرده اند که یکی نان دادن است ودیگر راز پوشیدن و آنچه که بریك جوانمرد وعیار ضروری و حتمی است بیـان میشـود برجوانمرد است تا آنچه که میگوید انجام دهد.

۲ - برجـوانمرد لازم است تا آنچـه برایش به امـانت گذاشتـه میشود خیانت نکند.

۳ - بر جوانمرد لازم است تا صبوری وشکیبائی را ازدست ندهد.

٤ - بر جوانمرد لازم است تابه سفره که نان می خورد بد نکند زیرا نمك خوردن و نمك دادن شکستن کار جوانمردان وعیاران نیست . چنانچه حکایت است که روزی یکی از جوانمردان به نیشیـاپور رفت وبه خزانه ملك رفت تا آنرا بدوزدد ناگـاه چشمش به چیزی افتاد که می درخشید جوانمرد فکرکرد که شاید گوهر شب چراغ باشد چون پیش رفت فهمیده نتوانست بالآخره آنرا به زبان لمس کرد دید که نمك است از آن جا واپس برآمد وسیم وزر را که گرفتـه بود درجایش ماند فردا که ملك را خبردادند که دزد به خزانه آمده لیکن خزانه را نبـرده است ملك در شهـر مناوی کـرد که جرم شخص بخشیده شده بیاید وحقیقت را بیـان کند جوانمرد آمد و گفت که من هستم ملك گفت چرا خزانه رانبردی جوانمرد گفت که به زبان نمك ترا لمس کردم به خود فکر کردم که نمك ملك را خوردی پس به مال آن خیانت کردن شیوهء مردی نیست .

۵ - صفت جوانمردان است که اگر دشمن شان به خانه ایشان بیاید به آن دشمنی نمی کند چنانچه حکایت است که جوانمردی دشمن خود را دستگیر کرد و به خانه خود برد تا اورا بکشد دست هایش را بسته کرد و از پی خنجر رفت درهمین وقت زن جوانمرد لقمهء نان به وی داد وقتیکه جوانمرد باخنجر داخل خانه شد دید که مردنان می خورد پرسید نان را ازکجا کردی مرد گفت زنت برایم داد جوانمرد خنجر را دور انداخته و گفت که نانم را خوردی پس شیوهء مردی نبود تاباتو دشمنی کنم .

٦ - صفت جوانمردان است که با کسی نیکوئی کنند مزد آنرا نمی خواهند.

۷ - صفت جوانمرد است که دشمنش را حقیر فکرنمی کند اگرچه دشمنش ناچیز و حقیر هم باشد.

۸ - جوانمردان را لازم است تاهمیشه درخدمت بی چاره گان و عاجزان باشد ومشکل عاجزان را حل کند ولو که به خطر جانش هم باشد.

۹ - راستی و راست کاری شعار وصفت جوانمردان است جوانمردان هرگز دروغ نمی گویند.

۱۰- یکی هم از صفت جوانمردان است که بادوستان خود یکرنگ ووفادار میباشد وجوانمرد باید که بادوست ، دوست خود دوست و بادشمن دوست خود دشمن باشد.

۱۱- جوانمرد باید پاکدامن باشد و به نظر شهوت باید به نامحرم

نبیند.

۱۲- صفت دیگری جوانمردی آنست که سخاوت مهمانداری و حق شناسی داشته باشد.

۱۳- یکی دیگر ازصفات جوانمردی آنست که عیب کسی را برویش نمی آرد. چنانچه حکایت است که جوانمردی زن گرفت پیش ازآنکه زن به خانه اش بیاید درچشم زن دانه برآمد ویك چشم آن نابینا شد مرد جوانمرد که از واقعه خبر شد خود را نابینا ساخت تا مدت بیست سال همرای زن خود بود وخود را کور ساخته بود بیست سال بعد زنش فوت کرد و مرد جوانمرد چشم باز کرد گفتند که تو کور بودی چطور بینا شدی گفت من کور نبودم بخاطر آنکه زنم اندوهگین نشود و از کوربودن خود خجالت نکشد من خود را کور انداخته بودم .

۱٤- جوانمردان همیشه دشمن ظالمین است ویار غریبان .

خلاصه مطلب اینکه جوانمرد آن بود که بت بشکند چنانچه در قصه ابراهیم علیه السلام می آید .

« سمعنا فتی یذکرم یقال لما ابراهیم » سوره، انبیا جز (۱۷)

بت هرکس نفس اوست هرکی نفس وهوای خویش را مخالفت کند اوجوانمرد حقیقی بود .

هیچ کس همت ندارد همچو سوزن درجهان
باوجود تنگ چشمی پرده پوش عالم است

یک سخن خیلی جالب در باره انسان

۱- وزن مغز انسان در زنان ۱۳۰۰ کرام ودرمردان ۱۵۰۰ گرام است. مغز انسان تقریباً بیست ملیارد سلول دارد. تعداد حافظه های مغز انسان عادی تقریباً (٦) ملیون عدد است که درطول زندگی فقط ازیك ملیون آن استفاده صورت میگیرد.

هر زخمی که به بدن انسان وارد شود مغز فوراً آنرا درك میکند اما اگر خود مغز صدمه به بیند دردی را حس نخواهد کرد. حجم شش های انسان چهارلیتر است که میتواند سالانه ٢/٦ ملیون لیتر خون را تصفیه کند. قلب انسان درطول عمر هفتاد ساله تقریباً ٢/٥ ملیارد بار حرکت میکند و ٥١٥ ملیون کیلوگرام خون ازقلب به رگها میرسد فاصله را که این خون طی میکند بیشتراز (٤) تریلیون کیلومتر است یك انسان در عمرهفتاد ساله خود (٦٠٠) ملیون بارتنفس میکند.

بانگ سگ دان حدیث بدگویان

قرص مه را زبانگ سگ چه زیان

«مولوی»

پنـــج روز جـــهان

مأخذ از تفسیرکشف الاسرار
خواجه عبدالله "انصاری"

روزهای دوجهان پنج روز است .

اول روز مفقود : که برتو گذشته و از دست رفته روزیکه باتوجز حسرت نمانده ودریافت رادرمانی نیست وپس آوردن آن ناممکن ست واگرگوئی امروز تدارك کنیم امروز را خود حق است که جز حق خویش درآن جای گیر نشود. پس اگرخداوند گناهان گذشته را بیامرزد از فضل است که سزاوار او است و اگر کیفر دهد ازعدل است که سیرت اوست .

دوم روز مشهود : روزی است که تودر آنی اگرخودرا دریابی و برای سفر آخرت زاد برگیری وقت را غنیمت دار وبه هوشیاری و بیداری کارخود را بساز پیش ازآنکه روز بسر آید و بکوش تا امروز ترا ازدیروز بهتر بود. مصطفی (ص) فرمود مغبون کسی که دیروز و امروز او یکسان باشد و نیز فرمود در دنیا مانند بیگانه غریب باش پاچون مسافر دربامدادان حدیث شام نیامده مکن ودرشب حدیث بامداد نیامده منما روز تندرستی را برای روز بیماری درياب و روز گارجوانی را برای روزگار پیری بکار بند واز زندگی برای مرگ آمده باش زیرا تو از فردای خویش ناآگاهی.

سوم روز مورود : که روز فرداست نگرتا اندیشه، آن نبری و دل در آن نه بندی ووقت خود را به امید فردا ضایع نکنی که فردای نیامده دردست تو نیست وباشد که درشمارعمر تونیاید .

چهارم روز موعود : که روز مرگ است یعنی آخر روز گار وهنگام بارعمر به آخررسیده وجان به چنبرگردان مانده ودرغرقاب

حیرت افتاده آب حسرت گیرد دیدگان آمده و روی ارغوانی زغفرانی گشته است هوشیار کسی که آن روز را پیوسته برابر چشم خویش دارد وساعتی از یاد آن نیاساید.

مصطفی فرمود هوشیار ترین شما کسی است که بیشتر به یاد مرگ است .

زدانایان تنی ارزد جهانی
نه ارزد صد سرنادان به نانی

پنجم روز محدود : و آن روز رستاخیز است که خلق اولین و آخرین همگی حشر کنند و ایشان را دوگروه کنند ، گروه نیک بختان و گروه بدبختان از شقیق بلخی عارف بزرگوار علامت نیک بختی و سعادت را پرسیدند گفت پنج است . اول دل نرم درعبادت حق ، دوم از بیم عقوبت بسیار گریستن ، سوم بدنیا بی میل بودن ، چهارم آرزو را کوتاه کردن ، پنجم بر حیأ وشرم زیستن و علامت بدبختی و شقاوت برعکس این پنج است .

دل سخت جشم تهی از اشگ میل به دنیا آرزوی دور ودراز بی شرمی وبی حیائی .

اگر به هوا روی مگسی باشی
اگر به آب روی خسی باشی
دل بدست آر تاکسی باشی
صدخانه به طاعت اگرآبادکنی
به زان نبود که خاطری شادکنی

« پیرهرات »

ای همنفس!

ای همدرد من ای همنفس من ای مسافر راه طولانی و بی پایان فقر. ای خسته دل و خسته جان . ای مجاهد جوانمرد خوشا به حال تو که تو درد دوست داری و رنج معرفت میکشی بیا بامن دمی یك جا درگلشن معرفت به تماشا برآیم گلهای زیبای آنرا به مشام دل به بویم پاکیزگی و نازکی آنرا به چشم دل به بینیم . ببینیم ناله های بلبلان آشفته حال این گلشن را تاچه گونه وصف میکنند و چگونه میْ سرایند در وصف محبوب خویش تاباشد لحظهء این خاطر غمگین خویش را از نغمه های پاك ایشان آسوده داریم و از رمز ها و اشارات عاشقانه وعارفانه آنها به نواقص خویش بینا شویم و جادهء پر از رحمت و محبت فقر را باهمه مشکلات جانفرسای آن به فضل و کرم خالق بی نیاز ومهربان مردانه وار طی کنیم تا باشد به لطف خداوند به سرمنزل مقصود برسیم وهرچه جزیاد خداست از درون دل بشویم ولحظه ئی از یاد خدا غافل نباشیم .

ای عزیز دل دراین گلشن از چهارصد شاعر عارف کلام انتخاب شده که هرکدام خیلی ناب و بزرگ است امیدوارم که از آن به طریق و شکل عارفانه آن استفاده شود دراخیر کتاب اصطلاحات به طور رمز و اشاره حال خویش را وطلب و احتیاج خویش را به خال وخط و جام وشراب و غیره نموده اند مفصلاً متذکر شده ام خواندن آن ضروری میباشد که آن اصطلاحات از مثنوی گلشن راز حافظ و غیره عارفان که در کتاب مطالب رسیدی جمع آوری شده است خدمت خواننده قرارگرفته است .

طبیب عشق مسیحا دم است ومشفق لیك
چون درد درتو نه بیند که رادوا بکند

« حافظ »

در اخیر عاجزانه تمنا میکنم که از دعای خیر فراموشم نکنید. الحمدلله : دردمند باطنی

معلم
و
مکتب

مگردرس کتاب هجر میگوید ادیب امروز
که می آید صدای گریه طفلان زمکتب ها

*** «صحبت لاری»

خموشی پیشه کن درمکتب عشق
که درس عاشقی بی قیل وقال است

*** «سحاب اصفهانی معاصر»

معلما سخن ازعشق گو که مرغ دلم
طفیل سوره، یوسف بخواند قرآن را

*** «بیدل کرمانشاهی»

ماچو طفیلم وجهان مکتب وعشق توادیب
هجرو وصل توبود شنبه و آدینه، ما

***

معلم گوییا امروز درس عشق میگوید
که درفریاد می بینم طفلان را به مکتب ها

*** «هلالی چغتائی»

ما طفل مکتبیم و بود گریه درس ما
ای دل بکوش تا سبق خود روان کنی

«میرزا ابوالقاسم»

پروین به کج روان سخن از راستی چه سود
کو آن چنان کسی که نرنجد ز حـرف راست

«پروین» ***

معـــلم ازخـــدا وخلـــق شـــرمـــی
بیـــــاد او مـــــده درس جـــفا را

«صحبت لاری» ***

آنـــروز کـــه تعلیم تـــو میـــکرد معلم
بـــر لـــوح تـــو ننوشت مگر حرف وفارا

«هلالی» ***

رنج هـای عشق را کـی بولهوس دارد قبول
کی شناسـد طفل قـدر سیلی استـــاد را

«ظهیرفاریابی» ***

دفتـــر عشق همـــی خـوانـــم کز روز ازل
بـــه جـــز این درس نیـــاموخته استاد مرا

*** «صدیقی نجوانی معاصر»

معلم سرکند هرلحظه کلك آن طفل بدخورا
بخون غلطد که مشق سربریدن میدهد اورا

«یغمائی جندقی» ***

معلم گو مده تعلیم بیداد آن پری رو را
کـه جز خوی نیکولایق نباشدروی نیکو را

«جامی»

درس ادیب اگــر بــود زمــزمهٔ عشق
جمعه بــه مکتب آورد طفل گــریزپــا را

*** «نظیری نیشاپ

کجا هاتف بجاماند کسی را دیــن ودل جائی
که درس شوخی آموزند طفلان را به مکتب ها

*** «هاتف اصفه

نــه اگــر داشت معلم هوس کشتن خلقی
بتو این نازوکرشمه ز چه آموخت به مکتب

*** «جامی»

فــرو شــوی ای معلــم لــوح بــیداد
که یار این حرف پیش از مکتب آمــوخت

*** «جامی»

چــرا بــه لــوح دلت حرفی ازوفا ننوشت
به مکتب آنکه تــرا درس دلــبری آموخت

*** «عشرت فارسی»

فکــر شبنــه تلخ دارد جمعه اطفال را
عشــرت امروز بی اندیشهٔ فــردا خوشت

*** «صاب تبریزی»

سیلی ایام خــواهد کــرد طفلان را ادب
پیش دستی هــای سیلی اســتاد چیست

*** «ناصح تبریزی»

پــدر ازمهر تو راهیچ بــه استاد نداد
یا معلم بتو حرفی ز وفا یــاد نــداد

«عاشق اصفهانی»

مـــؤذن گـــریـــه بینـــد آن قـــد و قامت
بـــه قـــد قـــامت بمـــانـــد تـــا قیـــامت

*** «عشرت فراهانی»

تـــادیب معلـــم بـــه کسی ننگ نـــدارد
سیبی که سهیلش نـــزنـــد رنگ نـــدارد

*** «لاادری»

ستم گـــویند هرکس ازمعلم یاد میکرد
معلم آیـــد وزان شوخ تعلیم ستم گیرد

*** «بابا فغانی»

معلم چون به تعلیم خط ازدستش قلم گیرد
خط اوبیند و تعلیم ازآن مشکین رقم گیرد

*** «بابا فغانی»

خوشترین درسی که روز اولم آموخت عشق
در دبستان محبت تـــرك جان و مال بود

*** «لاادری»

روح پـــدرم شـــاد که میگفت بـــه استاد
فـــرزنـــد مـــرا هیچ نیاموز به جز عشق

*** «لا ادری»

زطفلی آنچـــه بمن یـــاد داد استادم
بـــه غیرعشق برفت آنچه بـــود از یادم

«عارف قزوینی»

***

اول زحـــرف لـوح وجـودم خبر نبــود
درمکتب غم توچنین نکـــته دان شـــدم

***

معلم گو ادب کم کن که من ناجنس شاگردم
پدرگو پند کمتر ده که من نا اهل فرزنـــدم

*** «سعدی»

آن بخت نـــداریم کــه یك شب مــه رویت
روشن کنـــد گلبهء ویـــرانـــه مـــا را

*** «امیر شاهی سبزواری»

ای معلـــم زدبستان بـــه جز افسون وفریب
چـــه هنر این صنم عشـــوه گـر آورد بیرون

*** «شاطرعباس صبوحی قمی»

رشته محبت

رشتـــه‌ء درگـــردنـــم افکنـــده دوست
میکشد هرجـــا کـــه خـــاطر خـــواه اوست

«لاادری» ***

پـــادشاهی پســـر بـــه مکتب داد
لـــوح سیمینش درکنـــار نهـــاد
بـــه ســـرلـــوح او نـــوشته بـــه زر
جـــور استـــاد بـــه ز مـــهر پـــدر

«سعدی» ***

بـــا دوست میســـر است پیـــونـــد
آنـــرا کـــه ز خـــود بـــریـــده باشد

«طرب» ***

از تـــو ای دوست نگسلم پیـــونـــد
گـــریـــه تیغم بـــرنـــد بند از بند

«هاتف اصفهانی» ***

دو دوست قـــدر شناسند حق صحبت را
کـــه مدتی ببریدند و بـــاز پیوستـــند

«سعدی» ***

مـــن رشته‌ء محبت تـــو پـــاره میکنم
شاید گره خورد بتـــو نـــزدیکتر شـــوم

«ذوقی اردستانی» ***

آنچـــه نـــه پیـــونـــد یار بود بریـــدیم
و آنچه نـــه پیـــمان دوست بـــود شکستیم

«سعدی» ***

دیــــده ازدیـــدار خوبان برگرفتن مشکل است
هرکه ما را این نصیحت میکند بی حاصل است
ایکــه در چـــه زنخــدانش دل بـی چاره گان
چــون ملك محبوس در زندان چاه بـــایل است
زهـــرنزدیك خردمندان اگــر چـــه قـاتل است
چــون زدست دوست میگری شفای عـــاجل است
من قـــدم بیــرون نمی آرم نهـاد ازکـوی دوست
دوستان معـــذورداریم کـــه پایم درگـل است
آنکــه میگوید نظر بــر منظر خـــوبـــان مکــن
او خود این صورت همی بیند زمعنی غافل است
ساربان آهستـــه ران کارام جـــان درمحمل است
اشـــتران را بـــار برپشتست وما را بردل است
گـــریه صــد منـــزل فراق افتد میان ماودوست
هـــم چنانش درمیـــان جـــان شرین منزل است
«سعدی»

*****

ماچه کردیم وچه گفتیم چه دیدی چه شنیدی
که ز مــــا قطع نظـــر کردی و پیـــوند بریدی
«فضولی بغدادی»

طـــریق مهـــرو وفـــا پیش گیـــر بـــا همه کس
کـــه حاصلـــی نـــدهد کیـــنه جـــز پشیمانی
«اگه شیرازی»

عقل و عشق

عشق پیریست که ساغر زده ایم از کف او
عقل طفلیست که دانا شده درمکتب ما

*** «جامی»

ای عقــل کجا مــا سر سودای تو داریم
دیوانــهء عشقیم چــه پروای تــوداریم

*** «شاه صفی»

عقــل درهــرمشکلی آید بــه امدادم ولی
رخ کنــد پنهان زمن چــون عشق گردد جلوه گر

*** «بانو شمسی حائری معاصر»

هــوش خــردمــند را عشق به تاراج بــرد
من نشنیدم کــه باز صیــد کبوتر شــود

*** «سعدی»

عشق را عقل نمــی خــواست که بیند لیکن
هیچ عیار نباشد که بــه زنــدان نــرود

*** «سعدی»

بــراه عشق عقل ار گشت سرگردان عجب نبود
که هرکس بود داناتر دراین ره زود تــرگم شد

*** «اگه شیرازی»

عقل روا مــی نداشت گفتن اســرار عشق
قوت بازوی عشق بیخ صبــوری بکــند

«سعدی»

سـودای عشق پختن عقـلم نمی پسـند:
فـرمـان عقل بـردن عشقم نمی گذارد

*** «سعدی»

دل تنگی مـا غنچه، پـریشانـی ماگل
مـا کار نـداریـم نه باغچه نـه باگل

*** «مقیم شیرازی»

نفـوذ قـدرت سـرشـار عشق را نازم
بـه یك اشـاره ز عقـل اختیار میگرد

*** «مفلوك کمالوند»

بخـواب زلف تو دیدم به بند عشق شدم
برغـم عقل که آن خواب را پریشان گفت

*** «میرزا کوچك تبریزی»

بـه حکم عقل عمل درطریق عشق مکن
کـه راه دور کند رهبـری که دانانیست

*** «نظیری نیشاپوری»

قـدم بکـوچـه دیوانگی بـزن چندی
کـه عقـل بـرسر بازار عشق حیرانست

*** «فروغی بسطامی»

پیـام بـاد بهـار از وصال جانان است
بیـار بـاده کـه هنگام مستی جان است
وجـود آدمی ازعشق میـرسد بـه کمال
گـراین کمال نیابی کمال نقصـان است
پسنـد خـاطر مشکل پسند جانان نیست
وگـرنـه جان گرانمـایـه دادن آسان است

«فروغی بسطامی»

ازعقل نبرده است کسی را به مقصود
صد شکرکه ما را بکف عشق زما مست

*** «صغیراصفهانی»

سگ با سپاس
به از آدمی ناسپاس

***

شرف مرد به جود است وکرامت به سجود
هر که این هردو ندارد عدمش به زوجود

***

وعده های دلربایی ما زسرتا پا غلط
هان غلط آری غلط امشب غلط فرداغلط
نسخهء آشوفته، دیوان حال ما مپرس
خط غلط معنی غلط املا غلط انشأ غلط

***

سگی را لقمهء هرگز فراموش
نگردد گر زنی صد نوبتش سنگ
اگر عمری نوازی سلفه ئی را
به اندك تندی آید با تودرجنگ

***

بی چاره خر اگر چه بی تمیزاست
چون بار همی برد عزیز است
کاوان و خران بار بردار
به از آدمی مردم آزار

سگ بـــــر آن آدمـــی شـــرف دارد
کـــه دلـــی مـــردمان بـــی آزارد
حیـــف کـــه سگ وفـــا دارد
آدمـــــی دشمـــــن روا دارد

***

در ره ٔ عقل است پستی و بلـــندیها بسی
در ره ٔ عشق آ که فارغ گردی ازبالا ونشیب

«وحدت هندوستانی»

***

عشق ورزیدم وعقلم بـــه ملامت بـــرخواست
هرکه عاشق شد از او حکم سلامت بـــرخواست

«سعدی»

***

عقـــل پـــرسید کـــه دشوارترازمردن چیست
عشـــق فـــرمود فراق ازهمه دشوارتر است

«فروغی بسطامی»

پنـــد ناصح بمن ازعشق بتان دشنام است
عـــقل درمنطقه عشق خیـــال خـــام است

«عارف قزوینی»

***

هرکه مفتون توشد کی پی نام و ننگ است
هرکه مجنون توشد کی پی عقل ودین است

«نغمه خراسانی»

***

به جز جنون نبرد ره بســـوی کعبه عشق
که بارعقل در این راه به گل افتاده است

«عارف قزوینی»

مادر

مادر یعنی عزیزترین وشریف ترین نام
رسول خدا صلی الله علیه وسلم در شش
ماهگی شروع به حرف زدن نمود و اولین
کلامیکه از زبان اقدس شان برآمد کلمه امه
یعنی مادر که بی بی حلیمه را صدا زد حلیمه
در آن ساعت از خوشی و قدسیت این کلمه
به شور وجد آمده بود.

رحمت خدا بتو باد مادر!

این یك نفس که بوی گلی میتوان شنید
بیرون مرو زباغ که فرصت غنیمت است

«فغانی شیرازی»

قدر اهل درد صاحب درد میداند که چیست
مرد صاحب درد درد مرد میداند که چیست
هرزمان در جمعی گردی تو چه دانی حال ما
حال تنها گرد تنهاد گرد میداند که چیست
آتش سردی که بگدازد درون سنگ را
هرکه را بوده است آه سرد میداند که چیست
قطره ء ازباده ء عشق است صد دریای زهر
هرکه یك پیمانه زین می خورد میداند که چیست
وحشی آنکس را که خون چند رفت ازراه چشم
علت آثار روی زرد میداند که چیست

« وحشی »

**

نهال دوستی بنشان که کام دل به بار آرد
نهال دشمنی برکن که رنج بی شمار آرد

«حافظ »

منصور و دار

ز چهرهء سخن حق نقاب بردارد
ز دار هر که چو منصور کرد منبر را
«صاحب تبریزی»

ای همنفس خداوند به زبان منصور حلاج اثبات خداوندی خود را نمود وحقیقت خدای خویش را آشکارا کرد ، منصور گم شد قطره بود دریا شد نار بود نور شد ، گل بود دل شد جسم بود روح شد سراپا چشم شد هرچه دید جز خدا هیچ ندید خود را ندید خدارا دید مرغ روحش که عمری درقفس هستی بشری اسیر بود نغمه سرائید وانلحق گفت این خطابهء عاشقانه را این خطیب عاشقان این مجاهد جوانمرد ، این عارف خدا ، این مست وبی خود دیدار خدا تابه سردار اظهارکرد وانس و جن وملك را به غوغا آورد.

«دردمند باطنی»

انلحق گفتن منصور سـزای او همین باشـد
گدائی گو به دولت میرسـد کم میکند خـود را

***

آمدم از خود بـه تنگ کـو سـردار فنـا
نـوبت منصـور رفت گشت کنـون دوز مـا

*** «اسرار سبزواری»

بگـومنصور از زنـدان انلحق گـو بیرون آید
که دین عشق ظاهرگشت وباطل گشت مذهب ها

*** « نظیری نیشاپور»

معـراج مـن ایـن است که چو منصور برآیم
بـا قـول اناالحق بـسر دار دگـر، هیچ

*** «صحبت لاری»

منصور نیست هرکـه چـو منصورپای دار
انـدرگذشتن از سر و جـان پـایدار نیست

*** «شیخ اسدالله دیوانه»

شکست مامـده ایـدوست که درشکستن ما
هـزار خنجر تیز است شکست شیشه مـا را

*** «اسرار»

منصـور وار گـر بیرنـدم بپـای دارد
مـردانـه جـان دهم که جهان پایدارنیست

*** «لا ادری»

گل را برای صحبت خـار آفـریـده اند
دیـوانـه بلبل، این هـمه غوغا چه میکنی

«عمادخراسانی»

منصـــور زنـــده بـــاد که در پای دارگفت
آسان گذر که زجان که جهان پایدارنیست

*** «شهریارمعاصر»

من به اوج لامکان بردم وگرنه پیش ازاین
عشق بازی پله ای از دار بالاتر نداشت

*** «صاحب تبریزی»

آن راز که در سینه نهان است نه وعظ است
بـــردار تـــوان گفت و بـــه منبر نتوان گفت

*** «مـــیرزا غـــالب»

در کنگـــره وحـــدت و بـــــردار حقیقت
غـــیر از ســـر شـــوریـــدهء منصور نگنجد

*** «بابا فغانی»

عشق بازان سخن حق همه جامی گـــویـــند
از کـــه ترسند؟ ســـردار ســـلامت بـــاشـــد

*** «واله داغستانی»

بـــر ســـردارم زد وداغـــم کـــه زارم میکشد
چـــون اناالحق گفته ام منصور وارم میکشد

*** «صحبت لاری»

منصـــور خـــاك گشت و بتـــاراج باد رفت
خـــونش هنـــوز در قـــدم دار مـــی چـــکد

*** «سالك یزدی»

در گلستان جهان چون غنچه های صبحدم
بـــادرون پـــر زخـــون درحال لب خندیم ما

«فرخی یزدی»

رازی کــه ســر بـــه مهر ادب بـود سالها
آخـــــر ز کاسهء ســرمنصور شـد بلنـد

*** «صائب تبریزی»

هــر یــارکــه ســریار خــود فــاش کند
منصـــور صفت مســـند او دار بـــود

*** «شبلی»

برزمین نتوان فگندن هرکه رابرداشت عشق
صـورت منصور را بـــردار می باید کشید

*** «باقرتبریزی»

ادب گـزین که چو منصورهـرکه شوخی کرد
ادیب عشق ســرش را بـــه چـوب دار کشید

*** «صائب تبریزی»

همچــو منصور زبس بانگ انـا الحق زده ام
آخـــرالامـــرحـــدیثـــم بســـر دار کشیـد

*** «لا ادری»

سریست نهــان دردل مـــردان رهء عشـــــق
کـــان را نتـــوان گفت عیـــان جـز به سردار

*** «نورعلی شاه اصفهان»

هــر زمـــان گردد درمملکت عشق بلـــند
بـــسر افـــرازی منصور دگـــردارد گــر

*** «شهریارمعاصر»

من نمـی گـویم مـــرا ای چـرخ سرگردان مکن
هـرچـــه خواهی کن ولی محتاج نامـــردان مکن

***

پــــای گستاخ منــــه بــــردرکاشانه عشق
ســـر منصور بــــود کنگره خــــانه، عشق

*** «صائب تبریزی»

منصــــوردار عشقم ودانــــم کــه عاقبت
بــــرپــــای دار میکشد این پــــایــداریم

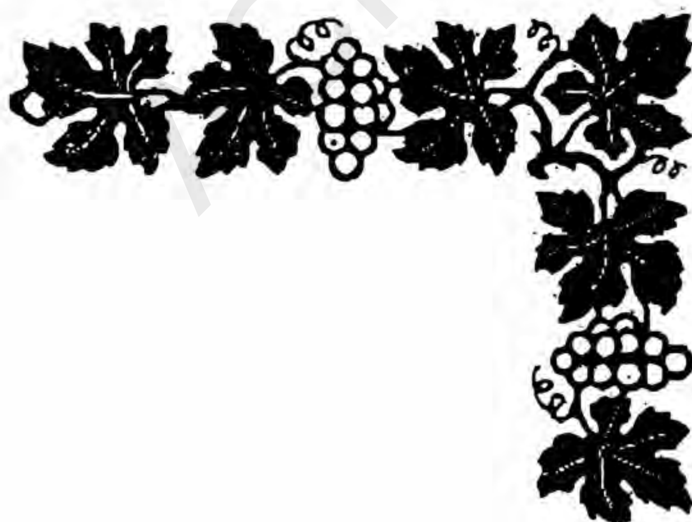
*** «ظهری»

ریسمان را پنبه کردن حرفه، حلاج نیست
در لباس کثرت ای منصور وحدت رابه بین

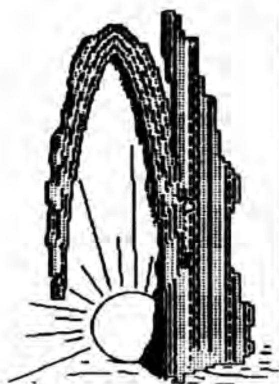
*** «صائب تبریزی»

گر شــــدی اگه ز اسرار انــــا الحق . باری
همچــــو منصور سخن جــــز بسر دار مگــو

«میرولی»

در خواب دیدن معشوق

درخواب شدم لعل توام پیش نظر بود
بیدارشدم دیده پرازخون جگر بود
*** «ادای اصفهانی صفویه»

خواب دیدم گزهوا شاهین اوصیدی ربود
چون شدم بیدار مرغ دل به جای خود نبود
*** «شهیدی معاصر صفویه»

در نمازم خم ابروی تو بر یاد آمد
حالتی رفت که محراب به فریاد آمد
*** «حافظ»

گفتی مگر بخواب به بینی وصال من
آری اگر بخواب توان دید خواب را
*** «آشفته ایروانی»

یك شب خیال چشم تو دیدیم ما بخواب
زان شب دیگر به چشم ندیدیم خواب را
*** «سلمان ساوجی»

گردون ز بیم آنکه بیائی بخواب ما
اول ربود خواب زچشم برآب ما
*** «سحاب اصفهانی»

لب لعل تـــو دیـــدم دوش درخـــواب
چـــه شـــرین بود یارب آن شکرخـــواب

*** « بنائی هروی »

گفتی که شب بخواب توآئیم ولی چه سود
چون من به عمرخویش ندانم که خواب چیست

*** «جامی»

گفتی انـــدرخـــواب گه گه روی خود بنمایمت
این سخن بیگانه را گوکاشنا را خواب نیست

*** «امیرخسرو دهلوی»

مراهرشب چو دزدان خواب گیرد چشم ترگردد
دلم را بـــا غمت بیـــدار بیند بـــاز بـــرگردد

*** «نیشانی دهلوی»

بـــی تـــو چـــون در گـــریـــه خوابم می بـــرد
خـــواب می بیـــنم کـــه آبـــم مـــــی بـــرد

*** «خواجه مسعود صفویه»

وصل اوخـــواب خـــوشی بود که میدیدم دوش
مرغ شب لال شوی بـــانگ تـــو بیـــدارم کـــرد

*** «کمال اجتماعی جندرقی»

رفتی و آرام و خواب رفت زما تادگـــر
خواب کی آید به چشم یاتوکی آئی به چشم

«عقیقی سمرقندی»

درخـــواب خوش ای شمع شب تیرهء عاشق
ازدور شبـــه قـــدو بالای تـــو دیـــدم
بـــردل بنمـــودم کـــه صدای بـــزن او را
آنگـــونـــه زد از شـــوق که ازخواب پریدم

*** «عزیزجبلی معاصر صفویه»

نقش خـــیال رویـــش دیشب بخواب دیدم
مـــه را بـــه شب توان دیـدمن آفتاب دیدم

«لا ادری» ***

مـــرا هـــرگـز نباشد خواب و دارم آرزو گاهی
که خواب آید به چشمم بلکه جانانم به خواب آید

«شیدای گردستان» ***

دیـــدمـــش دوش بخـــواب ونفسی آســـودم
لیـك فـــریـــاد ازآن لحظه کـــه بیدار شدم

«لاادری» ***

روم بخـــواب کـــه رویت چـــو آفتاب بینم
کجاست خـواب مگر خـواب را بخواب بیـنم

«نجات اصفهانی» ***

گـر بـه بیـداری غـرور حسن مانع میشود
میـــتوان دل هـــای شب آمـد بخواب عاشقان

«صائب تبریزی» ***

خـواب خـــواهد کـــه گذر بی توکند ازچشمم
این خیـــال است کـــه درخاطر خـواب افتـاده

«قفسی»

اگرت بخـــــواب دیـدم که نشسته ئـی بدامن
چـــو نظر گـــشودم آخ زکنـــار رفتـه بـودی

«صحبت لاری» ***

هــرچــه بـــر فـــرق تو بار است اگر مرد رهی
بنـــه از ســـرکـــه نـــه مردی به سرودستار است

«جامی» ***

مست و هوشیار

محتسب درمنع می از حد تجاوز می کند
می بـــرد زین فعل منـــکر رونق اسلام را

*** «جامی»

محتسب از عاجزی دست سبوی باده بست
بشکند دستی که دست مردم آزاده بست

*** «صائب تبریزی»

محتسب دوش مـــرا بـر در خمارگرفت
بـــرد غـوغا زحدو معرکه بسیارگرفت
شیشه بـــرگردن من کرد وبرهرسوگرداند
شور رسوائی من کوچه و بـازار گرفت

*** «سالك یزدی»

فلك امشب بکـــام رنـــد درد آشـــام میگردد
عسس گوخواب راحت کن که امشب جام میگردد

*** «میرفغفور لاهجی»

تـــرسم که مست و عاشق وبیدل شود چـــوما
گـــرمحتسب بخـــانــــهء خمـــار بگذرد

*** «سعدی»

دی محتسب بـــــد یـــرگنـــاه عظیم کـــرد
خـــم را شکست دخـــتر رز را یتیـــم کـــرد

*** «شوکت بخارائی»

به خم باده نمك محتسب زخامی کرد
با هل میکده آخر نمك حرامی کرد

*** «قانعی»

سبو بدوش وصحراحی بدست و محتسب ازپی
نعوذ بالله اگر پای من به سنگ بر آید

*** «وحشی بافقی»

زینهار محتسب می ناب مرا مریز
خون مرا بریز، شراب مرا مریز

*** «بی کسی سبزواری»

ای محتسب از جوان چه پرسی
من توبه نمی کنم که پیرم

*** «سعدی»

در شهرکسی نیست که می می نخورد
غیر ازمن و محتسب که ما نیز خوریم

*** «سام میرزا»

محتسب تا نرسیده است زدنبال بیا
ساغری با توبه یك گوشه کناری بزنیم

*** «عارف قزوینی»

ای محتسب گرشاد از این استی که شب مستم گرفتی
من از این شادم که می افتادم و دستم گرفتی

*** «شهریار معاصر»

ای محبت دادی آخـــــر منصب مجنـــونیم
بر ســـرکـــوی نیکویان بـــرقـــرارم ساختی
خـــواهـــی نشـــود محتسب از مستیت آگاه
ای پخـــته زهـــُم صورتی خـــام حـــذر کن
*** «ظفرکرمانی»

گـــرمحتسب بـــرکـــدوی بـــاده زند سنگ
بشکن تـــوکـــدوی ســـر او نـــیز بخشتی
*** «حافظ »

مســـــتی

مستی چنان خوش است که گوید بروز حشر
من کیستم شماچه کسانید این جا کجاست
*** «فروغی بسطامی»

هـــر آن مستی کـــه بشناسد ســـر از پـــا
از او دعـــــوی مستی نـــاپسنـــد است
*** «عطار»

به هوای دوست مستم سر این و آن ندارم
زخـدا خبـــر شـدم من خبرازجهان ندارم
«مصفا غزنوی»

****

*****

خرابات در اصطلاح صوفیه باطن عارف کامل را گویند یا دلی را گویند که مملو ازمعرفت حق تعالی باشد . و هستی بشری اوموی باقی نمانده باشد همه اوصاف ضمیمه نفسانی و بشری او فنا و نابود شده باشد .

***

افتـــادن و بـــرخـــواستن بـــاده پـــرستان
در مـــذهب رنـــدان خـــرابات نماز است

*** «علی پرست کابلی»

کفارهء شراب خوری های بی حساب
هوشیار درمیانهء مستان نشستن است

*** «صائب تبریزی»

در جهـــان هیچ کس از خویش خبردار نشد
غیرآن مست وخرابی که به میخانه گذشت

*** «کـوثر همدانی»

اگـــر چـــه مستی من صد عذاب می آرد
خوشم که سوی تـــوام بی حجاب می آرد

*** «ملامجی لاری»

در این بهار بخـــود داده ام قـــرار دیگر
کـــه مست افتم از بـــاده تـــا بهار دیگر

*** «آتش اصفهانی»

اگـــرتیغ بارد تـــو ســـاغـــر بکش
قـــدح را سپر ساز و بـــر ســـر بکش

«میرزا ابوالقاسم معاصر»

بجـــان دوست کـــه تـا باخبرشدم ازدوست
همیشه بی خبرم ازجهان وهـرچـــه در اوست
میـــان جـــان وتنـم جـا گرفته شاهد غیب
چنانکه نور به چشم چنانکه مغز به پوست
به جستجویم اگر یـــار هست نیست عجب
که جوی تشنهء آب است و آب تشنهء جوست
کسی نباشد اگرباشد اوست هرچه کـه هست
زخود گذشته بداند که هـر چه باشد اوست
صـبا غبـار سـرکـوی دوست را بمن آر
کـه نـوردیدهء کیوان غبار آن سرکوست

*** «کیوان»

مـا مـی بـرای لذت مستی نمی خـوریم
از بـــاده شست و شوی درون ازریا کنـیم

«سرخوش»

بـی کیمیای مستی تبـدیل غم محال است
یـا می حلال فرما یا غم حـرام گـــردان

*** «نظیری نیشاپوری»

گفتـی شبـی فـراق تـوبی ما چـه میکنی
قـربـان شـوم تـرا بخدا گـریـه میکنم

*** «دهقان اصفهانی»

خیـز کـز بـاده بشوئیم غبارغـم دل
پیش از آنی که بـرد باد غبار مـن و تـو

در مـــدح
جام
و
پیـاله جـام
و جـم

ریـــا حلال شمارند و جام باده حرام
زهی طریقت وملت زهی شریعت وکیش

*** «حافظ»

جام می ده که ترا عرضه دهم رازجهان
که من اندر دل خود جام جهان بین دارم

*** «قاآنی»

مـــی خوارگان که باده برطل گران خورند
رطل کـــران ز بهرغم بی کران خـــورند

*** «طوفان»

در تـــمام رمضان منـــع زجـامم گردنـد
حیف عمری که در این ماه حرامم گردنـد

*** «طوفان مازندرانی»

آنــرا که جام باده گلگون به چنگ نیست
انـــدر بــهار زندگیش بوی ورنگ نیست

«خسروی قاچار» ***

یك دست جـــام باده ویك دست زلف یــار
رقصی چنین میانـــهء مـــیدانـــم آرزوست

«شمس تبریزی»

پیـــالهء کـــه تـــو را وارهاند از هستی
اگر بـــه هردو جهان میدهند ارزان است

«صائب تبریزی» ***

مــا ملك جم بهای یکی جــام داده ایم
زاهد مبین به چشم حقارت بـــه جام ما

«حاجت شیرازی» ***

جهـــان تمــام مسخر ز جام شد جم را
بگیر جـــام که خواهی گرفت عالم را

«غنی کشمیری» ***

تو فکر نامهء خود کن که می پرستان را
سیاه نامه نخواهد گذاشت گریه تـــاك

«صائب تبریزی» ***

می پرستان راز می هردم حیات دگر است
آب حیوان ریخت گویا باغبان درجوی تاك

« هلالی چغتائی» ***

تعریف می

از شـــراب ســـود مندم بخت بـــد پرهیز داد
می که می خوردم نمی‌خوردم غم بی هوده را
*** «نظیری نیشاپوری»

زدست خضـــر پیاله بـــا حتـــیاط بگـــیر
مبـاد آب حیـاتت دهـــد بجـای شـــراب
*** «صائب تبریزی»

مـــی حـــرامست ولـــی اهـــل خردرانه سزد
عیب چیزی که یکش عیب وهزارش هنراست
*** «اثیرالدین رومانی»

بـــاده را عیب نگفتند بـــه جـــز تلخی طعم
بـــی خبـــر کـــز کف شرین دهنان شرین است
*** «طرازیزدی»

گرکسی می نخورد غم مخور ای باده فروش
این متاعیست که چون کهنه شود بیش بهاست
*** «غنی کشمیری»

منتخب

ای ســـاربان آهستــه ران کارام جانم میـــرود

آن دل که بـــاخـــود داشتم بـادلستانم مـــیرود

من مانده ام مهجور از او بی چاره ورنجـــور ازاو

گوئی کـــه نیشی دور از او بر استخوانم میـــرود

با این همـــه بیـداد از او این عهدبی بنیـاد از او

درســـینه دارم یـــاد از او تا بـــرزبانم مـــیرود

بـــاز آئـــی و برچشمم نشین ای دلفریب نـــازنین

کاشـــوب و فـــریاد از زمین تـــا اسمانم مـــیرود

در رفتن جـــان از بـــدن گویند هـــرنوعی ســـخن

مـــن خـــود به چشم خویشتن دیدم که جانم میـــرود

گفتم بـــه نیرنگ وفســـون پنهان کنم ریـــش درون

پنهـــان نمی مانـــد کـــه خون بـــرآستانم مـــیرود

محـــمل بـــدار ای ساربان تنـــدی مکن باکـــاروان

کـــزعشـــق آنسروی روان تاب و تـــوانم مـــیرود

سعدی فغان ازدست مـــا لایق نـــبود ای بـــی وفـــا

طاقـــت نمی آرم جفـــا کار از فغـــانـــم میـــرود

«سعدی»

صلی الله علیه وسلم

مرحبا سید مکی مدنی العربی
دل وجان باد فدایت چه عجب خوش لقبی
منی بیدل به جمال توعجب حیرانم
الله الله چه جمالست بدین بوالعجبی
نسبتی نیست به ذات تو بنی آدم را
بهترازعالم وآدم تو چه عالی نسبی
نسبت خود بسگت کردم و بس منفعلم
زانکه نسبت به سگ کوی توشد بی ادبی
ذات پاك تودر این ملك عرب کرد ظهور
زان سبب آمده قرآن به زبان عربی
چشم رحمت بکشا سوی من انداز نظر
ای قریشی لقبی هاشمی امت طلبی
نخل بوستان مدینه زتو سرسبز مدام
تا شده شهرۀ آفاق به شرین رطبی
ما همه تشنه لبانیم توی آب حیات
رحم فرما که ز حد میگذرد تشنه لبی
شب معراج عروج تو ز افلاك گذشت
به مقامی که رسیدی نرسید هیچ نبی
سیدی انت حبیبی و طبیب قلبی
آمده سوی تو قدسی پی درمان طلبی

*****

خدا نامش به قرآن بستود
محمد است و احمد است ومحمود(ص)

بـــاده نـــوشی که در او هیچ ریائی نبـود
بهـتر از زهـد فــروشی که در او روی وریاست

*** «حافظ»

باده بــرمرده، صدساله روان مــی بخشــد
نگـــذارید ز دستش که عجب اکـسیر است

*** «دهقان اصفهانی»

تــا لب لعلی نبــاشـد گــردن مینا میــگر
باده بی معشوق خوردن خون عشرت خوردن است

*** «ملا زمان ناظم»

آنچــه معلوم شد از کـار خـرابات این است
کــه عــلاج غــم دیرینه می دیــرین است
نقــط عشق بــود مــرکز پــرکـــار وجود
آنچه بیــرون بود از دایــــره عقل این است

*** «طرز یزدی»

بــا مـی از این بدیم کــه غم می بــرد زدل
عیبی جــز ایــن بــه مذهب ما درشراب نیست

*** «سید محمد رفیع»

دلــی شکسته مــا را شــراب کــرد عـــلاج
شکست تــوبــه، مــن کــم زمـومیائی نیست

*** «میرزا محمد تبریزمجذوب»

زبــاده هیچت اگر نیست این نه بس کـه ترا
دمــی ز وســوســه عقــل بــی خــبر دارد

«حافظ»

جـــام می از توبه ام تکلیف استغفار کرد
خنـــده، میـــنا ز خـــواب غفلتم بیـــدارکرد

***

بعـــد از این بـــاده، پنهان نخـورم ای زاهد
گنهی راکـــه دهـــد بـــوی ریأ نتوان کـــرد

*** «وصال شیرازی»

خـــوش آنکه مست شـوی تا بهانه بـــرخیزد
تـــومست باشی وشـــرم از مـــیانه برخـــیزد
تـــو ازتکبر حسن و من ازحـــیا خامـــوش
کجـــاست بـــاده کـــه شرم از میـــانه بـرخیزد

« اهلی شیرازی»

منتخب

شب کـــه دربستم ومست از می نابش کردم
مـــاه اگـــر حلقه بـــدرگفت جـوابش کردم
دیـــدی آن ترك خطا دشمن جان بـــود مـــرا
گـــرچـــه عمری به خطا دوست حسابش کردم
مـــنزل مـــردم بیگانه چـوشـــد خانـــه، چشم
آنقـــدر گریـــه نمـــودم کـــه خرابش کـــردم
غـــرق خـــون بود و نمی مـــرد زحسرت فرهاد
خوانـــدم افسانه، شـــرین و به خـــوابش کردم
دل کـــه خـــونـــابه، غم بود و جگرگوشه درد
بـــرســـر آتش جـــورتـــوکبـــابش کـــردم
زنـــدگـــی کـــردن من مـــردن تدریجی بـــود
آنچـــه جـــان کند تنـــم عمرحسابش کـــردم
شـــرح داغ دل پـــروانه چـــو گفتم با شمع
آتشـــی دردلش افکنـــده و آبـــش کـــردم

«فرخی یزدی»

حجاب

بـــازاز شـــرم نـــگاهی بـــه حجابش کردم
وه که ازتار نظر بـــنـــد نقـــابش کـــردم
طفل بـــدخوی دل ازگریه شب آرام نداشت
دادمش کیفی ازآن چشم و بخوابش کـــردم
هرقدر سوخت زخـــونابـــه چکیدن ننشست
دل کـــه بـــر آتش روی تـــو کبابش کردم
گفتمش حال دل شیفته در چنگ تو چیست
گفت از نـــرگس مستانه خـــرابش کـــردم
طفل اشکـــم مـــژه بـــرهم زدن آرام نکرد
پـــردهء چشم اگـــر بستر خوابش کردم

قاری عبدالله خان افغانی
عضو انجمن ادبی کابل «معاصر»

***

نظر کردن بـــدرویشان بـــزرگی کم نمیگردد
سلیمان با چنین حشمت نظر ها داشت با موران

میــان احــد و احــمد یك میم فــرق است
دوعـــالم درمیـــان میـم غـــرق است

***

دوعـــالم جمـــله از ایجـــاد مـیم است
که عشق وحسن و از بنیـــاد میـم است
احــد رامـیم احمــد شد کمـر بـند
کـه صــید خلق و از صیـاد مـیم است
شــناســاً گشــتم ازوی من خـدا را
بمـن ای دوســتان امـداد میـم است
یکی عاشق دیگـر معشـوق گــردیـد
تمـامــی داد و از بـیداد میـم است
اگــر خـوبان دل از عـشاق بـردنـد
چگویــم فتنـه از اسـتاد میـم است
شـده معمـــور از وی هـردو گیـتی
که عرش و فـرش و از بنیـــاد میم است
بــه لـوح سیـنه ام مستانه شـاهـا
دوعـــالـم نقــط از ایجــاد مـیم است

«مستان شاه کابلی»

این غـزل براز اسرار عـارفـانه ازجناب شیخ عبدالمجید مصفا غزنوی پیرجناب نورالمشایخ حضرت عبدالرسول فدائی کابلی که جناب ایشان پیر و مرشد این طالب حقیر دردمند باطنی بوده تحریر میشود طریق سلوك من از جناب فدائی کابلی (رح) بوده طریقه بانوریه نقشبندیه شطاریه طیفوریه شریف میباشد . که سلسله آن در این مجموعه ذکرشده اما مکمل آن نزدم موجود نبود .

چه داند بی خبر این هوش ما را
دل ذاکـر لب خـاموش مـا را

نمـود از جلـوه، تـوحـید جـانم
بـود بـار امـانت دوش مـا را

نمـی دانم جـز از هستـی مطلق
نشایـد پختگی این جوش ما را

رو از میخـانـه، تـوحید تو بشنو
صـدای بانگ نـوشا نـوش مـا را

چـو خوردم جرعه، ازجام منصور
انـا الحق بـرزند سرپوش ما را

ره، دیـوانگـی شـد مـنزل من
چـه داند عاقلان این هوش مـا را

مصفـا نـام او از دل شنـیدم
بـقول کس نبـاشد گـوش ما را

مصفا غزنوی رحمت الله علیه

نماز عاشق

ـل عاشقی عجز و نیاز است
نه جای خواجگی وکبر و ناز است

هر آن عاشق که است از پاکبازان
همه کردار او عین نماز است

اگر عاشق به مسجد در نیاید
همیشه حال عاشق چون نماز است

نماز عاشقی سریست پنهان
کسی داند که اودانای راز است

ـشتند عاشقان دست ازدوعالم
زبان خلق و بر عاشق دراز است

اگر در بند جائی و هم جهانی
مشو عاشق که این مردم گداز است

بکوی عاشقان کمتر گذر کن
که کوی عاشقان دور ودراز است

یقین احمد جامی این چنین است
که عاشق دردو عالم سرفراز است

**

می توحید چون درجام گردند
به مستان الست اعلام گردند
به هرکاریست فاعل فی الحقیقت
بشر را درمیان بد نام گردند

« احمد جام »

بدترین چیزیکه در روح انسان بد تأثیر میکند هنمانا پریشانی است وبدترین پریشانی آنست که دراطراف یك لقمه نان باشد زیرا لب نـــــان است که از بیـــن آن صدای زندگی می برآید.

ازکتاب محمد (ص) در شیرخوارگی و خوردسالی

****

گــر بـــاده خـــرابت کردهم بـــاده کـــند آباد
این خـــانـــه خـــرابـــان را تعمیر چنین بـــاشد

*** «محمود استرآبادی»

مغـــان کـــه دانـــهء انگـــور آب می سازند
ستـــاره مـــی شکنند آفتـــاب می سازند

*** «فرح الله شوشتری»

بـــــاده درد آلـــــود مـــا مجنـــون کنـــد
صاف اگر بـــاشد نـــدانـــم چـــون کـــند

*** «مولوی»

راحـــت کـــژدم زده گشـــته گـــژدم بود
مـــی زده را هـم بـــه می دارو ومرهم بود

*** «منوچهر دامغانی»

نگویم جای می شادی فروشد می فروش اما
بسی نـــاشـــاد دیـــدم کزدراوشاد می آیـد

«وفائی تفرشی»

پیاله برکفنم بند تا سحرگه حشر

به می ز دل ببرم هول روز رستاخیز

*** «حافظ»

به فریادم رس ای پیرخرابات

بیک جرعه جوانم کن که پیرم

*** «حافظ»

گفتی بلاست باده مکش باده ای رفیق

دانم که می بلاست ولی من بلاکشم

*** «هدایت طبرستانی»

مفتی ازحرمت می گفت من از حکمت وی

بحث با جاهل این مسئله تا چند کنم

*** «صبوحی قمی»

زکارم برده پیری از توای پیرمغان زین پس

شراب کهنه می خواهم که خدمت کار دیرینه

*** «عاشق اصفهانی»

مرشد ماست خم باده که در روی زمین

نیست پیری به از اوصاف دل وگوشه نشین

«صوفی اردستانی معاصر صوفیه»

مذهب من

شب بیـــا بـــه بالینم ای پـــری که غمگینم
تـــا بروی ماه توجـــلوه هـــای حـــق بینم

چشـــم من ز رخسارت شوق گل چیدن دارد
لحـظه بیـــا بنشین کـــز رخ تـــو گل چیـنم

عـــاشقی مـــرا مـذهب عاشقی مرا مشـرب
در دیـــار عـــاشقان این چنین بـــود دینـــم

ازکـــرم اگر آئی کـــوچـــه هـــای راهت را
میکـــند گل افشانی اشك هـــای خـونیـنم

دوش پیر می نوشم جرعه های کرد نـوشم
بـــی خـــودم اگر امروز ازشـــراب دوشینم

از خو دی گذر کردم چون بخود نظرکـــردم
گم شـــدم زخود اکنون جـــز خدا نمـی بینم

ای طبیب زمـــن بگذر باخدا سپار کـــــارم
بـــه نمی شود دردم دردمند مســـکینم

«دردمـــند بـــاطنی»

۲۲ / ۱۰ / ۱۳۷۱ روز دوشنبه در زمان مهاجرت لوگر

قریه برگی برك سروده شده

زان می عشق کز و پخته شود هرخامی

گر چه ماه رمضانست بیاور جامی

« حافظ »

می خانه وخرابات

برفروز ازمی چراغی من زمسجد نیمه شب

آمدم بیرون و گم کردم رهء میخانه را

«حاجی میرزا حبیب خراسانی مجتهد »

***

صوفیان مستند و زاهد بی خبر

از کی پرسم من رهء میخانه را

«نشاط اصفهانی»

هرکی بینی درجهان مدحی کند میخانه را

من همین گویم که عاقل میکند دیوانه را

*** « خسروی قاچار »

شد مشتبه ز کعبه به میخانه راه ما

ای خوشتر از هزار یقین اشتباه ما

*** «یغمائی جندقی»

قدرت حسن عمل بین که بسی قصر شهان

رفت برباد وخرابات هنوز آباد است

«لا ادری»

هرکس که به خرابات نشد بی دین است
زیــرا کــه خــرابــات اصول دین است

***

زســیل حــادثــه غم نیست میگساران را
کــه آستانــهء میخانــه سخت بنیــاد است

*** «فروغی بسطامی»

تــا پــیر می فروش دردیــر بسته است
بــروی روزگـــار در خــیر بسته است

*** «فرید کاتب»

بـــا خــرابات نیشینان زکـرامات ملاف
هـر سخن جائی و هــر نکته مکانــی دارد

*** «حافظ»

درمیــکده دوش زاهـــدی دیـــدم مست
تسبیح بگـــردن صـــراحـــی دردست
گفتم ز چـــه در میکده جـــا کـــردی گفت
از میکـــده هـــم بسوی حـــق راهی است

*** «شیخ بهائی»

بـــردر میخانه رفتن کـاریکرنگان بـود
خود فروشان رابکوی می فروشان راه نیست

*** «حافظ»

شـــد عالمی خـــراب بـــه جز طاق میکده
نـــازم بـــه این بـــنا کـــه چنین محکم افتد

«نظیری»

بیـــن شـــرافت میخانـــه مـــرا ای شیخ
که چون خراب کنی خانه، خـــدا گـــردد

*** «لا ادری»

یك نـــالـــه، مستانـــه ز جـــائی نشنیدیم
ویران شود این شهرکه میخانـــه نـــدارد

*** «کاظم قمی»

انصاف کجـــا رفت ببین مدرسه کردند
جائي که درآن میکده بنیاد تـــوان کـــرد

*** «ملااحمد صفائی نراقی»

اجـــرتعمـــیر خـــرابات اگـــرمیـــدانست
وائی شهـــر کجـــا مـــدرسه بر پا میـــکرد

*** «صحبت لاری»

درمیـــــکده دست مـــی فـــروش است
دســـتی کـــه هـــزار دست گـــیرد

*** «مونس نهاوندی»

درگـــه میکده نـــازم کـــه ز رفعت بامش
خـــاك بـــرتارك خـــورشید وقمر می ریزد

*** «دهقان ساسانی»

گر ز مسجـــد به خرابات شـــدم عیب مگیر
مجلس وعظ دراز است زمـــان خـــواهـــد شد

*** «حافظ»

آمـــد محـــرم و درمیخـــانه بسته انـــد
رندان باده نـــوش بـــه ماتم نشسته انـــد

*** «ابدال اصفهانی»

تـا گشته گـــوشـــهء میخانـــه منـــزلم
آبی نمیخـــورد دگـر از هیچ جـا دلـــم
«مقیم شیرازی» ***
می بده ، می بستان، دست بزن پای یکوب
در خــرابـــات نـــه از بهر نماز آمده ایم
«صائب تبریزی» ***
غبـــار مـــدرســه گر تیره کرد رویم از اول
هـــزار شـــکر که آخر به آب میکده شستم
«مدرس یزدی» ***
بهشت عـــدن اگـــرخواهی بیا بـا ما به میخانه
که از پای خمت یکسر به حوض کوثر انـــدازیم
«حافظ» ***
بـر خـیز تـا بگوشـــه میخانـه جـا کنیم
خـــود را ز چنگ زهـــد فروشان رهـــا کنیم
«سرخوش» ***
شب عیـــدم بـــه قـــدح کرد اشارت مـه نو
من و میخـــانــه دگر، جان گر و جـــامه گرو
« بنائی هروی» ***
میکنم جــامهء نـــو در رهء میخــانــه گـرو
که مـــرا جـام می گهنه بـــه از جامـــهء نـــو
«ملك سبزواری» ***
شستشوئی کـــن وانکه بـــه خـــرابـــات خـرام
تـــا نگـــردد ز تـــو این دیـــر خراب آلوده
«حافظ»

بیـــاورســـاقـــی آن جـــام صفـــا را
دمـــی از مـــا رهـــائی بخش مـــا را

***

مقیـــم میکـــده ام سر بـــه زیر از آن دارم
کـــه بـــار منت ساقی بگردنست مـــرا

*** «گلچین معاصر»

ســـاقـــی بـــده آن کـــوزهء یاقوت روان را
یـــاقـــوت چه باشد بـــده آن قوت جان را

*** «سعدی»

ســـاقـــی نبـــود بـــی ادبـــی ها عجب ازما
مـــا مـــردم مستیم نیـــایـــد ادب از مـــا

*** «مهدی استرآبادی»

ســـاقی بشـــو دورنگی امـــید و بیم را
بنـــما بـــا حقیقت عهـــد قـــدیم را

*** «نظیری نیشاپوری»

ساقی رسیـــد عید وگذشت این صیام ما
زان یـــادگارجـــم قَدری کن بـــه جام مـــا

«جلال الدین میرزا قاچار فرزند فتح علی شاه»

پیر عشق

یاران دلم موسی و تنم طورگشته است
حق آمده پدید وخودی دورگشته است
خورشید حق سرزده از شرق جان من
جان ودلم ز نور او پر نورگشته است
تخم وفا و مهر بدلم کاشت پیر عشق
زین دانه باغ جان من معمورگشته است
زخمی که خورده ام ز تیر عشق درجگر
درمان کجا شود که اوناسور گشته است
با چشم دل نظرکن که حق جلوه میکند
یا چشم دل ز غفلت توکورگشته است
ای جان من به عشق به پیوند که زندگیست
بی عشق زندگی مثال گورگشته است
دردمند زحق به حق اناالحق می زند
او را کشید به دار که منصور گشته است

«دردمند باطنی»

٦٦/٦/٢٧ *****

جهان جام و فلک ساقی اجل می
خلایق باده نوش است از محلس وی
خلاصی نیست یاران هیچ کس را
از این جام و ازاین ساقی از این می

«شاعر گمنام »

من در این دنیا به مردانگی ها راه رفتم
عاشقی کردم ودیوانه و شیدا رفتم

*** «دردمند باطنی»

قلب مادر

داد معشوقه به عاشق پیغام — که کند مادر تو با من جنگ
هرکجا بیندم ازدور کند — چهره پرچین و جبین پراژنگ
با نگاه غضب آلود زند — بردل نازك من تیر خدنگ
ازدرخانه مرا طرد کند — همچو سنگ ازدهن قلماسنگ
مادر سنگ دلت تازنده است — شهد درکام من و تست شرنگ
نشوم یکدل و یکرنگ ترا — تا نسازی دلش ز خون رنگ
گرتو خواهی که بروصالم رسی — باید این ساعت بیخوف ودرنگ
روی و سینهء تنگش بدری — تابرد از اینهء قلبم زنگ
عاشق بی خرد ناهنجار — نه بل آن فاسق بی عصمت وننگ
حرمت مادری از یاد ببرد — مست از باده ودیوانه ز بنگ
رفت ومادر را افگند به خاك — سینه بدرید ودل آورد به چنگ
قصد سر منزل معشوق نمود — دل مادر بکفش چون نارنگ
از قضا خورد دم در بزمین — اندکی رنجه شد او را آرنگ
آن دلی گرم که نبض داشت هنوز — آفتاد ازکف آن بی فرنگ
از زمین بازچو برخواست نمود — پی برداشتن دل آهنگ
دید کزآن دلی آغوشته بخون — آید آهسته بیرون این آهنگ

آه دست پسرم یافت خراش
وای پای پسرم خورد به سنگ

رســــوائـــی

برخیز هم وطن . از بهرنام وننگ. از بهر حفظ دین. برخیز به پاشو. چو بلبل بکش نوا . که درگلشن وطن. به بوستان این دیار . رسید پای دشـمنت. بکش چشم دشـمنت. بزن مـشت آهنین . بدندان . دشـمنت . به نور ایمان خـویش. بسـوز جـان دشـمنت. توای نسل قـهرمـان . به پا شـو بزن به سنگ به دندان دشمنت ، بگو باروسـان پست ، که ما دادیم دست بدست، ترا میدهیم شکست. به عزم متین خویش به نور یقین خویش، برو ازدیارمن، از این خاك مقدس ، که رسوا میشوی، که رسوا میروی. مگر ای رذیل پست . تو نداشتی خبر. که شیرمرداین دیار به پاخواسته اند به پا ، مگر درس نداده بود. بتو مادر خبیث تو هنگام کودکی. که درقلب آسا . بود خاك شیر و ببر. نگفته بود بتو قصه شهامت مردان این دیار، نگفته بود که آن سومبین مبین. که چشم تومیکشد. که قلب تو میکشد. قسم به اشك یتیم برادرم ، قسم به نالهء پر سوز خـواهرم ، مراقسم به مادرم. که قلب سیاه تو، به چنگ میکشم به چنگ برو ای رذیل پست . برو ازدیارمن که رسوا میروی که رسوا میشوی.

«دردمند باطنی»

دوست دارم
این
وطن را

دوست دارم این وطن را. عز ورا شان او را. خلق با ایمان او را. قانون قرآن اورا. دوست دارم این وطن را. دوست دارم کوه او را. دشت او را، تپه و دامان او را، هی هی چوپان او را، باغ او را گلشن و بوستان او را. دوست دارم این وطن را. دوست دارم سنگ او را. دره های تنگ او را مردم با ننگ او را . دین او را مذهب و آئین او را ، تاریخ وفرهنگ او را، دوست دارم این وطن را دوست دارم ابر او را، غرش باران او را، خورشید تابان او را، مستی دریای خروشان او را، مردم آزاد وقهرمان اورا، دوست دارم این وطن را، دوست دارم خاك اورا، سایهء های تاك اورا ، مردم غم ناك او را، جاهدان پاك اورا، از برای نام میهن سینه های چاك اورا، عزم اورا رزم اورا دوست دارم این وطن را، دوست دارم این وطن را .

صالح محمد «دردمند باطنی»

۱۳۶٦/٦/۳۰

چو محرم شدی ای برادر هوشدار
که محرم به یك نقط مجرم شود

اخذ شده این از تفسیر شریف

***

گرمرغ دل به زلف تو زاری کند مرنج
آری فغان کند غریبان چو شام شد

بیـــا ساقی بمن جامی بـــــده از روی یاریها
کـــه دیگـــر نگذرد درخـــاطرم دنیا ومافیها

*** «میرك خورد»

ساقی امشب می پیاپی ده که من برجای آب
نذرکردستم کزین پس می ننوشم جـز شراب

*** «قا آنی»

بیارساقی ازآن می که هست آب حیات
بده به خضر دلم وارهـــانش ازظلمات

*** «مغربی»

بیـــا ساقـــی بیـــاورکشتی مـــی
که طوفان غمم از کاشانه بـــرخـواست

*** «غبارهمدانی»

ساقی بده آن باده که اکسیر وجود است
شـــو ینـده ء آلایش هر بـود ونبود است

*** «وحشی بافقی»

شیخ حلال خواره که دی و عظ می سرود
امـــروز شـــد شریك بـــه فعل حرام ما

*** «جلال الدین قاچار»

از درو دیـــوار این عدلیه بارد ظلم وجور
محو باید کرد یکسر این عدالت خـانه را
*** «فرخی یزدی»

سـاقـی بیارمی کـه به من پیر می فروش
درجام بـاده داده نیـشان از جمـال دوست
*** «غبارهمدانی»

تـا عکس ساقی آینـه افروز جام شد
جز باده هر چه بود بـه عـالم حـرام شـد
*** «افسرقاچار»

ساقیـا می ده که با حکم ازل تدبیر نیست
قـابل تغییر نـبود آنچـه تعین کـرده اند
*** «فروغی بسطامی»

ای خوش آن ساقی که مارا جام بی هوشی دهد
تـا ز غم یك نفس مـا را فـراموشی دهـد
*** «نامی تبریزی صفویه»

زملك بـی خودیم نیست میل کشوردیگـر
فـدای چـشم تو سـاقی بیار سـاغردیـگر
*** «بیدل کرمانشاهی»

سـاقیا می ده که مـادردی کش میخانه ایم
بـا خرابات آشنا و از خـرد بیگانـه ایم
*** «سعدی»

شـرابم کم ده ای ساقی که من بسیار بدمستم
چو پیمائی بمن جـام شـراب آهسته آهسته
*** «سالك یزدی»

در بارهء سیل

کــی می آیــد به سروقت دل ما جز پریشانی
کی می پرسد به غیر از سیل راه خــانهء ما را

«صائب تبریزی» ***

بر تواضع های دشمن تکیه کردن ز ابلهی است
پــای بــوس سیل از پا افگند دیــوار را

«صائب تبریزی» ***

عشق از رهء تکلیف بــه دل پــا نگـذارد
سیلاب نپـرسد کـه در خـانــه کدامست

«صائب تبریزی» ***

دولت سنگـــدلان زود بســـرمــی آیــد
سیــل از سینهء کـــوهســار بسرعت گذرد

«صائب تبریزی» ***

راهرو چون سیل می باید که بر دریا زند
پیش پای خویش دیدن راه مارا دورکرد

«صائب تبریزی» ***

سیل رانعره ازآنست که از بحر جـداست
هــر که با بحر در آمیخته خاموش آمـد

«معین چشتی هروی» ***

می شود ازگریه آخرخانهء چشمم خراب
مردمان منزل چرا در راه سیل افگنده اند

«کمال اجتماعی جندوقی»

سیل دریا دیــده هرگز برنمیگردد بــه جوی
نیست ممکن هرکه مجنون شد دگرعاقل شود

«صائب تبریزی»

دربارهء تسبیح

جز دل سوراخ سوراخش نبود ازدست شیخ
دانـــه دانـــه چون شمردم سبحهء صددانه را

*** «فرخی یزدی»

راست گویم دوست دارم سبحهء صد دانه
تـــانگه دارم شـــمار گـــردش پیمـــانه را

*** «یغمائی چغتائی»

گواه این که نه رند و نه زاهدیم بس است
پـــیالـــهء تهـــی و سبحـــهء گسستهء ما

*** «اسیری اصفهانی»

دانـــه بسیار در کـــار است بهـــر صید خلق
حق بـدست زاهـد ازآن سبحه صددانه ساخت

*** «کلیم کاشانی»

حـالت زهـد نــه شــایسته رنـدان صفاست
سبحـــه در دست مـــرا بهـــر شمار جـــام است

*** «منصف قاچار»

نـــی همین سودای ابـــرویت مرا دیوانه ساخت
بـــرهمن ازشوق اومحراب دربت خـــانـــه ساخت
یك نفس هـــوشیار بـــودن عمرضایع کردنست
گرنباشد بـــاده بـــاید خویش را دیـــوانه ساخت

«کلیم»

آه ازاین سبحهء صـــددانه که شیطان صفتان
راه بس مردم هوشیار ازاین دانـــه زدنـــد

«وصال شیرازی»

سبحهء تزویر شیخ شهر را کـــردم شمار
باطن او دام بـــود و ظاهرآن دانــه بـود

*** «حاجی حبیب خراسانی»

مــرا چــو سبحه گــره آنــزمان بـه کار افتاد
کــه کا رمــن ز تــوکل بــه استخاره کشیـد

*** «صائب تبریزی»

سبحه در دست ودعا برلب وسجاده بدوش
پــی تــزویــر و ریـا تازه مسلمان شده ام

*** «فرصت شیرازی»

زاهــد و سبحـــه صـددانــه و ذکــر سحری
من و پیمــودن پیمــانــه و پیمانــه گــری

*** «فروغی بسطامی»

در باره بخل

بــا تهی چشمان چــه سازد نعمت روی زمین
سیری از خرمن نباشــد دیدهء غــربــال را

*** «صائب تبریزی»

ممسك بـــرای مــال همـــه ســاله تنگدل
سعدی بــروی دوست همه روزه خــرم است

*** «سعدی»

از تنــگی چشــم فیــل معلومــم شد
آنـــان کــه غنی تــرنــد محتاج تــراند

«؟»

بــا فــلان گفتم ای پســر پــدرت
جــز بــه تاریکی ا ز چــه نــان نخورد
گفت تــرســد ز روشنی کــه مبــاد
ســایــه اش ســوی کاسه دست بــرد

*** «میرزا ابوالقاسم شیرازی»

میشــود از لقمــهء اول ز جان خویش سیر
بــر ســرخــوان لیمان هرکه مهمان میشود

*** «صائب تبریزی»

ای کاســه تــو سیــاه ودیگ تــوسپید
از آتش و آب هــردو ببــریــده امــید
آن شسته نمیشــود مگــر از بــاراُن
وین گــرم نمیشود مگــر از خــورشید

*** «عبدالعلی»

در بارهء طفل ودیوانه

آمــد بــرقص در بــرمن ازطرب چودید
دردست کــودکان دل دیــوانــه سنگ را

*** «روشن اصفهانی»

درکف طفلان رهــا کردم دل دیــوانه را
قال و قیل نــومبارك زاهد فــرزانــه را

*** «یغمائی چغتائی»

دست ناصح کوته است از دامن اهل جنون
سنگ طفلان شد حصار عاقبت دیــوانــه را

«ظفر خان»

شـادزی ایدل دیـوانـه که انـدر همه شهر
نیست طفلی که نـداند رهء کاشانه مـا را
*** «یغمائی چغتائی»
نیست صائب ملك امن بی غمی جای دوشاه
ز ان سبب طفلان جـدل دارند با دیـوانه هـا
*** «صائب تبریزی»
طفلان شهـر بـی خـبرنـد از جنـون مـا
بـا ایـن جنون هنـوز سـزوار سنگ نیست
*** «نشاط اصفهانی»
دیـوانـه تـا شـدم زغمت درقفـای من
آن طفل کو که دامن او پـر ز سنك نیست
*** «صیغراصفهانی»
ز نـو در شهرغـوغـا ئیست گـویـا
کسی را کـودکـان دیـوانـه کـرده
*** «مجمر اصفهانی»
تـا نپنـداری من دیـوانـه را بی خانمان
خـانـه ای از سنگ طفـلان بهرخود برپاکنم
*** «قانع شیرازی»
سنگ طفلان بسـر خـویش خریدیم آنـروز
کز غم زلف چـو زنجیر تـو دیـوانـه شدیم
*** «صیفر اصفهانی»
مـن بـه ویرانهء غم مرده و طفلان هرسوی
سنگ بـردست کـه دیـوانـه نیاید بیرون
«غــزالــی»

مـــا را جنون بـــه کوچه و بـــازار میکشد
سنگی بـزن تــو هم که به مطلب رسیده ای
*** «اعتماد پریشان»

افسرده دلـــی گشته زبس عـــام در این شهر
دیـــوانـــه بـــراهـــی رود و طفل بـــراهـــی
*** «غالب صفوی»

درون خـــانـــهء خـود هـــر گـدا شهنشاهی است
قـــدم بیـــرون مـــنه از حـــد خـویش وسلطان باش
*** «صائب تبریزی»

تجارت عشق

نمی دانم زیـــان و ســـود بـــازار محبت را
همین دانم که کالای وفـــا کمتر شـود پیـــدا
*** «طبیب اصفهانی»

هر کسی را ســرسوداست بـــه بـازار غمش
منـــی ســودا زده در ســود زیانم هوس است
*** «افسرقاچار»

عشـــــق بستـــــان وخـــــویشتن بفـــروش
کـــه از ایـــن خـوب تـــر تجـــارت نیست
*** «عطارنیشاپوری»

دلـــم ز حلقـــهء زلفش بجـــان خـــرید آشوب
چـــه ســـود دیـــد نـــدانم که این تجارت کـرد
*** «حافظ»

دریـــاست محفل دوست دریـــاب وقت دریاب
هـــان ای زیـــان رســـیده وقت تجـــارت آمـــد
*** «حـــافـــظ»

فـــروخت صبـــر و قـــرار و خـــرید غصه ودرد
چنین شـــده است بـــه ســـودای تـــوتجارت دل
*** «دهقان ساسانی»

غیـــر داغ تـــو کـــه سرمایه امیـــد منست
نیست چیـــزی کـــه بـــه سودای تو نفروخته ام
*** «عاشق اصفهانی»

تـــا بـــه سودای تو افتادیم دربـــازار عشق
از زیـــان هـــردو عـــالم فارغیم ازســـود هم
*** «هلالی چغتائی»

هـــر چـــه داریم ز ســـودای تـــو دلـــبرداریم
حیف باشد کـــه زســـودای تـــو دل بـــرداریم
*** «منعم شیرازی»

خلق ازحـــالت مـــا بـــی خبرانـــد که ما
عالم دیگـــر و انـــدیشـــهء دیـــگر داریم
بـــی نیـــازم بـــه دیـــدار تـــو ازسرو چمن
نـــه سـر ســـرونـــه ســـودای صنـــوبرداریم
*** «منعم شیرازی»

بت صـــراف کافگند است طرح دلبری بامن
دمـــادم میکند ازنـــاز جنگ زرگری بـــامن
«بهرام بیك صفویه»

امـــروز کـــه بازارت پر جوش خریدار است
دریـــاب وبنـــه گنجی ازمـــایـــهء نیکوئـــی

*** «حـــافـــظ»

نقـــد جـــان می طلبد تـــا کـــه شود یار کسی
نشـــود یـــار مـــن ای کاش خـــریـــدار کسی

*** «کمال اجتماعی»

معـــاملت بنـــموديم بـــوسی و جـــانـــی
بیـــا نهیم بجـــایش اگـــر پیشمانـــی

«هـدایت طبرستانی»

در بارهء همت بلند

یـــارب کـــه در چـــراغ مزار کسی مباد
آن قطره روغنـــی کـــه زمنت چکیـــده است

*** «نصرت دهلوی»

در چشـــم پاك بیـــن نبـــود رسم امتیـــاز
درآفتاب ســـایـــهء شـــاه و گـــدا یکیست

*** «صائب تبریزی»

نگـــر که شبنم بی دست و پـــا زغایت شوق
چگونـــه جـــای بـــدامـــان آفتاب گـــرفت

« ؟ »

نـــدارد چشم احســـان از خسیسان همت قانع
محال است استخوان را ازدهان سگ هماگیرد

*** «صائب تبریزی»

بس به همت، شوره زاری را چمن زار بدیع
بس به غیرت سنگلاخی راگلستان کرده اند

*** «محمود منشی کاشانی»

همــت بلــند دار کـــه مـــردان روزگـــار
از همت بلـــند بـــــه جـــای رسیده انـــد

*** «لا ادری»

شـــدم آزاد بـــه نـــوعی زتعلق کـــه دگر
همتم تکـــیه بـــه دیـــوار تـــوکل نکـــند

*** «غیرتی شیرازی»

همـــت اگـــر سلسلـــه جنـــبان شـــود
مـــور تـــواند کـــــه سلیمان شــــود

*** «لا ادری»

پشمین کلاه خـــــویشتن از همت بلـــند
با تـــاج کیقباد بـــرابـــر گـــرفتـه ام

*** «دهقان ساسانی»

از غـــرور بـــی نیازی بـــار هـــا بال همای
برسرمن سایه افگنده است و سر پیچیده ام

*** «صائب تبریزی»

مـــدار کـــار مـــا بـــاشد چـو سوزن
کـــه خـــود لختیم و دایم جـامـــه دوزیم

«؟»

بــردوعــالم دامن همت تــوان افشانــد لیك
همــت آزاده را تنــگ است دامــان داشتــن

«فصحی هروی» ***

درویشــم و گــدا و بــرابــر غــی کنــم
پشمین کــلاه خــویش بــه صد تاج خسروی

«حــافــظ» ***

سلطان چــوخشم گیرد بــر بندگان حضرت
حکمش رســد ولیکن حــدی بــود جفا را

«ســعدی» ***

گر کف نانی گــدا دارد بــه کف در کیش من
هست سلطانی که هم جمشیدوهم اسکندراست

«یغمائی چغتائی» ***

قدرت شاهان زتسلیم فقیــران بیش نیست
قصــر سلطان امن تراز کلبهء درویش نیست

«ملك الشعرا بهار» ***

شــدم به پیش تو شرمندهء بضاعت خویش
گــدا چــه دارد کــه تقدیم پــادشــاه کند

«کمال اجتماعی» ***

شعارعشق بازان چیست خوبان را دوعاکردن
قفا خــوردن پی افشردن جفا بردن وفــا کردن
به چشم پاك بنگر مجمع پاکیــزه رویــان را
که درکیش نظربازان خطا بــاشد خــطا کــردن
محب صادق ازجانان به جز جانان نمی خواهد
که حیف است ازخدا چیزی تمنا جز خدا کــردن
کمال کــامــران در محبت چیست میــدانــی
بتــی را پــادشاهی دادن وخــود را گدا کردن

«فروغی بسطامی» ***

بـــلا هـــای سیـــاه را جـــمع کـــردنـــد
از آن زلـــف پـــریشـــان آفـــریـــدنـــد
*** «صائب تبریزی»

تمـــیز نیك و بـــد روزگـــار کار تـــو نیست
چـــو چشم آئینه در خوب و زشت حیران باش
خـــودی بـــه وادی حیـــرت فگنده است تـــرا
بیـــرون خـــرام ز خـــود خضر این بیابان باش
*** «صائب تبریزی»

پـــادشاهـــی در ثیمـــنی داشت بهـــر انگـــشتر نگیـــنی داشت
خواست نقشی که باشدش دواثر هـــر زمان کا فگند به نقش نظر
گاهی شـــادی نگیردش غفلت وقت انـــدوه نبـــاشدش محنت
هـــر چـــه فرزانـــه بـــود در ایام کـــرد انـــدیشه ولی همه خـــام
ژنـــده پوشی پـــدیـــد شد دردم گفت بنوسین بگـــذرد این هم
*** « ملا هادی سبزواری اسرار»

توانگر گرشود منصف شود درویش اگرقانع
دراین عالم نیشان دیگر نماند بینـــوائی را
*** «؟»

تـــوانگران پی آسایش دل خـــویشنـــد
کجـــا بـــه فـــکردل دردمنـــد درویشنـــد
*** «؟»

تـــوانگـــرا در رحمت بـــروی درویشـــان
مبند ورتـــو بـــه بـــندی خـــدای بکشایـــد
«سعدی»

در باره‌ء

یوسف (ع)، زلیخا، یعقوب (ع)

در مصـــر جـــان زقصـــه کنعانیـان هنـوز
یوسف جداست غرقه بخون پـیرهن جــدا

*** «بابا فغانی»

زلیخـــا تـــومیارا بـزم وفرش دلبری مفگن
که آن یوسف به زندان گرفتاران شـود پیدا

*** «لا ادری»

کشید از دامن معشوق دست از بیم رسوائی
همین تقصیر بس تادامن محشر زلیخـــا را

*** «راهب نامی»

تغافل عاشق بی تاب را بی تاب ترسازد
بفـریاد آورد خـاموشی یوسف زلیخا را

*** «صائب تبریزی»

وادی پیموده را ازسرگرفتن مشکل است
چون زلیخا عشق می ترسم جوان سازد مرا

*** «صائب تبریزی»

ای آنکه کـردی ازغـم یوسف ملامتم
بـر سر زن اینزمان کف دست بریـده را

«عاشق اصفهانی»

تــو بــدین حسن و لطافت نروی از دل ما
یوسف از جرم نیکوئیست که در زندان است
*** «وصال شیرازی»
غیرتــم کشت در آن دم کــه به یوسف گفتند
این زلیخاست که از محنت و غم پیرشده است
*** «عاشق اصفهانی»
درمصـــردلم یـــوسفی آسوده کـــه هـــرگز
یعقوب نـــــدیـــده است و زلیخا نشنیده
*** «جذبه کشانی»
هر چه جز معشوق باشد پرده بیگانگی ایست
بـــوی یوسف را ز پیـراهن شنیدن مشکلست
*** «صائب تبریزی»
چشم یعقــوب بـــرهء چشم زلیخا از پی
نگهت مـصر در این بـادیـــه حـیرانست
«کاشف کاشانی معاصر صفویه»
در چمـــن بـــود زلیخـــا و بـــه حسرت میگفت
یـــاد زنـــدان کـــه درآن انجمن آرائـــی است
*** «حزنی اصفهانی»
هــــزار جـامــه بــدل کــرد روزگـــار هنوز
حــدیث دیــــدهء یعقوب و پـیرهــن باقیست
*** «صائب تبریزی»
محبت پـــدری گـــــر چـــه هست دامنگیر
حریف جــذبــهء مــردانـــه زلیخـــا نیست
«صائب تبریزی»

یـوسف از خجلت بهتان زلیخـــا داغست
ور نـــه خود داری او نیــز کـم اززندان نیست
*** «حکیم ابوطالب»

عشـق آنـــروز بسرحـــد کــال انجــامید
کــه پـــدر عاشق فـــرزنـــد شـد و عارنداشت
«مدهوش خوزستانی معاصرصفویه»

***

نبـــود جـــوهـــرمـــــردانگـــی زلیـــخـــا را
و گـــرنـــه دامن یـــوسف چـــرا گرفت وگذاشت
*** «صائب تبریزی»

صـــورت یـــوسف نـــادیـــده صفت میکردنـد
چـــون بـــدیـــدند زنـــان همـــه از کار بـــرفت
*** «سعـــــدی»

روزی شـــرف عشق عیـــان گشت که یعقوب
بگذاشت بیـــرت بـــه قفـای پـــسر افتـــاد
*** «هدایت طبرستانی»

تـــا نـــه بنـــدد ادب عشق زلیخـــا را چشم
چشم یعـقوب محـــال است که بینـا گـــردد
*** «صـائب تبریزی»

در سرم بـــود کـه هـــر گـز ندهم دل بـــه خیال
بســـرت گـــز ســـرمن آن همه پنـــدار بـــــرفت
به خرابات چه حـاجت که کسی مست شـود
کـــه بـــه دیـــدار تو عقل از سـر هوشیار برفت

«سعـــــدی»

همچو یعقوب از غمش در گوشه بیت الحزن
خویش را قانع ببوی پیرهن خواهیم کرد
*** «نگاهی نیشاپوری»
عشق دامن گیر او شد این مگوی
دامن یوسف زلیخا پاره کرد
*** «فتح علی شاه قاجار»
دست ها چاك شد از عشق و ندانست کسی
آنچه یوسف بدل زار زلیخا میکرد
*** «ملا طاهر نائینی»
خوشتر از گریه یعقوب بر اهل صفا
نالهء نیم شبانی که زلیخا میکرد
*** «والهی قمی»
کمال حسن ز بیگانه خویش نشناسد
که حسن یوسفی اول دل از پدر گیرد
*** «نقی کمره ای»
زلیخا یافت عمر رفته را از صحبت یوسف
ز سودای محبت هیچ کس مجنون نخواهد شد
*** «صائب تبریزی»
بهائی یوسف کنعانی از زلیخا پرس
که قدر و قیمت هر جنس مشتری داند
*** «صحبت لاری»
چشم یعقوب نمی یافت اگر بینائی
نقص در مذهب ما تا به قیامت می ماند
«آقا باقی»

یـــافت در بـــی بصری گمشده‌ء خـود یعقوب
دیـــده از هــر کـــه گـــرفتنـــد بصیرت دادنـــد
*** «صائب تبریزی»

همت مـــردانـــه می خـواهـد گذشتن از جهان
یـــوسفی بـــایـــد کـــه بـــازار زلیـــخا بشکند
*** «صائب تبریزی»

آنـــکه بـــر زندان نشین مصر بنـــدد روز در
شب بـــه حکم عشق آیـــد قفل زنـــدان بشکند
*** «لطف علی بیك آذر»

دیـــد یـــوسف که پـــدر نیست نظر بـاز وحریف
رفت در مـــصر و دل از دست زلیـــخا بـــر بـــود
*** «دهقـــــان»

عشـــق همـــــدرد زلیـــخا بکـــند یـــوسف را
مـــرضی نیست محبت کـــه سرایت نکـــند
*** «نقی کمره ای»

بـــه مکتبی کـــه در او مـــیرود همـــه طـــفلان
بـــه غیـــر ســوره یـــوسف دگر نمی خـــواننـــد
*** «حسن دهلوی»

یـــار مفـــروش بـــدنیـــا کـــه بسی سـود نکرد
آنکه یـــوسف بـــه زر ناصـــره بفروخـــته بـــود
*** «حـــافـــظ»

چـــون زلیخـــا نگـــرد رخ یـــوسف گـــویـــد
از ازل دیـــده یعـــقوب چـــرا کـــور نبـــود
«حـــاتم کاشی»

چــون رود بیــرون ز بـــاغ آن یــوسف گل پرهن
گل بـــدامـان گیــری اش دست زلیخا میشود
*** «صائب تبریزی»
مجلس امشب بــه صفا هیچ کم از طور نبــود
شجر حسن تــو هـــر گــز بـه چنین نورنبــود
*** «حاتم کاشی»
چــه حیله کــرد زلیخا بکــار یــوسف مصر
کــه این پســر بســـراغ پــدر نمــی آیـــد
*** «عارف قزوینی»
حب و مهر غــیر او را گفـتم بیـرون رو از دلم
کــه سزای هر مکس در خانه بودن کشتن است
شـهرت عشـق کنـــد زمـزمـــه حســن بلند
شـــد ز یـوسف سخن عشق زلیـخا مشـهور
*** «وحشی با افقی»
زلیخا شــد ز نــزدیکی غمین یعقوب از دوری
دل این هر دو را با یك محبت می بــرد یوسف
ز کــار زشت نادان می خــورد خـون جگر دانا
زلیخا میکند تقصیر و خجلت می بـرد یــوسف
*** «هـــادی رنجی»
دم واپسین زلیخـــا بـــه همین تــرانه دم زد
که بــه جــذبــهء محبت پسر از پــدر گــرفتم
*** «میر سنجر کاشی»

مـــــرو ای چشم در دنبـال خـوبان کور میگردی
چـــو یعقوب از فراق یوسفش من امتحان کـــردم

*** «راجی تبریزی»

یعقوب نــــکرد از غـم نــادیــدن یــوسف
این گـریـه کـه دور از لب خنـدان تـــو کردم

*** «اسیری اصفهانی»

ز صــد هـــزار پــسر همچـــو مـــاه مصر یکی
چـــنان شـــود کـــه چـــرا غ پـــدر کنـــد روشن

*** «صائب تبریزی»

تـــو از هـــر در که باز آئی بدین خوبـــی و زیبـائـــی
دری بـــاشـــد کـــه از رحمت بـــروی خلق بکشائی
به زیـــور هـا بیـارانیـد مـردم خـــوبـــرویـــان را
تـو سمین تن چنان خـوبی که زیو رهـا بیـارائـــی
دوعـــا گـــر نمیگـوئـی بـدشنامی عـزیـــزم کـــن
که گر تلخ است شرین است از آن لب هر چه فرمائی

*** «سعـــــدی»

زلیخا مـــرد از حسرت کـــه یوسف گشت زنـدانی
چـــرا کاری کنـــد عـــاقل کـــه بـــار آرد پیشمانی

«لا ادری»

فرهاد شیرین بیستون

در بیستون ز نالهء من گر صدا فتد
نالدز درد کوه جدا کوهکن جدا

«جامی» ***

به فردای قیامت کی ز جا فرهاد بر خیزد
مگر وقتی که در چشمش رخ شیرین شود پیدا

«؟» ***

حسن غیور را نیست پروائی تلخ کامان
از خون خویش فرهاد شرین کند دهان را

«صائب تبریزی» ***

نیست کاری با سرو دستار عاشق پیشه را
میزنند چون گل بسر فرهاد زخم تیشه را

«ملانشاطی» ***

همچو فرهاد بود کوه کنی پیشهء ما
سنگ ما تیشهء ما نا خون ما شیشه ما

«ظهیرالدولة» ***

دانم ای عشق قوی پنچه که منظور تو چیست
دست بردار نه ای تا نکنی ریشهء ما
بهر یك جرعهء می منت ساقی نبریم
اشك ما بادهء ما دیده ما شیشه ما

«ظیهر الدولة» ***

شهید تیغ محبت نمیشود گمنام
که بیستون برهء عشق لوح فرهاد است
«محمد خان معاصر- شاه عباس ثانی»

***

حنای دست ترا هر که دید می داند
که جوی شیر لبالب ز خون فرهاد است

*** «ملك محمد امین واصل»

فرهاد رفت و کوه ملامت بجا گذاشت
کاری تمام نشده ای را به ما گذاشت

*** «مولائی تونی»

نالهء شیشهء بگوش دل شیرین میگفت
که گذر بر سر فرهاد نکردی و گذشت

*** «لسانی شیرازی»

کیست در شهر که از دست غمت داد نداشت
هیچ کس همچو تو بیداد گری یاد نداشت
گوش فریاد شنو نیست خدایا در شهر
ورنه ازدست توکس نیست که فریاد نداشت

***

عشق بازی را چه خوش فرهاد مسکین کرد و رفت
جان شیرین را فدای جان شیرین کرد و رفت
یادگاری در جهان از تیشه بهر خود گذاشت
بیستون را گر زخون خویش رنگین کرد و رفت
«فرخی یزدی»

از لب شیرین همی با کوهکن میگفت عشق
جوی خون از دیده باید راند جوی شیر چیست

«نیاز جوشقاق» ***

اسرار خدا لائق هر بی سرو پا نیست
هر بی سر و پا لایق اسرار خدا نیست
ای فلک اندوه شیرین بردل خسرو منه
کین بضاعت را خریداری به از فرهاد نیست

«جامی» ***

مویت رها مکن که چنین درهم افتد
کاشوب حسن روی تو در عالم افتد
گردر خیال خلق پری وار بگذری
فریاد درنهاد بنی آدم افتد

«شاه طهماس صفوی» ***

لاله نبود کز کنار بیستون سر میزند
دست خون آلود فرهاد است برسر میزند

« نجاتی صفویه » ***

جذبهء عاشق اگر درسنگ خارا میکند
کوهکن معشوق خود از سنگ پیدا میکند

«صائب تبریزي» ***

نقش شیرین رود از سنگ ولی ممکن نیست
که خیال رخش از خاطر فرهاد رود ؟
آواز تیشه امروز ازبی ستون نیامد
گویا بخواب شیرین فرهاد رفته باشد

«حزین لاهجی»

حق گـــوی ز حـــق مـــرنج ای مـؤمن پاك
تلـــخ است قبـــول حق درین عـــالـم خـــاك
چـه سود از روضهء جنت اگر شیرین معاذالله
زکوی خــود در در روضـــه فـرهاد نگشاید

«جامی» ***

مهـــوشان را عهد ثابت نیست نیك ار بنگری
کوهکـــن جان کند و شیرین گشت با اغیار یار

«حسین سرو» ***

مـــا حـــرف تلخ کامـــی فـــرهـــاد مـــی زنیـــم
خســـرو اگـــر تـــو نیـــز شکر می خـــوری بخور

«میر معصوم» ***

بـــار هـــا از لب خـــود عشوهء شیرین دادی
فکـــر جـــان کنـــدن فـــرهـــاد نکردی هـرکز

«لا ادری» ***

استخـــوان ســـر فـــرهـــاد فرو ریخت زهـــم
دیـــده اش در رهء شیرین نگـــران است هـــنوز

«عبرت معاصر» ***

خواجه را عمر به پایان شد و از شدت حـــرص
در دلش رنج و غـــم ســـود و زیانست هنـــوز

***

کیست آن عاشق که ترك سر کند درراه دوست
آنکه سر تسلیم جانان کرد فـــرهاد است وبس

«محمد تقی صدرا»

فـــرهـــاد عـــمر تـــو ز چه نگرفت بوالعجب
شـــیرین اگـــرگـــرفت به زانـــوی خود سرش
*** « حسین علی آذرخشی »
کـــوهکن بر یـــاد شیرین و لب جـــان پرورش
جان شیرین داد و غیر از تیشه نـامـد بر سرش
*** «وخشی با فقی»
کـــوهکن در کـــوه شیرین گـــوید و گردد خموش
تـــا رســد بـــار دیـــگر آواز شیرینش بگـــوش
*** «درویش دهکی»
گـــر کـــوهکن ز پـــای درآیـــد چه جای طعن
بـــا الله کـــه کـــوه پست شود زیر بار عشق
«جـــامـــی»
تـــوئی شیرین و من فرهاد در کوی وفـــا آخر
بر آرد تیشهء جورت دمار از جـــان شیرینم
« زرگر اصفهانی»
داغ داران محبت وارث یکـــدیگـــر انـــد
لاله از خـــارا بخـــون کوهکن آیـــد بـــرون
«سالك یـــزدی»
کوهکن هر کاسه خونی که خورد از دست سنگ
از مـــزارش در لباس لالـــه می آیـــد بـــرون
«صائب تبریزی»

گاهی که خویش را زغمت شاد میکنم
افسانه خیال تو را یاد میکنم
دادی نوید بوسه و رفتم ز خاطرت
من هم به وعدهٔ دل خود شاد میکنم

*** «عبدا اصفهانی»

حیف از آن رنگی که ار بهر طمع زرد شود
حیف از آن مردی که محتاج به نامرد شود؟

این درد بی درمانم خوش آمد و خوش آمد
این حال پریشانم خوش آمد و خوش آمد
از خوف خدا یاران هر دم خون دل ریزم
این دیده، گریانم خوش آمد و خوش آمد
مهمان عزیز آید در خانه، دل شاید
این پادشه مهمانم خوش آمد و خوش آمد
این راه حقیقت را عمر یست سفر دارم
این راه بی پایانم خوش آمد و خوش آمد
از لطف خدا گشتم کمینه گدایش من
این عزت و این شانم خوش آمد وخوش آمد
یاران طریقت را در صحبت حق دیدم
این صحبت یارانم خوش آمد و خوش آمد
دردمند غریبك را در گوشه، بگذارید
این فرقت و هجرانم خوش آمد و خوش آمد

دردمند باطنی ۱/حمل ۱۳۷۷ تحریرشده
پشاور

در رهء عشق بسر تیشه زدن آسان نیست
کرد فرهاد در این مرحله شرین کاری

«صائب تبریزی»

در باره عشق لیلی ومجنون

هزار سال گذشت از حکایت مجنون
هنوز مردم صحرا نشین سیاه پوش است

*** «؟»

شرار سینهء مجنون از آتش لیلی
کباب ساخت همه آهوان صحرا را

*** «جامی»

جرس هر گام با محمل نشین گوید درین وادی
که مجنون از زبان افتاد و نشنیدی فغانش را

*** «عاشق اصفهانی»

خاك شد دیدهء غم دیدهء مجنون و هنوز
چشم جان جانب لیلی نگرانست او را

*** «جامی»

تو خود گو چون ز دل بیرون کنم مهر بتان ناصح
کسی از تن جدا کی میتواند کرد جانش را

*** «مجمر اصفهانی»

ز دل تنگی بـــر آمـد جانـم ایدوست
تـرحـم کن شـنو فغـانم ایـدوست

نـــدارم طاقـت یك لحظـه دوری
شب و روز از غمت گـریـانم ایدوست

سـرا پـا آتشـم از شـوق نـامت
میـان آتـش سـوزانـم ایـدوست

مـریـض درد بـی درمـان عشقم
گهی کن از کـرم پـرسانم ایـدوست

نـه دردم را طبیبـی نـی دوائـی
عجب بی چاره و حیرانـم ایـدوست

رفیقـان جـمله در منـزل رسیـدنـد
تنـها مـن مـانـده و نالانم ایدوست

بـه صالح دردمند کن مـهربـانـی
به سوی کوی خـود بخوانم ایدوست

«دردمند باطنی»
سروده شده ۱۳٦۹/۷/۲٤ روز چهارشنبه

رفیق بی وفا

رفیــق گــر بــی وفــا باشــد گمشکــو
بــه مطلب آشــنا بــاشــد گمشکـــو
رفیــق گــر پــاس دوستی را نــدانـــد
اگـــر فـــرزنـــد شاه بــاشــد گمشکو
رفیقت گــر بــه باطن همچــو مس است
بــه ظاهــرگـــر طلا بــاشــد گمشکـو
رفــاقت کــن و لیکن بــا جــوانمـــرد
کـــه نــامــرد چــون بلا بــاشد گمشکـو
بــرو دردمنـــد از این پس تـــو وفــا کن
کـــه دنیــا بـــی وفـــا بــاشـــد گمشکو

دردمند باطنی

چند سخن در حب دنیا

پیغمبر صلی الله علیه وسلم فرمود: حب دنیا راس همه خطا ها است دیگر فرمود روز محشر دنیا مجسم میشود به شکل یك پیر زال زشت رو چشم سـبـز دهن کج بد خـو و بد گـفـتگو دو دندان پیشروی از دهانش برآمدگی که ازدیدن شوم و نامبارك آن تمام خلق در هیبت و و حشت می افتد آنزمان ندا شود که دوستان و محبان دنیا این دنیا محبوب شما است که به خاطراین محبوب زشت روی تان در روی زمین به کبر.و غرور می رفتید از یاد خدا و روز آخرت غـافل و بی بروا بودید پس به حکم خداوند مـتـعـال دنـیـا را بسـوی

دوزخ کشانند دنیا به بارگاه الهی مناجات میکند که خدایا دوستان و طالبان مرا هم همرای من بدوزخ بفرستد حکم شود که دوستانش را نیز با او یکجا بدوزخ بکشید پس ای برادر ای همنفس من چون این دنیا وقتیکه ما را بدوزخ بکشاند بهتر آن است تا اورا یعنی این پیر زال مکاره را که هزاران در هزاران شوهر دارد طلاق بدهیم مناسب نیست مرد جوانمرد طالب حقیقت اسیر و بند این عجوزه مکاره، فریب کار گردد و بخاطر یك محبت فانی و ناچیز آن شقاوت ابدی و قهر خدا را نصیب شود بهتر آنست. تدبیر کار خویش را پیش از آنکه کار از کار برود بکنیم با نفس و خواهشات آن جهاد کنیم تا ملك وجود و شهر دل از وسوسه، این دغا باز مکاره و نفس اماره پاك گردد و جای صدق و یقین ایمان و تقواء معرفت و محبت مردانگی و مروت گردد تا انسان به نفس خود آشنا نشود و با او جهاد نکند و خواهشات آنرا زیر پا نکند امکان ندارد که از لذت معرفت و ایمان بهره مند شود.

«درد مند باطنی»

***

امروز بهای هیزم و عود یکیست

هم مرتبه، خلیل و نمرود یکیست

درگوش کسانیکه ز دولت مستند

آواز خر و نغمه، داؤد یکیست

من و مجنون دو اسیریم کـه غم شادی ماست
هـر کـه این شیوه نداشت نـــه از وادی ماست

*** «هلالی شیرازی»

مسـلم است کـــه انــــدر قضـــاوت لیــلی
هـــر آنچه حکم شود بر علیــه مجنون است

*** «دلاادری»

گفت مجنـــون تـرك عقل اول قدم در راه عشق
پس به شرع عشق باید گفت مجنون عاقل است

*** «رجب علی تجلی»

آن نـــه شبنم بـــود در ایـام لیلی هـر صباح
آسمان شب تا سحر بـر حال مجنون میگریست

*** «هلالی چغتایی»

گـر تـــرا علم جنون بـایـــد زمجنون یـاد گیر
کانـــدرین فن هیچ کس مـــانند او استاد نیست

*** «سرخوش»

پـــای مجنون نـــه همـــین سلسله ســودا داشت
هـــر که دیـــوانه شد این سلسله را در پا داشت

*** «آصفی»

مجنـــون دل چـــو کرد گـــذر بر دیـار عشق
لیلی حسن آمـــد و او را عنـــان گـــرفت

*** «بانو مهر ارفع جهانبانی»

مجنـــون بگوشـــه ای ز جفائی زمانه رفت
دیوانه اش مخوان کـه عجب عاقلانه رفت

*** «امیـر الهی»

چون من دیوانه ای هر گز قدم در دشت غم ننهاد
در آن وادی که من سر می نهم مجنون قدم ننهاد

*** «غفاری»

ازحجـــاب حسن شــــرم آلـــوده، لیلی هنوز
بید مجنون سر به پیش انـــداختن بـــار آورد

*** «صائب تبریزی»

نـــام لیلی بســـر تــربت مجنون مبـــریـــد
بگذاریـــد کـه بـی چـاره قـراری گیـــرد

*** «غازی قلندر اصفهانی»

داغ هـــر لاله کـــه بـــر سینه، هـامـــون باشد
مـــهری از محضر رسـوائـــی مجنون بـــاشد

*** «صائب تبریزی»

طریـــق لیلی و مجنون اگر گـفر است اگر ایمان
محبت درمیـــان دوســـتان بـــایـــد چنین بـاشد

*** «نوری اصفهانی»

دوست نشـــایـــد ز دوست در گلـه بـــاشـــد
مـــرد نشایـد کـه تنگ حـــوصـــله بـــاشد

«؟»

محمـــل لیلی از این بـادیه، چون برق گذشت
هــم چنـان‌گـردن آهـو بـه تمـاشاست بلند

*** «صائب تبریزی»

از جهـان تنگ آمــدم پهلوی مجنونم بـرید
خانه تاریك است و من بیمـار بیـرونم بـریـد

*** «صافی کارزونی»

اگـر ز تـربت مجنـون بـری ز لیلی نـام
فـغان احـرق قلبی بـرآیـد از کفنش

*** «نجمی شیرازی»

دلا مجنون صفت خود را خلاص از قید عالم کن
ره، صحرای محنت گیر و رو در وادی غـم کن

*** «حیدر کلچه پز»

سر کشی از بسکه زین وحشی نگاهان دیده ام
بـاورم نـایـد که آهو رام با مجنون شده

*** «صائب تبریزی»

همان بهتر که لیلی در بیابان جلـوه گر باشد
نـدارد تنگنای شـهر تاب حسن صحرائی

*** «صائب تبریزی»

در بارهء محمود و ایاز

در ملك عشق خــواجگی و بنــدگی کدام
محمود بین چگــونــه غــلام ایــاز گشت
*** «رشحه دختر هاتف اصفهانی»

ســر محمود شــده خــاك کف پــای ایاز
شـه نـدیـدم کـه سرش پای غلام انـدازد
*** «دهقان ساسانی»

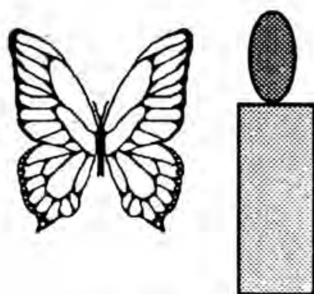
عجب مـدار بـر آرد سـر از لحـد بیـرون
اگــر بـه تـربت او قصـه ایــاز کنــند
*** «وصالی مازندرانی»

بـه حیرتم کـه چرا بعـد مرگ زنـده نشد
اگــر جنــازه محــمود را ایــاز کشیــد
*** «طالب نامش عبدالله»

بــا شــه غـزنوی بگو لـذت عاشقی مجو
تــا بــر سریر سلطنت یــاد ایــاز میکنی
*** «وصال شیرازی»

شمع و پروانه

محبت شمع بزم قدس و ما پروانه از بیرون
چه حال است این نمی دانم چراغ آنجا و دود این جا

*** «عرفی شیرازی»

بگذار خدا را نفسی گیرد تو گردد
ای شمع مسوزان پر پروانه ما را «روشن»

***

خواهی که شود زمانه خرم از تو
مگذار رسد به هیچ دل غم از تو
اما پی اثبات حق گر لازم شد
بگذار برنجد دل عالم از تو ؟

***

در عزای عاشقی خود شمع سوزد تا به حشر
خوب معشوق وفاداری بود پروانه را

*** «فرخی یزدی»

عشق یکرنگی تقاضا میکند این روشن است
ورنه شمع آتش چرا زد همچو خود پروانه را

«جامی»

حسن و عشق پـاك را شرم و حیا در کار نیست
پیش مـــردم شمع در بـــر میکشد پـروانه را
*** «صائب تبریزی»
امشب از شمـع رخت سـوختـه پـــروانه ما
آتش افتاده ز رخسار تـــو در خـانـه مـا
*** «دهقان ساسانی»
ز خـــون نــاحـق پـروانه شمع چون میسوخت
بگـریـــه گفت کـه عـاشق کشی گنـــه دارد
*** «ابراهیم صفائی»
پـــروانـــه ز مشتاقی بر شمع فکند آتش
آری دل مشتاقـــان ســـوز و شـــرری دارد
*** «مهدی قمشه ای»
شمع مـــی خـــواست نسوزد کسی از آتش او
لیك پـــروانـــهء دیـــوانـه اگـــر بگـــذارد
*** «عماد خراسانی»
دیـــدی کـــه خـــون ناحـــق پـــروانـه شمع را
چنـــدان امـــان نـــداد کـه شب را سحر کند
*** «حکیم شفائی»
شمع را شور دیگر بر سر و مشغول خود است
او چـــه دانـــد کـــه بـه پروانه چه ها میگذرد
چـــو میـــرم شمع من گر بر مزارم پر تو اندازد
فلك هـــر ذره ای از خاك مـن پـروانـه ای سازد
«بـــابـــا فقـــانی»

عـاشقی را بـایـد از پروانه عاشق یاد گیرد
هر کـه چیزی یـاد گـیرد باید از استاد گیرد

*** «طایر»

سحـر چـو شمـع سیـه روی گشت دانستم
کـه هـر کـه پـرده دری کرد زود رسوا شد

*** «حاصل»

ای مـرغ سحـر عشق ز پـروانـه بیـامـوز
کان سـوختـه را جـان شـد و آواز نیـامـد

*** «سعدی»

شمع را نـازم کـه جـان قربـان مردم میکند
درمیـان گـریه هـر سـاعت تبسـم میکـند

*** «دهقان سامانی»

تـا سحر شمع و من و پـروانه با هم سوختیم
آنکه بـر مقصود نـایل شد سحر پروانـه بـود

*** «سیدابراهیم»

گـر دم بـه سـر کویت دیوانـه چنین باشد
سـر گشتهء یك شمعم پـروانـه چنین باشد

*** «مشتاق اصفهانی»

بـال پـروانـه اگـر پاس ادب را می داشت
شمع پـراهـن فـانـوس چـرا می پـوشـد

*** «صائب تبریزی»

پـروانـه بـه آتش زنـد از بهـر تـو خود را
ای شمع تـو هـم حـرمت پـروانـه نگهدار

«وحشی بافقی»

در دانه درخشید

رخساره، آن لعبت دردانه درخشید
یا در دل شب مهر در این خانه درخشید
درجام جهان بین میِ اسرار ازل بین
بس نور حقیقت که ز پیمانه درخشید
در طور نه تنها متجلی است جمالش
در صومعه و کعبه و بت خانه درخشید
ویرانه، من گشت منور ز رخ دوست
یا ماه دراین خانه، ویرانه درخشید

*** «صبوحی قمی»

ای دل رویش عشق ز پروانه بیاموز
جان دادن از آن عاشق دیوانه بیاموز

*** «یارعلی تهرانی»

من نمی گویم سمندر باش یا پروانه باش
چون بفکر سوختن افتاده ای مردانه باش

«میرزا مهدی خان منشی نادرشاه»

***

نیست هر ناشسته رو شائیسته اقبال عشق
مه کجا در دیده، پروانه گیرد جای شمع

*** «صائب تبریزی»

شمع را روشن من امشب ز آتش دل کرده ام
تا به بزم آن پری یك لحظه منزل کرده ام

«جانبی تبریزی»

اگر صد بـــار سوزی باز بر گیرد سرت گردم
نیم پروانه کز یك سوختن بر دست و پا ا فتم

*** «نظیری نیشاپوری»

مـــرغ دل تـــربیتش ســـاختـم ورام نشـــد
دوش در آتش عشق تـــو کبـــابش کـــردم

*** «حجـــــاب»

پـــروانـــه صفت دیـــده بـــه او دوخته بودم
وقتی کـــه خبردار شـــدم ســـوختـــه بـــودم

*** «عاشق اصفهانی»

ز عشق بـــازی پـــروانه شـــد مـــرا روشن
کـــه غـــیر سوخت نـــدارد قمار سوختگان

*** «مشتاق اصفهانی»

شـــیوهء مـــردان نباشد عشق پنـــهان باختن
کمـــتر از پـــروانه نتوان بـــود در جان باختن

*** «همام تبریز»

خـــانهء چشم کـــه راحت کـــدهء مردم بود
حیف صـــد حیف کـــه از گـــریه خرابش کردم

*** «حجـــاب»

بیـــا و همت پـــروانه ببین که خود را ســـوخت
نخـــواست ســـری از انجمن بـــرد بیـــرون

*** «مرحوم شریعت سنلگجی»

میکند پـــروانـــه تـــرك جان و میسوزد در آن
تا نـــه بیند شمع خـــود را مجلس آرائی کسی

«امیر سید»

گـــو بـــه پروانه که سوز من و تو یکسانست
کـــه تـــــو از وصل میسوزی و من از مشتاقی

*** «ذوقی اردستان»

به پایان تا رسد یك شمع صد پروانه میسوزد
شعار حسن تمکین شیوهء عشق است بی باکی

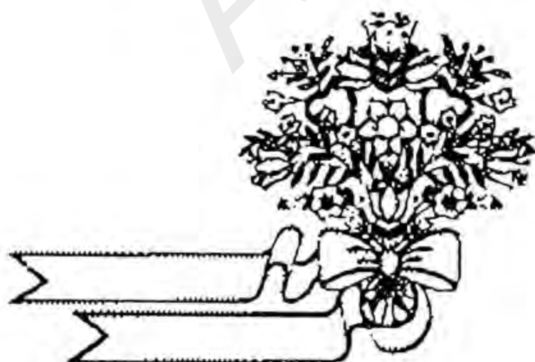
*** «صائب تبریزی»

گـــر ســـوی شمع رخ مـــیل چـــو پروانه کنی
شـــرط جـــان بـــاختن آنست کـــه پروا نکنی

*** «دهقـــان»

ای شمع بـــزم حســـن تـــــرا گـــرم میکـــند
دلســـوزی ای کـــه بـــر ســـر پـــروانه میکنی

«جامی»

دربارهء گل و بلبل

به غیـر از گل کـه خندد در چمن برگریه بلبل
نپنـدارم کـه درگیتی لب خـندان شـود پیـدا

*** «فرات هروی»

چـوصبح از خـواب برخیزد برای شستن رویش
کنـم از سـوزش آواز بلبـل گـرم آبـش را

*** «صائب تبریزی»

مکن ای گـل جفـا با بلبل خود این قدر ترسم
رود از بـاغ و نتوانی تهی دیـد آشیانش را

*** «میرمشتاق اصفهانی»

طمع دارم کـه آن مه چهره بـرچیند نقابش را
کـر اطاقت بـود دیدن رخ چـون آفتابش را
چـوصبح از جـای برخیزد به عزم رفتن مکتب
به صدشوق از عقب جبرئیل بردارد کتابش را

*** «صائب تبـریزی»

خـزان بی مـروت آنقـدر فرصت نداد آخـر
کـه بلبل گـوید از هجران گل یك داستانی را

*** «عاشق اصفهانی»

یك بـوسـه اگـر دهـی ازآن مـی نـاب
میکنی ده به د نیـا صد بـه آخـرت ثواب

*** «؟»

بـوی گل خود به چمن رهنما شد زنخست
ورنـه بلبل چه خبرداشت که گلزار کجاست

*** «صافی اصفهانی»

نیشان مهر و وفـا نیست درتبسـم گل
بنـال بلبل بـیدل کـه جای فریاد است

*** «حافظ»

بلبل را کـه همین دیـدن گل ملتمس است
چـه گنـاه است نـدانـم که اسیر قفس است

*** «عاشق اصفهانی»

سـر بـه زیربال بـردن بلبلان را در بهـار
غنچه مستور را در پرده رسـوا کـردن است

*** «صائب تبریزی»

هـر شبنمی کـه از ورق گل چکیـده است
خو نـابـه ایست کـردل بلبل چکیـده است

*** «روشنی بغدادی»

دلـم بـه پـاکی دامـان غنچـه میسوزد
کـه بلبـلان همـه مستند و بـاغبان تنهاست

*** «لاادری»

نـاگشوده گل نقـاب آهنگ رحلت سازکـرد
نالـه کن بلبل که گلبانگ دل افگاران خوشست

«حـافـظ»

امیـــد بلبل بیـــدل زگل وفـــا داریست
ولی وفـــا نکند دلـــبری کـــه بازاریست

*** «عماد فقیه کرمانی»

گلشن کـــویش بهشتی خـــرم است اما دریغ
کـــز هجوم زاغ یك بلبل دراین گلزار نیست

*** «هاتف اصفهانی»

بلبل بـــرَوز بیت الحُـــزن ســوی بـــاغ گل
کاین خانه جـــایگاه سرود و تـــرانـه نیست

«نورالدین معنوی»

از جفـــای خـــار مـــرغـــان قفس آسوده اند
آه ازآن محنت که درگلزار بـــر بلبل گـذشت

*** «مشتاق اصفهانی»

بـه گلشن زاغ بـا بلبل کجا روی سخن دارد
اثـــر در نـالـه بایـد ورنه هرمرغی دهن دارد

*** «سالك بختیاری»

درگلستان ز ازل چـــهره گل رنگ نـــداشت
بلبل از خـــون جگر آمـد و رنگینش کـــرد

*** «؟»

گفـــتم بـه بلبل کـــه عـــلاج فـراق چیست
از شـــاخ گل بـــه خاك فـتاد و طپید ومـــرد

*** «شیخ محمدعلی حزین»

غـــم فردای محشر در دلم محشر بـه پـا کرده
اگر چـه میگویند مردم مخور تـــوغم فردا را

«دردمـــند بـــاطنی»

خون بلبل را نه تنها درچمن گل می خورد
هرکجا خاریست آب ازچشم بلبل می خورد

*** «مفرد قمی»

همین بس شاهد یکرنگی معشوق با عاشق
که بلبل عاشق است وگل گریبان پاره میسازد

*** «صائب تبریزی»

ز نسیم صبح گاهی چو گلی شگفته باشد
چه غمش که چشم بلبل همه شب نه خفته باشد

*** «پژمان بختیاری»

بلبل اگر از دام و سر انجام خبرداشت
می سوخت چو پروانه و آواز نمی کرد
گل نیز گرآگاه ز بیداد زمان بود
از عقدهء دل غنچه خود باز نمی کرد

*** «کمال اجتماعی»

گل چه داند که درد بلبل چیست
او همین کار رنگ و بو دارد

*** «امیرخسرو دهلوی»

جفا مکن که مکافات گریه بلبل
امان نداد که گل خنده را تمام کند

*** «کلیم همدان»

چیست دانی غنچه های ناشگفته درچمن
بلبلان بر شاخ گل دل های پرخون بسته اند

«جامی»

همه عمر غنچه ماندیم و تبسمی نکردی
که دلت نخواست یکدم دل ما شگفته باشد
چو نهفته نیست عشقم ز تو ای فرشته منظر
ز چه منظر تو باید که زما نهفته باشد
چه سپاس گویم ای مه که زخاکدان گیتی
به دلم نمانده گردی که غمت نرفته باشد
گله ای نکرده ام من به زبان مگر که آن گل
ز نگاه بی زبانم سخنی شنفته باشد

«پژمان» ***

گران کردند گوش گل پس آنگاه
به بلبل رخصت فریاد دادند

« آذربیکدلی » ***

باد هر برگ گلی کز بوستان می افکند
بلبلان را آتش اندرخانمان می افکند

«عبدی رشتی» ***

شمع با پروانه چشمك کرد وگل با عندلیب
می شناسد هر که بیند مبتلای خویش را

***

صد خانه به طاعت اگر آباد کنی
به زان نبود گرخاطری شاد کنی

**

خوش نغمه بلبلان چمن را چه شد که زاغ
بر شاخ گل نشسته و فریاد می کند

«صفائی یزدی»

تـــاثیرعشق بین کــه پس از مــرگ عندلیب
اوراق گـــل بــریــزد و بــروی کفن شـــود
«لا ادری» ***

غنچه ای نگذاشت کــه آرام دل بلبـل شـود
باغبان امروزگل راسخت بی رحمانه چید
« قاسماقمی» ***

دیــرینـــه بلبل چمــنم گــر چــه از ادب
هــر گــز کسی بــه شاخ گلم آشیان نــدید
«عاشق اصفهانی» ***

بلبل ازآن شــده ایــن ناله وزاری کارش
کــز چــه درمجلس اغــیار بــه خندد یارش
«سنــــا» ***

بلبل بــه چمن نــالــد و مــن بــر سرکویش
اوعـــاشق گل بــاشد و مـــن عـــاشق رویش
«خلیفه میرك» ***

دانـــی کــــه چیست کمـــال مـــــردی
مپسنـــد بکس آنچــــه بخـــود نپسـندی
***

درآن گلشن کـــه دارد جلـــوهء طاؤس هر زاغی
همـــان بهــتر کـــه زیـــر بال و پر باشد سربلبل
«صائب تبریزی» ***

بلبـــل نبـــود عـــاشق گـــل ایــن کـــلاه را
مـــا دوختیم و بـــر ســـر بلبل گـــذاشتـم
«صابرهمدانی»

بلبل بیا که یك نفس از درد عاشقی
پای گلی نشسته به هم گفتگو کنیم
یابیم تا برنگ جمالش گلی به باغ
بر خیز تا به هر طرفی جستجو کنیم

*** «اسماعیل هنر»

رنجی که دید بلبل از درد فرقت گل
سهلست اگر بیاید بعد از خزان بهاری

*** «عاشق اصفهانی»

گل را برای صحبت خار آفریده اند
دیوانه بلبل این همه غوغا چه میکنی

*** «عماد خراسانی»

منم در این چمن از بلبلان زار یکی
دلی به زاری من نیست از هزار یکی

*** «فراقی سمرقندی»

باغبان وگلزار

درگلستان جهان چون غنچه های صبحدم
با درون پر ز خون درحال لب خندیم ما

*** «فرخی یزدی»

گر باغبان نظر به گلستان کند تورا
بر تخت گل نشاند و سلطان کند تو را

*** «فروغی بسطامی»

آنانکه به گلزار برند اهل هوس را
ای کاش نمایند بمن راه قفس را

*** «عاشق اصفهانی»

چو دید لالهء روی تو باغبان ازشرم
هرآنچه گل به چمن بود چید ودور انداخت

*** «دهقان ساسانی»

ازهیچ چیز هراس ندارم جز از بی حیأ

همدردی به انسان مظلوم ضمیر را روشن میکند

یاد مرگ شکستگی به بار می آورد

خود پسندی و تکبر انسان را
وحشی می سازد

"دردمند باطنی"

جـای مـا در گـوشه، صحرا بـود مانند کوه
گـوشه گیرو سـر بلند و سخت پیوندیم مـا

*** «فرخی یزدی»

این یك نفس کـه بوی گلی میتـوان شنید
بیـرون مرو ز بـاغ که فرصت غنیمت است

*** «فغانی شیرازی»

عتـاب و نـازرا بـروی گلرخـان پیدا ست
صفای هـر چمن از روی بـاغبان پیـداست

*** «صائب تبریزی»

هیچ گه آن شوخ گل رخسار بی اغیار نیست
راست بودست آنکه درعالم گل بی خارنیست

*** «گلرخ بیگم هندوستانی»

گل خـود روی مـرا رنگ بنـی آدم نیست
آنچـه من مـی طلبم در همـه عـالم نیست

*** «فغانی شیرازی»

از گلشن وصـالت یك گل نـه چیـدم اما
صدنیش خـار خـوردم ازدست بـاغبانت

*** «عندلیب کاشی»

کس نـه کشته است نهالی کـه برآرد ثمر
گلشن عشـق عجب آب وهـوائـی دارد

*** «آشفـتـه»

مـرغ دل پـای گـر ازدام تـو آزاد کند
گلشنی کـوکـه درآن خاطر خود شاد کند

«فریب اصفهانی»

باغ خرم باغبان بی رحم ومابی آشیان
عمرگل کوتاه وفرصت کم وفلك بی اعتبار

*** «بینوا»

باغبان ازگل حدیثی گفت درگلزار خویش
عارضت دید وپشیمان گشت ازگفتار خویش

*** «آزاد یزدی»

دل تنگی ما غنچه پریشانی ما گل
ما کار نداریم نه باغنچه نه با گل

*** «ناظم هروی»

از کثرت وصال ندانم وصال چیست
چون باغبان پراست دماغم ز بوی گل

*** «مقیم شیرازی»

خارم ولی گلاب ز من میتوان گرفت
از بسکه بوی همدمی گل گرفته ام

*** «نطقی نیشاپوری»

یاد آن گلشن که گل هرچند می چیدیم ازآن
وقت بیرون آمدن حسرت بدامان داشتیم

*** «فضلی چردباقی»

گلی نشگفته بود از شاخساری گزچمن رفتم
نرفته است ازچمن مرغی باین حسرت که من رفتم

*** «عذری بیگدی»

دست کــوتــاه ز دامــان گل و پا درگل
حــال خــارسر دیــوارگلستان دارم
*** «صائب تبریزی»

چــورسی صبا بــه کلشن زکل وبنفشه بوی
بــه منی شکسته خاطربرسان کـه پـرندارم
*** «عاشق اصفهانی»

باغبان غنچه نــه چیــدم زمن آزرده مشو
پــاره هــای جگراست اینکه بــدامن دارم
*** «الفت کاشانی»

گــاهی گــذر کــه بــی تو بــه گلزار میکنم
یــاد تــوکــرده گــریــه بسیــار میکــنم
*** «میرعبدالباقی»

به هرگلشن که چون خورشید تابان چهره بنمائی
بــرآیــد همچو نرگس از زمیــن چشم تماشائی
*** «عزیز همدانی»

طرفـه باغیست گلستان جهان لیك چــه سود
که گل عشرت ازاین باغ نه چیده است کسی
*** «هلالی چغتائی»

نهــال آرزو منشان کــه بــارآرد پشیمانــی
به باغ دل درین بوستان سرای عــالم فــانــی
*** «امــیدی»

خــوش گلشنی است بــاغ جمالت ولی دریغ
کــزوی نهــال جــور و جـفا بــر نمی کنی
«وصال شیرازی»

گلچین

ز گل چینان حـــذر نـاچار باید باغبانی را
که با خون جگر پرورده باشد گلستانی را

*** «روشن»

هــرکه می چیند گلی از باغ وبرسرمیزند
مـــرغ روح بلبلی گیــرد سرش پـرمیزنـد

*** «ابوتراب»

خــوش ساعتی کـه یـارگذر بـرچمن کند
گل را بنــاز چینـــد و در پـــرهـــن کـند

*** «حیرتی قزوینی»

گل نمی چینم خـــدا را بـــاغبان در رامبند
می نشینم گوشـه ای گل را تمــاشا میکنم

*** «؟»

تمـــام روز بلبل سر بـــه زیر بـال می دارد
چـو بیند باغبان را صبحدم درحال گل چیدن

*** «کمال اجتماعی»

خوش گلشنیست حیف که گل چین روزگار
فرصت نمی دهـــد کـــه تماشا کند کسی

*** «قصاب کاشانی»

درباره‌ء غنچه

نباشد غنچه های لاله درهرسو بهاران را
دل پرخون زخاك افتاده بیرون بی قراران را

*** «قوسی تبریزی»

تاب یك جلوه نیاورد نه موسی ونه طور
این دلی ماست کزین گونه هزاران دیده است

***

تا کی به بزم شوق غمت جاکند کسی
خون را به جای باده به مینا کند کسی
دندان چو دردهن نبود خنده بد نماست
دوکان بی متاع چرا و اکند کسی
دنیا وآخرت به نگاهی فروختیم
سودا چنین خوشت که یك جاکند کسی
ابروت می برد دل وحاشاست کار او
با کج حساب عشق چه سودا کند کسی
بروضه های خلد قدم میتوان گذاشت
قصاب اگر زیارت دل ها کند کسی

«قصاب کاشانی»

در بیان الفاظ مصطلحات نقشبندیه شریف که همه یازده کلیمه میباشد. وطریقه خواجگان هم به این عقیده اند .

البته هرکدام از این کلیمات قدسیه شرح جداگانه دارد. اما من فقط از نام شان بیان میکنم که این کلیمات قدسیه ازکتاب مطالب رشیدی که خیلی ها جامع است. که برای یك طالب فقر که در این مدرسه انسانیت ومعرفت تعلیم میکند وبرای یك مسافر راه طولانی و بی پایان سلوك وبرای یك مجاهد اکبرکهٔ درعالم علم ودانش معرفت بانورایمان سرشار ازمحبت خدا(ج) عاشق ومفتون ودیوانهء شریعت والی سردار انس وجن در این دنیا غدار بااهل غدار آن قدم به مردانگی گذاشته است کتابیست آب حیات پیر کامل وچراغ فروزان هم چنان کتاب منازل السائرین که شرح شده توسط عبدالرزاق کاشانی که اثر زیبای خواجه عبدالله انصاری (رح) پیربزرگ هرات میباشد برای یك طالب عالم قدسی فقر خیلی ها وخیلی مفید رهنما وپیرکامل است ای برادر ای همنفس فقر من ای همدرد و همسفر من دریاب دریاب.

سلامتی و رحمت خدا برشماباد

« درد مند باطنی »

****

اول : هوش دردم است و آن این است که هرنفسی که ازدرون برمیآید باید که از سر هوش آگاهی باشد و غفلت در آن راه نداشته باشد.

دوم : نظر برقدم یعنی طالب فقیر باید آن چنان آرایش زیبا و بی ریا باطنی داشته باشد که حتی از خود حیا بکند و دارای وقار و عزت فقر ونورعلم ودانش باشد ودرعالم باطن هرقدمی که در باطن به پیش میرود باید ازسرخیلی آگاهی زیرکانه باشد چرا ای برادر همنفس من و تومیدانیم که چه دیده ای از مکر وشرر نفس وهستی وخودی بشری سخنم باکسی است که همدرد و همراه من است.

سوم : سفر درباطن و آن این است که طالب وسالك راه فقرباید ازطبیعت بشری بکلی سفرکند یعنی ازصفات بشری به صفات ملکی واز صفات ذمیمه به صفات حمیده انتقال کند.

چهارم : خلوت در انجمن یعنی باظاهرباخلق با باطن باحق سبحانه و تعالی باشد.

پنجم : یاد کرد است وآن عبارت از ذکرلسانی وذکر قلبی است .

ششم : بازگشت یعنی هر باریکه ذاکر برزبان یاقلب خود ذکر کلیمه طیبه رامیکند درعقب آن به همان زبانی بگوئید که خداوندا مقصود من تویی ورضای تو .

هفتم :نگاهداشت است و آن عبارت است ازمراقبه خواطر چنانکه دریك دم چند بار کلیمه طیبه را بگوئید وخاطر او به غیر نرود.

هشتم : یاداشت که عبارت از توجه صرف مجرد از الفاظ وتخیلات بسوی حقیقت و این حاصل نمی شود بی فنای

تمام و بقای کامل .

نهم : وقوف زمانی یعنی محاسبه اوقات که گذشته است درخیر باید شکرکنی و از اعمال شر استغفار کنی واین محاسبه ازمراتب اولیاست .

دهم : وقوف عددی عبارت از رعایت عدد درذکرقلبی .

به جمیع خاطر متفرقه

یازدهم: وقوف قلبی که عبارت از بیداری وحضور قلب با جناب باری تعالی میباشد .

سخنم باکسی است که سخنم رامیداند .

«رحمت خدا بر شما باد»

«دردمند باطنی»

پشاور ارباب رود

۱۸ حوت ۱۳۷۷

***

درگلستان جهـــان چون غنچه های صبحدم

بـــادرون پـــر زخون در حال لب خندیم ما

«فرخی یزدی» ***

دلـــم بـــه پـــاکـــی دامان غنچـــه میســوزد

کـــه بلبلان همـــه مستند و بـــاغبان تنـــها

«لا ادری» ***

دمبـــدم ای غنچـــه رعـــنا مخنـــد از گـــریه ام

کاین چمن را آب ورنگ ازچشم نم ناك منست

«جامی»

بگـــذشت بهـــار و وانشـــد دل
این غنچـــه مگـــرشگفـــتنی نیست

*** «عمادشیرازی»

سربهم آورده دیدم برگ های غنچه را
اجتماع دوستان یکدلم آمد به یـاد

*** «صائب تبریزی»

می خواست کند غنچه بشگفته دهـن باز
وصف ازدهـــن تنگ توکردیم حـیا کرد

*** «وصال شیرازی»

غنچـه آهستـه زلعل لب جـانـان دم زد
تـند شـد باد صبا بـردهنش محکم زد

*** «سیدباقر»

زرد روی نکشد هـر کـه حجـابی دارد
غنچه تـا گل نشـود رنگ نمی گـرداند

*** «ملا مفرد همدانی»

بسکه چشم غنچه ترسیده است ازغارتگران
پـای بلبل راخـیال دست گلچین میکند

*** «صائب تبریزی»

مـن نـــوگلی شاداب بسی دیـده ام اما
این غنچـهء نو رسته ز بـاغ دیگری است

*** «ابراهیم صهبا»

قـد جانـان که از هرسودلی باشد گرفتارش
به آن شاخ گلی ماند که باشد غنچه بسیارش

«؟»

مــدتـی چون غنچه درخون جگر پیچیـده ام
تــادر این گلزار چون گل یکدهن خندیـده ام
*** « صائب تبریزی »
درمحفل مــا دوش صــفای دیگــری بــود
روشن دلــم از نــور جمال قمـری بــود
تا چشم من افتاد بــه چشمش دل مـن رفت
پیــداست کــه در تــیرنگاهش اثــری بود
*** «ابراهیم صهبا »
منــم آن غنچه پــژمــرده کـه از بــاد خزان
خنده بر لب گـره و سـر بـه گـریبان رفتـم
*** «مشــــتاق »
سحردیـــدم ز بــار غنچه شاخ نازکی خم شد
بیاد آمد سلام یار و مــن از خویشتن رفتـم
*** «فرخ هندوستانی»
گلــه در پیش صــبا زآن گل رعنــا کــردم
بــود در دل گرهی غنچه صفت وا کــردم
*** «کــوکبـــی»
عــاشقی فــاش کنم تــا هــمه خلق آمـوزند
غنچه تــا گل نشود فیض نــه بخشد بـه نسیم
*** «وصـــال شیرازی»
نــو بهــاری کــه دمــد شاخ گلی ازگــل من
غنچه هــایش بـود آغــوشته بـــه خون دل من
«جــامــی»

در باره معشوق و عمر

از سوز محبت چه خبراهل هوس را
این آتش عشق است نسوزه همه کس را

***

عمراگرخوش گذرد زندگی نوح کم است
ور به سختی گذر نیم نفس بسیار است

*** «حسن بیگ قزوینی»

گر نه جانی از چه در باز آمدن داری درنگ
ور نه عمری ازچه در رفتن چنین داری شتاب

*** «سنجاب اصفهانی»

گفتی چرا دادی زکف آن زلف کافرکیش را
اندك شكيب داشتم گم کرده بودم خویش را

*** «نوری»

قد تو عمر دراز منست پیش رقیب
نشسته ای و مرا نیم عمرکم شده است

*** «لاادری»

به لب بام آمد آن مه گفت باید مردنت
کافتاب عمرت اینك برلب بام آمده است

*** «نسیمی نیشاپوری»

بی چاشنی درد کس مرد نباشد
نامرد بود هرکه در او درد نباشد

**

شـد زلف را نصیب که به بوسید پای تو
عـمر دراز بهـر چنین کارهـا خوب است
*** «میـــرعطا»
وصـــل تـــو گـــر در نفس آخـــر است
از همــــه عمـــــر آن نفســـم آرزوست
*** «آذربیگدلی»
مــدت صحبت تو عمـــر گرنمـــایه‌ء مـاست
حیف از این عمرگرانمایه که بس کوتاه است
*** «جـــامـــی»
تـــرا بـــه مـــهر وفـــا اعتبـــار نتـــوان کـــرد
چـرا کـــه عـــمری و بـــرعمر اعتباری نیست
*** «طاهری هروی»
یار بگذشت از همه خندان و از مـــن خشم ناك
عمر بـــر من مشکل و بر دیگران آسان گذشت
*** «هلالی چغتائی»

روز من شب شـــد وآن مـــاه بـــــراهی نگذشت
این چه عمریست که سالی شد وماهی نگذشت
*** «هلالی چغتائی»
گـــذشت یـــار از مـــن و از پـــی نـــرفتمش
آری نمی تـــوان ز پـــی عمـــر رفتـــه رفت
«میرزا بوالقاسم شیرازی»

مناجات بدرگاه رب العزت

تلف کردیم عمر خود الهی در گذار از ما
گناه ما گذشت از حد الهی درگذار از ما

پی نفس و هوا رفتیم نه در راه خدا رفتیم
غلط کردیم کجا رفتیم الهی در گذار از ما

بحق آنکه معبودی محمد را تو بستودی
به هر کاریکه خوشنودی الهی در گذار از ما

بحق سوره ء فرقان به یسین و به الرحمن
به یک یک آیت قرآن الهی در گذار از ما

بحق حضر ت آدم که هست باب بنی آدم
خلاصی ده مرا از غم الهی در گذار از ما

به موسی و به طور او به داؤد و زبور او
به ایوب و صبور او الهی درگذار از ما

به ابراهیم و مهمانش به اسماعیل و قربانش
به عیسی و به یارانش الهی در گذار از ما

طفیل سید عالم که هست فخر بنی آدم
نجاتی ده مرا از غم الهی در گذار از ما

به صدیق و صدق او به فاروق و به عدل او
به عثمان و به حلم او الهی در گذار از ما

به حق حیدر صفدر که برکنده در خیبر
به آب چشمه کوثر الهی در گذار از ما

به صدیقان آگاهت به نزدیکان درگاهت
به پیران سحرگاهت الهی در گذار از ما

نظامی گر گناه کاری مشو نومید از باری
همی کن روز و شب زاری الهی در گذار از ما

شب ماه من نشست به محفل گذشت و رفت
عمـــرعـــزیـــز بود که غافل گذشت و رفت
نشنـــاختیـــم قیـــمت روز وصـــــال را
این چـــند روز عمر بـــه باطل گذشت ورفت

*** «دهقـــان اصفهانـــی»

غـــافـــل مشو کـــه عمر تـــو بر بـــاد میرود
به رخش عـــمر هـــرنفسی تازیـــانـــه ایست

*** «میرسندکاشانی»

بـــا آنـــکه چـــو عـــمر بـــی وفائـــی
دارم همـــــه عمـــــر آرزویـــــت

*** «عـــــذاری»

بگـــذر بـــر سرم ای عمـــرگرنمایه دمی
که دمی بـــا تو بیك عمر بـــرابـــر گـــذرد

*** «پـــرتو اصفهانی»

بـــی خـــبر از ســـرم آن ســـرو روان میگذرد
من به جان کنـــدنم و عـــمر دوان میـــگذرد

*** «شیخ شهاب الدین»

ســـرگـــران از بـــرم آن رهزن دین میگذرد
حیف از این عمر گرامی کـــه چنین میگذرد

*** «نیاز جوشفائی»

تـــا بـــه افسوس به پایان نـــرود عمرعزیز
همه شب ذکـــر تـــو میرفت ومکر رمی شد

*** «سعدی»

سیــرم ز عـــمر خــود نفسی از برم برو
شایــد کــه رفتنت سبب مــردنـــم شود
«یوسف قزوینی » ***
دم آخــــر کــــه مــرا عمــر بسر می آید
گــرتــو آئــی بــه سرم عمــر دگر می آیــد
***
چه کوتاه است شب های وصال دلبران یارب
خدا از عمرمن برعمر این شب ها بی افزاید
«یوسف قزوینی» ***
هنگام نــزع یوسف مـــن از ســفر رسید
عمــرم بــه سر رسید چو عمرم به سر رسید
«مهجور اصفهانی» ***
حکــایت از قــد آن یــار دلنــواز کنید
به این فسانه مــگر عمــرمــن دراز کنـید
«زمـــانـــی» ***
روز وصل و شب هجــران تــو ای صبح رمید
عمــرکوتــاه مــرا مــانــد وامــید دراز
«وصـــال شیرازی» ***
این یك دو نفس عــمر که ســرمایه ما بود
افسوس کــه بی رویتــو دادیم بــه بادش
«جــلال عـــقد» ***
ای عمــر گرامی خبــرت نیست کی بــی تــو
عمــری بـــه چـــه خــونابهء دل میگذرانــم
«جــلال عـــقد»

مـــا نـــقد عمـر صرف ره يـــار كـــرده ايـــم
حاصل زعمر خويش همين كار كـــرده ايـــــم

*** «ميرمظفر»

دربارهء بيمارعشق

خسته بـــودم آمدی ازلطف پرسيدی مـــرا
گرنمی ديدی مرا ديگر نمی ديدی مـــــرا

*** «آهی چغتائی»

مـــريضی عشق گـــر از شربت لبت يارا
دمـــی چشـــد نكشد منـت ميـــحا را

*** «صحبت لاری»

نگيرد دل قرار از تاب و تب بيمار هجران را
مگر آندم كه بيند روی جانان ودهد جان را

*** «مشتاق اصفهانی»

ما به زاری ز خدا خواسته ايم بيماری را
تـــاتـــو بـــر دوش نهی بـــار پـــرستاری را

*** «عـــــاری»

تا كه روزی به عيادت قدمی رنجه كنی
بـــدعـــا خـــواسته هر دل شـــده بيماری را

*** «عـــماد فقيه»

تـــا پـــی پـــرسش مارنجه نمودی لب خويش
می بـــرد رشك به بيماری مـــا صحت مـــا

«والهـــــی قمی»

دردمـــنـــد از کـــوچـــه دلدارمی آیم ما
آه کـــز دارالشفا بیمار می آیـم مـــا
*** «واقف هندی»

من طبیبا ز تـــو بـر خویش خـبردار تـــرم
که مرا سوز فراقست توگوئی که تب است
*** «وصال شیرازی»

صبا بـــه دکـــترعشاق گــوکـــه داروی ما
دو نیم بـوســه از آن غنچه شکربـار است
*** «لا ادری»

مـــریض طفل مــــزا جنـــد عاشقان ورنـه
علاج درد تغافـــل دو روز پـــرهـیز است
*** «وحشی بافقی»

درد تـــو در دل نهفته ایـــم و طبیـــبان
درد سر مـــا دهنـــد کاین خفـــقان است
*** «شجاع السلطنه قاچار»

مشتاق تـو بـه هیچ جمالی نظر نـــکرد
بیمار تـو ز هیچ طبیبی دوا نخـــواست
*** «حسن دهلوی»

عـــادت بـــه ناله کرد دلی دردمند من
تـــرسم گمان کـــند کــه درمانم آرزوست
*** «فـــروغـــی»

هـرغمی چاره اش آسان وعلاجش سهلست
دردعشقست که مشکل تر از آن دردی نیست
«دهقان سامانی»

بــــرمــــادلت نسوخت ندانم چــــرا نسوخت
ما را دلت نخواست ندانم چــرا نخـــواست
بسیار خواستم که نهم سر بــه پــای دوست
من خواستم ولی چکنم چون خدا نخواست

«حسن دهلوی» ***

بــــدرد هجـــر هـــر کس مبتـــلا شـــد
عــــلاجـــی بهـــتر از مـــردن نـــــدارد

«حسینی کاشانی» ***

رمقی بیش نمــانــدست بــه بیمار غمت
قدمی رنجـه کن ایـدوست کــه درمیگذرد

«منصورطوسی» ***

گفتی ام درد توعشق است دوا نتوان کرد
دردم ازتوست و دوا از تو چرا نـتوان کــرد

«هاتف اصفهانی» ***

مریضی عشقم وترسم طبیب ازنبض من گیرد
زگــرمی تنم آتش بــدست خـویشتن گــیرد

«سخفی از نسوان» ***

چــو مستولــی شـود درد جدایی تن بمردن ده
دوای این مرض راهیچ کس چون من نمی داند

«آذری طــــوسی» ***

عشق بـــه جـــز مـــرگ نــــدارد عـــلاج
بـــی خبـــران صـــــبر وســـفر گفتـــه انـــد

«حالتی ترکمان»

بـــا نسخه طبیب چـــه کـــار آن مریض را
کـــزخـــون دیـــده شربت و از غـــم غـــذا کند
«جـــامـــی» ***

چـــون تـــو مسیحا دم اگرتیمار رنجوری کند
رنجـــور از حـــق آرزو هـــر روز بیماری کـــند
«ادیب پشاوری» ***

مـــریضی کـــه ازعشـــق تـــب میـکنـــد
عـــــلاجـــش دوعـــــناب لـــب میکـــند
«شرر شیرازی» ***

داروی مـــرگم از همـــه دردی خلاص کـــرد
بیـــمار عشق بـــودم و دردم طبیب بـــود
«عاشق اصفهانی» ***

بـــر امیـــد آنکه یکدم او طبیب من شـــود
هرکجا دردیست می خواهم نصیب من شـــود
«سحابی» ***

مـــریض عشق تـــو زهـــر اجل چنان نو شد
کـــه از تصـــور آن آب در دهـــن آیـــد
«نوری اصفهانی» ***

هست آن مـــه را سر پرسیدن بیمار خویش
ای اجـــل بـــامن بساز امروز وفردای دیگر
«شرف قزوینی» ***

بیـــماری من چـــون سبب پرسش او شـــد
می میـــرم از این غم که چـــرا بهـــترم امروز
«آفتابی ساوه ای»

هـــر آن مـــریض کـــه از درد عشق شد بیمار
هـــزار بـــار بـــود مرگ بـــــه زعـــافیتش
*** «ظریف اصفهانی»
اشك ســـرخـــی بـــرخ و چهـــره زردی دارم
نـــالـــم از درد و نـــدانـــم که چه دردی دارم
*** «ظـــریـــف»
ازدرد مـــن چـــه پرسی نشنید نیست دردم
احوال خود چه گـــویم ناگفتنی ایست حالم
*** «شرف قزوینی»
شـــربت لعل لبـــت بـــوده شفـــای دل مـــا
بـــه عبث مـــا ز پـــی نسخهء عطار شدیم
*** «فیض کاشانی»
کسی کوراست دردی دردمندان رانیازارد
بگوچشمان بیمارت کند رحمی به بیماران
*** «هدایت طبرستانی»
تانداند مرده ام ناید به پرسش ای رفیق
از ســـربالین مـــن بـــرخیز و فریادی بکن
*** «حالتی ترکمان»
چنـــد روزی ز پـــی تجربه بیمارش کن
بـــا طبیبان دغـــا پیشه ســـروکارش کـــن
تـــاپداند که شب ما به چه سان میـگذرد
درد عشقش ده وعشقش ده وبیمارش کن
«مولانا جلال الدین بلخی»

قطعه جالب ادبی

مریض محبت

نهایت زیبا سروده شده به دقت مطالعه شود

سوی ویرانه ام آمد سحری جلوه کنان
بهر پرسیدن بیمار خود آن سرو روان
زلف و خالش ز پی مرغ دلم دانه و دام
ابرو و غمزه به صید افگنیم تیروکمان
جیب تا دامنش از زلف پر از مشک ختن
گوش تا گردنش ازحسن پر از لعل چکان
زلف پوشیده رره غمزه به خون بسته کمر
نگه افراخته تیغ ومژه خوابانده سنان
آمد و بر سربالین من آن شمع نشست
همچو شمعش سر انگشت تأسف بدهان
دست آورد سوی نبض من از غایت لطف
گفت چونی و چسان میگذرد بر تو جهان
گفتمش شکرخداوند به هرحال که است
عیش و رنج و غم و بیماری وصحت گذران
گفت دردت به چه عضو است و چه داری درمان
گفتم آزار من است از دل و دردم از جان
گفت گرم است ز تب سخت تنت گفتم آه
بر تو از دوزخ دل نیم شررگشت عیان

گفت احوال بگو با من اندیشهء مکن
کز طبیبان نتوان داشت مرض را پنهان
گفتم آزار من از دست طبیب است طبیب
زوست درد من و هم درد مرا زو درمان
گفت از میوه ترا میل چه چیز است بگو
گفتمش سیب زنخدان و انار پستان
گفت لرزد بدنت گفتمش از ترس فراق
گفت گیرد نفست گفتمش از جوش و فغان
گفت شب عطسه کنی گفتمش آری دم صبح
کاورد باد نسیم سر زلف جانان
گفت دل می جهدت گفتمش از ذوق وسنان
گفت باشد دهنت تلخ چو برخیزی صبح
گفتمش نام فراقش چو شب آرم بزبان
گفت خمیازه کشی گفتمش آری بسیار
هرکه از من گذرد قند لب و پسته دهان
گفت شربت چه خوری اول شب ها گفتم
ز هر صبری که شکافد زجگر تا به زبان
گفت آیدعرقت گفتمش از شرم گناه

گفت سوزد جگرت گفتمش از آتش جان
گفت پا شو یه نگردند ترا گفتم نه
لیك شستم عوض شستن پا دست از جان
گفت خون هیچ در اثنای مرض کم کردی

گفتم از دیده‌ء خون بار شبی صد طوفان
گفت از جنس دوائی چه موافق دانی
گفتمش خرفه خال رخ و عناب لبان
گفت آمد به سرت هیچ طبیبی گفتم
آمد و دست به هم سود و بیرون شد گریان
خنده زد گفت کنون درد ترا دانستم
درد عشق است که جز یار ندارد درمان
در سرت کرده هوا اندکی اول تأثیر
بعد از آن گشته هوا آتش و افتاده به جان
غم یار است که آتش زده در سینه‌ء تو
تا نماند به تو غیر ازغم او نام ونشان
گفت یار تو کنون کیست بیان کن به من
گفتم آنجا که عیان است چه حاجت به بیان
شد بسی تند و غضب ناك سرافکنده به زیر
ساعتی بود گرفته لب خود بر دندان
بعد از آن گفت که ای هیچ کس بی آزرم
توکی باشی که کشائی به چنین هرزه زبان
جای دارد که به پاداش چنین گستاخی
کنم از خنجر بیداد تو را قطع لسان
گفتم ای شوخ تو گفتی که بگو بامن راز
پیش تو چون به خیانت کنم آلوده زبان
عاشق صادق و آنگاه به معشوق دروغ
این ز من سر نزند گر رود از من سروجان

زیــر لب خنــده زنــان گفت عجـب عیــاری
گشته شــرین دهنــان صید تــوای چـــرب زبان
گفتم ای ســرو خـوبـان بــود آنکس عیـــار
کــه بــرد دل ز بــر خلــق و کنــد رو پنــهان
گفت در پیش زبـــان تـــو نشـایـد دم زد
مــا شنیدیـم کـه عشاق نـدارنـد زبـــان
گفتـم آری اگــر احــوال نپـرسـد معشـــوق
یــار چـــون طالب حـرف است خمـوشی نتوان
«شمس العلما متخلص به زبانی»

***

در تفـسـیـر شریـف کابلـی غیـرالمغـضـوب علیهم والضـالین را چنین تفسـیر نموده اند که غیرالمغضوب خطاب به نصاری میباشد یعنی خـداوند(ج) به آنهـا غضب شــده و در غضب و قــهر خداوند(ج) گرفـتار میـباشـند والضالین خطاب به یهود است یعنی دلالت نشــده گــان گـمراه شــده گــان مـردود ابدی شــده گان از رحـمت حق بی نصیب ســزاوار آتش جـــهنم. اســتـغــفرالله الـلهم انی اعوذبك من عذاب النار ط .

سخن جالب

ایمان دارای حقیقتی است که باید انسان آنرا در وجودش درک کند و بداند که ایمان تنها گفتن و سخن زدن نیست و نه تنها آرزو و تمنی است بلکه برای ایمان ضروری است که دارای وجود عملی و واقعی باشد تا که از موجودیت وحقیقت خودش ترجمانی کند

از کتاب شعب الایمان اخذ شده

سخـــن جـــالب

بر هر قلب دو هجرت لازم است و این دو فرض لازم هر کس شمرده میشود هجرت به خدا به واسط توحید. اخلاص، توبه، محبت، خوف، رجاه و بندگی، و هجرت به رسول (ص) به واسط تحکیم، تسلیم، تفویض و پیروی از حکم وی هر که در دل این دو هجرت را نداشته باشد باید خاك را در سرش پاش دهد

«شعب الایمان»

بتـــان چـــو جـــان وتـــو جان بتانی از خوبی
درست گفت تـــو را هـــرکه جان جـــانـــان گفت

*** «میرزا کوچك»

دربارهٔ طبیب عشق

ترك شراب وشاهدم بیمار کرده است ای طبیب
صحت نخـــواهم یافتن تـــا نشکنم پـــرهیز را

*** «نظیری نیشاپوری»

پـــرسید طبیب درد دلـــم را چـــه گـــویمش
چـــون نیست اهـــل درد همین درد بس مرا

*** «عارف قزوینی»

زخـــم من به نشود زحمت بیـــهـــوده مکش
چاره وصل است طبیبا چه نهی مـــرهم را

*** «فـــخری»

به طبیب من کی گوید مرض نهـــانیم را
که به عرض او رساند غم ناتـــوانیـــم را

*** «مجتبی بروجردی»

چشم گریان مرا حال بگفتم بـــه طبیب
گفت یکبار بـــه بـــوس آن دهن خنـــدان را
گفتم آخ که در این درد بخـــواهم فـــرسود
که محال است که حاصل کنم این درمان را

*** «سعـــدی»

گـــر طبیبانـــه بـــیائی بـــه سربـــالینم
بـــدو عالـــم نـــدهم لـــذت بیـــماری را

*** «لا ادری»

به بالین میرسد گویا طبیب جسم زار امشب
که چون زلفش دل بیمار باشد بی قرار امشب

*** «بیفائی قاچار»

پستی طالع نگـــرکایـــن دل محنـــت نصیب
از ســـر جان چون گذشت برسرش آمد طبیب

*** «عاشق اصفهانی»

در دست طبیب است عـــلاج هـــمه دردی
دردی کـــه طبیبم دهـــد آنـــرا چـــه علاج است

*** «بابا فغانی شیرازی»

طبیب اهـــل دل آن چشم مـــردم آزار است
ولی دریـــغ که آن هـــم همیشه بیمـــار است

*** «فروغی بسطامی»

من از طبیب و پـــرستـــار هـــردو آزادم
دوای درد مـــن ایـــن درد بی دوای من است

«وصال شیرازی»

رنـــج طبیب و زحمت خـــود تـا یکی دهیم
چـون دردبی دواست مـــداوا چـــه حاجت است

*** «وصال شیرازی»

طبیب از درد می پرسد من از درمان دردامنا
نـــه من آگاه از دردم نـــه او اگه زدر مانست

***

درعـــلاج دردمن کوشش مفـــرمـــا ای طبیب
زانکه هردردی که ازعشق است درمان منست

*** «هـــلالـــی»

دردم نـــه شـود بـــه ز مـــــداوای طبیـــبان
جـــز لعل لبت درد مـــرا هیـــچ دوانیست

*** «عارف قزوینی»

بـــه قصد چـــاره دردم طبیب بـــر بـــالیـــن
گـــرفت نبضم و آهـــی کشید و هیـــچ نگفت

*** «صحبـــت لاری»

ز اجـــزای وجـــودم هـــر یکی درد دیگردارد
طبیب دردمن از مـــن کـــد امین درد بردارد

*** «قاسمی کارروانی»

مسکین طبیب چـــارهء دردم خیـــال کـــرد
بی چـــاره را بـــه بین چه خیال محـــال کـــرد

*** «هـــلالـــی»

جـــراحت دل مـــا بـــرطبیب ظاهـــر نیست
که تیر غمزه او هـــر چه کـــرد پنهـــان کـــرد

«هـــلالـــی»

طبیبان هرکه را بیماری هجران فگند از پا
اجــل پیش از تو بـر بالین آن بیمار می آید

«هــلالــی» ***

نمــی تــوان بــه تــو شرح بلای هجــران کــرد
فتاده ام بــه بــلای کــه شــرح نتــوان کــرد
ز روزگــار مــرا خــود همیشه دردی بــود
غـم تــو آمــد و آنرا هــزار چــندان کــرد
بــلای عشق تــومشکل بــود خوش آن بیدل
که مــرد پیش تــو و کار بــرخــود آسان کرد
خــیال کشتن مــن داشت وه چــه شــد یارب
کــدام سنگ دلــی آن شــوخ را پشیمان کرد
نیــافــت لــــذت اربــــاب ذوق بیــدردی
کــه قــدر درد نــدانست و فکر درمــان کرد
هــلالــی از دلی مجــروح من چــه می پرسی
خــرابــه کــه تــو دیــدی فراق ویــران کرد

«هــلالــی»

ضرب المثل زیبا

لباس نظیف کثافت باطن را نمی پوشاند .

« عربی »

مریض کسی نیست که روی بستر خوابیده
بلکه کسی است که باشکم پر راه میرود.

«المانی»

شـــد طبیب منـــی بیمـــار مسیحا نفسی
تـــو بـــرو بهـــر عـــلاج دل بیمـــار دیگر
*** «وحـــشی»
نمـــی دانـــم چـــه تـــأثـــیر است در عشق
کـــه بیمارش بـــه صحت نیست مـــایـــل
*** «عبار همدانی»
علاج خویش پرسیدم طبیب عشق را روزی
ز فـــکر عقـــی و سودای دنیا داد پرهیزم
*** «جـــامی»
بگـــذار ز کف نبض مـــن خســـته طبیبـــا
من رفتـــه ام ز دست عـــلاج دیگـــری کـــن
*** «هلاکی همدانی»
بـــه امیـــد عیادت کردنت عمریست بیمارم
خـــوشم زین آروز پیـــوسته بر بالین بیماری
*** «خسرو قاجار»
زحمت چـــه میکشی پـــی درمان ما طبیب
مـــا بـــه نمی شویم و تـــو بـــد نـــام میشوی
*** «شرف قرینی»

بلغ العلی بکماله
کشف الدجی بجماله
حسنت جمیع خصاله
صلو علیه و آله

به دنیا توانی که عقبی خری
بخر جانمن ور نه زحمت بری
کسی کوی دولت ز دنیا برد
که با خود نصیبی به عقبی برد

از کتاب رجأ المقبول اخذ شده کنز العمال ص ۲۳۵ ج ۵

درحدیثی آمده است که فرمود رسول خدا صلی الله علیه وسلم هر که چهل حدیث از احادیث من به امت من برساند من به طریق مخصوص شفاعت او را میکنم و فرمود رسول اکرم صلی الله علیه وسلم وقتیکه در دین من تغییر آید و کدام فردی در همین وقت سنت مرا محکم دارد و زنده کند او را ثواب صد شهید است.

«جامع و بهشتی زیور»

ترجمه چهل حدیث شریف

حضرت سلمان فارسی رضی الله عنه می فرماید که من از حضور نبی اکرم صلی الله علیه وسلم پرسیدم که آن چهل حدیث کدام است که در باره آنها فرموده اید که هر که آنها را یاد کند داخل جنت میشود حضور اقدس صلی الله علیه وسلم فرمودند:-

۱- ایمان بر خدا آری.

۲- و بروز آخرت .

۳- و به وجود فرشتگان .
٤- و به تمام کتب آسمانی.
٥- و بر تمام انبیاء .
٦- و زندگی بعد الموت.
۷- و بر تقدیر و دانستن همه خیر و شر از او.
۸- و گواهی دهی بر آنکه نیست معبودی سوای او و محمد صلی الله علیه وسلم رسول اوست.
۹- و هر نماز را با وضو کامل ادا کن.
۱۰- زکوة بده .
۱۱- روزه رمضان ادا کن.
۱۲- اگر مال داری حج کن.
۱۳- دوازده رکعت سنت مؤکده را روزانه ادا کن.
١٤- وتر را گاهی ترك نکن.
١٥- با خدا هیچ شریك نکن.
١٦- نافرمانی والدین نکن.
۱۷- مال یتیم را به ظلم نخور.
۱۸- شراب ننوش.
۱۹- زنا نکن .
۲۰- قسم دروغ نخور
۲۱- شهادت دروغ ادا نکن.
۲۲- بر خواهشات نفسانی عمل نکن.
۲۳-غیبت برادر مسلمان نکن.
٢٤- مردم پاك دامن را تهمت نکن.

۲۵- با برادر مسلمان کینه مدار.
۲۶- با هوا بازی مشغول مشو.
۲۷- در تماشا ها شریك مشو.
۲۸- کدام کوتاه قامت را به طور عیب کوتاه مگو.
۲۹- با کسی مسخره نکن.
۳۰- در میان مسلمانان سخن چینی نکن.
۳۱- خدا را بر نعمات شکر بکو.
۳۲- در بلا و مصائب صابر باش.
۳۳- از عذاب خدا ایمن مباش.
۳٤- از اقربا قطع صله رحمی نکن.
۳۵- صله رحمی کن.
۳٦- کدام مخلوقی را لعنت نکن.
۳۷- تسبیح و تکبیر و تهلیل بسیار کن.
۳۸- در جمعه و عیدین حاضر باش.
۳۹- براین یقین کن که هر چه خدا آرد کسی دور نمی تواند کرد و هر چه او نرساند کسی نمی تواند رسانیدن.
٤۰ و تلاوت قرآن را لازم بگیر.

حضرت سلمان (رض) می فرمائید که پرسیدم هر که این ها را یاد کند او را چه اجر می رسد فرمودند خداوند قدوس او را با انبیاء و اولیأ محشور میکند یعنی زنده میگرداند.

در باره رقیب و رشک

بـه تنهائی بسی خـون جـگر خـوردیم با یادت
توهم چون با حریفان باده نوشی یـاد کن مـا را
*** «شـاهـی سـبزواری»

نـامت ز رشك پیش کس چـون نمی بـرم
آیـا سـراغ از کـه کـنم منـزل تـرا
*** «غیاثی استرآبادی»

رخ از شـراب غیـر بـر افـروختی چرا
مـا را بـه آتشی دیگری سوختی چـرا
*** «نـاصـر»

به هر کس درسخن مکشالب جان پرور خود را
سخن گـوهـر بود بشناس قدر گوهر خود را
*** «سالك قـزوینـی»

به پوش از چشم بد بین روی زیبا منظر خود را
بـه هـر بـد گوهری نتوان نمودن گوهر خود را
*** «بیـکس شیـرازی»

غم نیست گـر بـه خنجر کین می کشد مرا
بهـر رقیب میـکشد مـی کشـد مـرا
*** «شـرف قـزویـنی»

رقیب از گریه سازد گل از آن خاك مزار من
کـه ترسد بـر سر کوی تو باد آرد غبارم را
«جـلالـی»

مـدعـی شادم کـه سویش برد پیغام مرا
ز آنکه در خونش کشد هر کس برد نام مرا

*** «جلالی یزدی»

از دشمنی رقیب شـود هـم نیشین مـرا
آهی کشد بـه یادش و سـازد غمین مـرا

*** «شرف قزوینی»

مده کام از لب لعلت رقیب سست پیمان را
چـه دانـد مرده ء افسرده قدر آب حیوان را

*** «وفا سمنانی»

سگ او خواند رقیب از سر خواری ما را
این لقب در دو جهان بس سبب عزت مـا

*** «جـامـی»

داری هوس کـه غیر بـرای تـو جان دهـد
آه این چـه آرزوست مگـر مـرده ایم ما

*** «لاادری»

کـی تـوانـم صفت روی نکوی تو کنم
مگـر آئینه شـوم روی بـروی تـو کنم
بـا غیـر بیـامـد بـبرم دلبـرم امشب
آورد بـلای دیگـری بـر سـرم امشب

*** «آفتابی ساوه ئی»

بوده است یـار بـی من اگـر دوش با رقیب
یـا من بـه قتل می رسم امـروز یا رقیب

*** «صهبا قمی»

میزنند مشت بروم که مبین سوی جیب
هیچ کس نیست چو من مشتکی از دست رقیب

«جامی» ***

ساغر به غیر داد و ز رشکم خراب ساخت
آتش به دیگری زد و ما را کباب ساخت

«اوجی نطنزی» ***

همین وفای تو ام بس که گفته ای برقیب
که هیچ کس به وفا داری فلانی نیست

«نصیبی گیلانی» ***

در پهلوی اغیار ز هر سو نظری داشت
گو یا ز نهان آمدن من خبری داشت

«علی ترك» ***

شوخی که دائماً دل او مایل جفاست
عمر عزیز ماست چه حاصل که بی وفا ست
رفتم بر طبیب علاج دلم کند
نبضم گرفت و گفت که این درد بی دواست
تنها نه من به خال لبش مبتلا شدم
بر هر که بنگری به همین درد مبتلا ست

«فریدون حسین میرزا» ***

با دشمن دوست چو بسیار نشست
با دوست نشایدم دیگر باز نشست
پرهیز از آن عسل که با زهر آمیخت
بگریز از آن مگس که با مار نشست

«ملك شمس الدین»

نـــام رقیب بـــر لب جانـان من گذشت
اگه نشد کسی که چه بر جان مـن گذشت

***

«قبولی یزدی»

فلك از بسکه غـم رالـــبزلـــی دی
دل کـــم طاقتم پـرســیـدلــی دی
منـادی مـیزنـم در شهـــر کـــابل
کــه دل گـم کـرد ه ام چـا لیدلی دی

***

«صوفی عشقری»

ای در مـیان جانم و جـان از تـو بی خبر
از تو جهان پر است و جهان از تو بی خبر ؟

***

دیـوانـه خوش بـه عاقل بـرابـر است
دریـا آرمیده بـه ساحل بـرابر است ؟

من مست می عشقم هوشیار نخواهم شد
و زخـواب خوش مستی بیدار نخواهم شد
امـــروز چنـان مستم از بـــاده ٔ دوشینه
تـا صبح قیامت هم هوشیار نخـواهم شـد
آن رفت کـه مـیرفتم درصـومعه هـر باری
جز بر درمیخـانه این بـار نخـواهم شـد
از دوست بـه هـر خشمی آزرده نخواهم گشت
از یـار بـــه هـــر زخمی افگار نخواهم شد
چـــون ساختهٔ دردم درحلـــقه نیـار امم
چـــون سوخته عشقم درنـار نخواهم شد

«عراقی»

سر بلندم که به عشق تو چه کاری کردم
یك سری داشتم آنرا برسری داری کردم؟

***

این است که خون خورده و دل برده بسی را
بسم الله اگر تاب نظر است کسی را ؟

***

نسیم مدینه

محمد مصطفی بدر منیرم
به زندان غم عصیان اسیرم
نباشد غم مرا روز قیامت
که باشی روز محشر دستیگرم

محمد مصطفی سردار عالم
بکن لطف و کرم رحمی به حالم
غریب و بی کس حیران و زارم
بدرگاه تو هر ساعت بنالم

محمد مصطفی ای شان لولاك
تو هستی نا زنین خالق پاك
بدربار تو می نالم شب و روز
که باشی دستگیرم در ته خاك

محمد مصطفی نور خدائی
در رحمت بمن کی می کشائی
مراد من زنالیدن همین است
اگر در خواب تو دیدارم نمائی

محمد مصطفی سـردار دیـن است
مقام و مسکنش خلد بـــرین است
خـــوشا بـــر حال آن معشوق زیـبا
که شیدایش خـــدای عـــالمین است

محـــمد شمع بـــزم زنـــدگـــانـــی
مـــرا روز جـــزا در غـــم نمـــانـــی
امـــید دارم ز آب حـــوض کـــوثـــر
اگـــر یك قـــطره، بـــر من چشانی
«دردمند باطنی»

همه از بهـر تو سر گشته و فرمان برند
شـــرط انصاف نباشد که تو فرمانبری؟

آزادگـــــی

مــریض و نــاتــوان و زار بـــودن
به پیش دوست و دشمن خوار بـودن
بسان تخـتـه، چـوب سپیـــد دار
بـه زیــر تیشــه، نجــار بـــودن
پلنگی را بـدوش خـود نـــهادن
بــه شیر شـرزه در پیکار بودن
لبی نــانی طلب کـردن زد و نـــان
گـدا انـدر سـر بــازار بـودن
بـــدون جــرم و تقصیر و خـیانت
بگـــــردن ریسمـــــان دار بـــودن
بــه جامی بحـر را بـی آب کـردن
بــه کله واژگــون در نـــار بـــودن
بــه گاهی کــوه را ســوراخ کـردن
بــه افعی د رمیـــان غـــار بـودن
بسي خــوشتر نمــایــد بــر تمـنا
ز زیــر دست استعمـــار بـــودن
«عبدالحکیم تمنا افغانی»

چـــون تیشـــه، بســوی خــود کشنده مباش
چـون رنـــده بسوی خلــق پــاشنـــده مباش
از اره بیــــــامــــــوز کسـب معـــاش
یك چیــزی بــه خود گیر یك چــیزی بپاش؟

***

چو خواهد مدعی احوال آن سمین بدن پرسید
ز غــیرت تــا کند خون در دلم آید زمن پرسید

«انور زند» ***

رقیب از آرزوی اینکه از مــرگم خبــر یــابـد
بـــه هــر کس میرسد حال من بیمار می پرسد

«حضورقمی» ***

وداع واپسین را بوسه دادن مستحب باشد
لبت کو قصد رفتن کرده ام جانم به لب باشد

«کمال اجتماعی» ***

ز نـــالـه همه شب خلق را ز خواب بر آرم
بـــرای آنکه تـــرا دیگری بخواب نه بیند

«نجات اصفهانی» ***

غـــیر را ســـر چـــو بـزانوی تفکر نگرم
ســـوزم از غــم کــه مبادا به خیال تو بود

«شـــیدائـــی» ***

مــدعــا آزردن من گـــر نبـودت با رقیب
راز دل گفتن به سر گوشی و خندیدن چه بود

«جعفری تبریزی»

دوش ازمن بی سبب در بزم رنجیدن چه بود
آن عتاب آلوده هر دم سوی من دیدن چه بود

*** «جامی»

نهایت زیبا!

ز در اغیار و از دیوار سنگ یار می آید
بلای دردمندان از در و دیوار می آید

*** «یوسف پسرجامی»

نقش پائی سر کوی تو دیدم مردم
که چرا غیر من آنجا دیگری می آید

*** «فصیحی تبریزی»

گر مرا هیچ نباشد نه به دنیا نه به عقبی
چون تو دارم همه دارم دیگرم هیچ نباید

*** «سعدی»

به پیش او سخن از حال زار من میکند
بدین بهانه تکلم به یار من میکند

*** «اشرف جهان»

بسکه چشم امشب به چشم عشوه سازش داشتم
از نگه کردن بسوی غیر بازش داشتم

*** «محتشم کاشانی»

چو تاب صحبت غیرم نبود از انجمن رفتم
کنون نبشین و نبشان غیر را با خود که من رفتم

*** «آذر بیگدلی»

تــو بــا رقیب به گل گشت باغ و من از رشك
دلی پــر آبــله چــو دست بــاغبــان دارم
*** «عشرتی اصفهانی»
چنــان گوید جواب من که میگردد رقیب اگه
به مجلس گرمنی بیدل از او حرفی نهان پرسم
*** «شــرف قــزوینی»
سگش را با رقیب از ساده لــوحــی آشنا کردم
کنون آنها به هم یارند و من چون سگ پیشمانم
*** «رفیعی کــاشــانی»
نظاره ســوی رقیب است هــر زمــان او را
بــرآن نظاره نــدانــم چسان نــظاره کــنم
*** «ذره بختــیاری»
بــدست غــیر چــو دامــان او نظاره کنــم
بــه غــیر از اینکه گریبان درم چــه چاره کنم
*** «مخلص»
بــر مــراد دوست با صد مــدعی سر میکنم
بهر یك بت ســجده‌ء یك شهر کــافــر میکنم
*** «نادم لاهجی»
رقیب انگشت می خایــد که سعدی چشم بر هم نه
متــرس ای بــاغبان از گل که می بینم نمی چینم
*** «ســعــدی»
رقیب تــا نبــرد پــی بــه وادی وصلت
بــه جــای پــا همه جــا ســر نهاده آمــده ایم
«شرف قزوینی»

جستجوی دیگری داشت چو پرسیدم از او
منفعل گشت و مرا گفت ترا می جویم
*** «سالك اصفهانی»
رقیب گفت دراین درچه میکنی شب و روز
چه میکنم؟ دلی گم گشته باز می جویم
*** «سعدی»
ترسم آسیب رسد بر تو ز تأثیر نگاه
دیده یکباره نشاید برخت وا کردن
*** «ابوتراب جلی»
از رشك سوختم برقیبان سخن مکن
گر میکنی ترا به خدا پیش من مکن
*** «صائب تبریزی»
برادرانه بیا قسمتی کنیم رقیب
جهان و هر چه در او ست از تو یار ازمن
*** «رمزی شیرازی»
او ستاند جان به قهر و من سپارم جان به عجز
جان ستانی را نظرکن جان سپاری را به بین
*** «صالحی»
از آن پیوسته میگویم سخن در انجمن با أو
که می ترسم که گوید دیگری جز من سخن با او
*** « بنائی هراتی»
خوش آن ساعت که آید یار من شمشیرکین با او
رقیبان جمله بگریزند من مانم همین با او
«ضیائی تبریزی»

بـــریـــده باد زبان کسی که دست مرا
ز دامن تـــو بـــه تیغ زبان جـــدا کرده
*** «صبری اصفهانی»
میـــرود با دیگران و به قفا می نگرد
تـــا به بیند که به حسرت نگرانم یا نـــه
*** «میرزا ابولقاسم شیرازی»
آنقدر رشك دلم راست کـــه گـــر بتوانم
نگـــذارم کـــه خـــدا هم گـــذرد از دل تو
*** «رضائی کاشی»
از مـــا نهفته بـــا دیگران یـــار بـــوده ای
مـــا غـــافل و تـــو همدم اغـــیار بـــوده ای
جـــائی که شب شدند حـــریفان تمـــام مست
بـــاور کـــی میکند که تو هوشیار بوده ای
*** «طبیب اصفهان»
بهـــر تـــو مـــانده بـــر سر زانو هزار سر
تـــا ســـر نهـــاده بـــر سر زانوی کیستی
*** «شمسی شیروانی»
بـــا غـــیر آمـــدی کـــه ز رشکم کنی هلاك
من خـــوش کـــه پـــرسش دل بیمار آمدی
*** «عالی شیرازی»
رقیب سفله محرم در حریم یار و ما محروم
سپهرا تا بکی دون پروری زین وضع تغییری
«ملا هادی سبزواری تخلص اسرار»

نترسم با غیر اگر خو کنی
تو با ما چه کردی که با او کنی
*** «داوری کاشی»

دل و جانم بتو مشغول و نظر در چپ و راست
تا ندانند رقیبان که تو منظور منی
*** «سعدی»

در غمازی و رشک می کشدم
با وجودیکه با خدای منی
*** «لاردری»

نهایت زیبا

چه شود به چهره، زرد من نظری برای خدا کنی
که اگر کنی همه درد من به یکی نظاره دوا کنی
تو شهی و کشور جان ترا تو مهی و ملک جهان ترا
زره کرم چه زیان ترا که نظر به حال گدا کنی

«هاتف اصفهانی»

پیری و جوانی

پیــــری اگر چــه مــرا فراموش کار کرد
از دل نبــرد یـــاد زمــــان شبـاب را
*** «صائب تبریزی»

ریشهء نخل کهن سال از جوان افزونتر است
بیشتر دل بستگی بــاشد بــه دنیا پیـر را
*** «صائب تبریزی»

گــر رود از پی خوبان دل من معــذور است
درد دارد چــه کند کــز پـــی درمـان نـرود
*** «حافظ»

روز پیــــری ره نپــویم با عصا ، کافتادگی
بهـــتر است از آنکه دارد دیگری بر پا مرا
*** «پژمان»

شکوه از پیــری کنی زاهـد بیا همرای من
تــا بــه میخانــه برم پیــرو جوان آرم ترا
*** «هاتف اصفهانی»

بکن تا میتوانی در جوانی فکر پیــــری را
بدست خود نیشان دیگران ده دستگیری را
*** «سالك بختیاری»

به پیری خاك بازیگاه طفلان میکنم بر سر
که شاید بشنوم ز آن خاك بوی خرد سالی را
«واهب امیری»

سلامی ساقی از من عهد عیش و کامرانی را
کــه چــون گل داده ایم بر باد ایام جوانی را

*** «حالتی ترکمان»

عصا از راستی هــر دم بگــوش پیر میگوید
دیگــر در خــواب خواهی دید ایام جوانی را؟
تباه کردم جوانی تا کنم خوش زنــدگانی را
چه سود از زندگانی چون تباه کردم جوانی را

*** «حبیب یغمائی»

من عاشق تو هستم

با رنگ و بــویت ای گل گل رنگ بـــو نـــدارد
بـــا لعلت آب حـیوان آبـی بـــه جـو نـــدارد
از عشق من بـــه هر ســو در شـــهر گفتگو ئیست
مـــن عـاشق تـــو هستم ایـــن گفتگو نـــدارد
جـــز وصف مـــاه رویت در پشت ســـر نــگـویم
روکن بـــه هـــر کی خواهی گل پشت و رو نـــدارد
او صــبر خـــواهـــد از مـن بختی که من نـدارم
مـــن وصل خـــواهم از وی قصـدی که او نـــدارد
بـــا شهریار بـیدل ســـاقی بـــه سـر گرانیست
چشمش مگر حریــفـان میٔ در ســبو نـــدارد

***

اگر بادام با چشمت کنـــد دعـــوای هم چشمی
چنان سنگی خورد بر سر که مغزش از دهان ریزد

تمنـــــا

بیا ای لعل لبت همچو مـی نـــاب بیـــا
بیـــا کـه دل شده از عشق تو کباب بیـــا
بیـــا کـــه سوخت مـــرا آتش جدائی تو
بیا بـــرای خـــدا برسرم چو آب بـــیا
بیا کـــه جـــان به لبم آمـــده زفـــرقت تو
بیـــا بـــرای خـــدا زود بشتاب بـــیا
بیـــا کـــه در قدمت جان خویش بسپارم
بیـــا که من شوم فارغ از این عذاب بیا
بیـــا کـــه دیدن رویت سعادت است مرا
بیـــا بیـــدار بکن بخت من زخواب بیا
بیـــا که رویتو بینم و جـــان خویش دهم
بیا و خـــانـــه تقوایم کـــن خـــراب بیـــا
بیا ز آمدنت یك جهان ســـرور به بخش
بیـــا بـــرای خـــدا ای عالی جناب بیـــا
بیا که همچو دو چشم خمارت مخمـــورم
بیـــا ز لعل لبت ده مـــرا شـــراب بیا
بیا و هر دو گیسو را به شانه افشان کن
بیـــا کـــه رویتـــو بینم بی حجاب بیـــا
چو دردمند برفت از جـــهان پـــر ز شور
گهی گهی به مزارش تو از ثـــواب بیا

«دردمند باطنی»
سروده شده ۱۳۵۹

خمیده پشت از آن دارند پیران جهان دیده
که انــدرخاك می جــویند ایام جوانی را
*** «نظامی گنجوی»
نــــر جــوانـــی بخـاك مــی جـــویـــم
بـــــی سبب نیست قـــامت خـــم مـــا
*** «عارف علی شاه خراسانی»
از پیـــر گوشه گیری و سیر از جوان خوشست
از تیـــر راستی و کجـی از کمان خـــوشست
*** «صائب تبریزی»
منـــع در پیـــری ام مکـــن از عـــشق
عشـــق را پـــیری و جـــوانـــی نیست
*** «محمود قاجار»
در جـوانی حاصل عـمر به نادانی گذشت
آنچه بـــاقی بود آنهم در پیشمانی گذشت
***
جوانی صرف نادانی شد و پیری پشیمانی
دریغا روز پیری آدمی هوشیار میـــگردد ؟
***
مخند ای نوجوان زنهار بر مـــوی سفید من
که این برف پریشانی بر سر هر بام می بارد
*** «صائب تبریزی»
دشمن زنـــدگی ایست مـــوی سفیـــد
روی دشمـــن سیـــاه بـــایـــد کـــرد
«لاادری»

ای جــوان بـــر قامت خم گشتهء پیران نــگر
رفته رفته زنــدگی بــار گــران میشـــود

*** «واثیق نیشاپوری»

دل آگـاه در پیـــری ز غفلت بیشترتـــرسـد
که وقت صبح اکثر شبروان را خواب مـــی آیـد

*** «صائب تبریزی»

بدست آور در پیـــری عمر ضایع کرده خـــود را
که در شب هر چه گم شد روز روشن میتوان جستن

*** «لا ادری»

در فکـر ســـفر بــاش کــه هـر موی سفید
از غیب رســولـــی ایست بـــرای مطلب تـــو
شــوخی مکن ای پــیر کــه هــر مــوی سفیدت
شمشیر زبــانـــی ایست بـــرای ادب تـــو

*** «صائب تبریزی»

من مــوی خــویش را نــه از آن میکنم سیـــاه
تــا بــاز نــوجــوان شــوم و نــو کنم گنــاه
هــر جــامــه را بـــه وقت مصیبت سیاه کنند
مـــن مـــوی در عــزای جــوانـــی کنم سیـــاه

*** «کسائی»

گـــر یـــافتی خصر از ازل قـــدر شـراب ناب را
بگذشتی از عمر ابـــد بـــرداشتی ایـــن آب را

«مفتون دنبلی»

مــا از این هستی ده روزه تنگ آمــــدیـم
وای بر خضر که زنــدانی عمــر ابـــد است
*** «صائب تبریزی»

خضر گاهی خــود نمــائی ها به مردم میکند
یافت هر کس دولتی، خود را یقین گم میکند
*** «میرك سبزواری»

استغنا

خضـر دارد داغ هــا بــر دل ز استغنای ما
آبــروی زنـدگـی را بــر زمین مالیده ام
*** «صائب تبریزی»

من از دو روز حیات بـه جـان آمدم ای خضر
چه میکنی تـو ز عمـری کـه جاویدان داری
*** «خــان میرزا»

مــده ای خضر فــریبم به حیات جاویدانی
من و خــاك آستانش تــو و آب زنـدگانی
*** «معالی کاشانی»

از آن زمــان کـه در آینه دید صورت خویش
هــزار شکر گــرفتار خویشتن شــده است
*** «عارف قزوینی»

در آئینه نظــر کن تــا روی خود به بینی
کــز حسن خــود بماندن انگشت در دهانت
«سعــــدی»

محبت را بـــلا گـــوینـــد یـــا رب
کسی بــی این بـــلا هــر کــز نباشــد

*** «فخری قاچار»

عاشقان را عمر جاویدان خدا بخشیده است
عشق آری کــار آب زنــدگانی می کنــد

*** «کمال اجتماعی»

معشوق و آئینه

تــو هــم در آئینه حــیران حسن خویشتنی
زمـانه ایست که هر کس بخــود گرفتار است

*** «اهلی شیرازی»

یــار تــا رخسار زیبــا دیــد در آئینه گفت
صورت زیــبا تــر از این آفــریــدن مشکلست

*** «صفــائی قمی»

آئیــنه تــا ز روی تــو زیــور گــرفته است
خــود را بــه آفتاب بــرابــر گــرفته است

*** «قاضی نورالله اصفهانی»

تــو در آئینه نظر داری و زین بــی خبری
کــه بــه دیــدار تــو آئینه نظرهــا دارد

*** «فروغی بسطامی»

آن بت نمــود عکس رخ خــود در آئیــنه
من بت پــرست گشتم و او خود پــرست شد

«بــابــا فقاتی»

نظـــر در آئینه کرد آن نگار و با خود گفت
خوشا به حال دل عاشقی که دلبرش این است

*** «مجنون اصفهانی»

به چشم من ز نیکویان بسی فزون شد ای
ببین در آئینه خود را ببین که چون شده ای

*** «ابوالقاسم فرد حالت»

مگـــر فـــریفته‌ء حسن خـــویشتن شده ای
که هر دم آئینه گیری و انـــدر او نگـــری

*** «روشن»

کـــی داد آئینـــه را تـــا در او نگـــاه کنـــی
به حسن خود نگری روز مـــا ه سیـــاه کنـــی

*** «وصال شیرازی»

صـــد ملك دل بـــه نیم نظرمیتوان خـــرید
خـــوبـــان در این معـــامـــله تقصیر میکنند

*** «حافظ»

قمار عشق

در قمـــار عشق بـــاشد بـــا ختن نقش مـــراد
تا کسی را دل نرفت از دست صاحـــبدل نشـــد

*** «جلال امیر»

همه سود است در باطن قمار عشق و جان بازی
ولی در قیـــد جـان بودن در این بازی زیان دارد

*** «لا ادری»

صـــاحبـــدلـــی کـــه نرد وفا عاشقانه باخت
نقـــد دو کـــون در رهء یـــار یگانـــه باخت

*** «جـامی»

باخت تا شطرنج آن مه با رقیبت از التفات
درمیان آن دو رخ از رشك ما گشتیم مات

*** «سلیـــم»

در قمـــار عشق آخـــر باختم دل و دیـــن را
و از دم در این بازی عقل مصلحت ببین را

*** «فروغی بسطامی»

انـــدر قمـــار عشق تـــو بالای جان زدنـــد
هـــر چنـــد باختنـــد قمـــار کـــلان زدنـــد

*** «عـــارف»

به یك نظر دل و دین باختیم و جان باقیست
بـــرای آنکه بـــه بـــازم بـــه یك نگاه دیـــگر

«لا ادری»

عشق بازی را ندانستم قمار مشکل است
تانشستم رو بـروی یـار خـود را باختم
*** «کمالی اجتماعی»
بـا دلبـرم قمـار محبت چـو گـرم شد
چـیزی نـداشتم بـبرد رنگ بـاختم ؟
بـه روز وصـالت بـه نـرد مجبت
اگـر دل نمی بـاختم بـرده بـودم
*** «الفـت»
تا بـه شطرنج نظربه آن دورخ برديم دست
در نخستین دست نقـد دین ودل در باختیم
*** «جـامـی»
ز عشق بـازی پـروانه شد مـرا روشن
کـه غیر باخت ندارد قمار سـوختگان
*** «مشتاق اصفهانی»
آتشـم صبحتـم اثـر دارد
بـه مـن آن بـه کـه آشنا نشوید
***
نقـد هـر دو عالم را با ختم بیك دیدن
طـرز بازیم نگر شیوهء قمـارم بـه بین
*** «فروغی بسطامی»
کنـی ملامت رنـدی که سیم و زر بازد
قمـار عشق نـدیدی که خویشتن بازی
«وصال شیرازی»

بـــه قمار عشق بـــازان نظـــری فگن نـــگارا
کـــه ز جـــان گذشته بینی همه را ز روی بازی
*** «عاشق اصفهانی»

دل و دین بـــه یك دیدن باختیم و خرسندیم
در قمـار عشق ایدل کی بـــــود پیشمانی
*** «شیخ بهـــائی»

بـــوســه

خـــوش آنکه ز میْ مست شوی بی خـــر افتی
پنهان ز تـــو من بـــوســه زنـــم آن کف پـــا را
*** «جـــامـــی»

گـــر میسر نشـــود بـــوســـه زدن پـــایش را
هـــر کجا پـــای نهد بـــوسه زنم جـــایش را
*** «حیـــدر کلچه پـــز»

جـــان به لب آمد و بوسید لب جـــانـــان را
طلب بـــوسه جـــانـــان بـــلب آرد جـــان را
*** «فـــروغی بسطامی»

ز دم بوسی بـــه پای یار زیر تیغ وجـــان دادم
گرفتم خون بهای خویش پیش از سر بریدن ها
*** «منصف قـــاچار»

اگـــر دادم بهـــای بـــوســـه اش جـــان
دو عـــالـــم ســـود کـــردم زیـــن تجـــارت
«دولت شـــاه»

بـــه دو بوسه که به من دادی کردی دو ثواب
بکنار آئـــی کــه این نیــز ثــواب دیگر است
«حاجی میرزان حبیب خراسانی»

***

بــه بـــوسه ای ز لبش یـافتم حیـات ابـــد
مگر که در لب جان بخش دوست آب بقـــاست
*** «میرزا جلال سنا»

گـه دهان تنگ می بوسم بـه مستی گاه چشم
پیش مستان هیچ فرق از پسته و بادام نیست
*** «صائب تبریزی»

بهائی بـوسه تــو جــان خواستی و من دادم
در ایــن معــاملهٔ سهل چـانـــه لازم نیست
*** «شاطر عباس صبوحی»

نــه بــوسـه ای نه شکر خنده ای نه دشنامی
بــه هیچ وجــه مــرا روزی از دهـان تو نیست
*** «صائب تبریزی»

لب تو قیمت یك بوسه را دو صــد جان گفت
اگر بـــه دیـــدهء انصـــاف ببینـی ارزان گفت
*** «دولـــت شـــاه»

دزدی بـــوسه عجب دزدی پـــر منفعتی است
کــه اگــر بــاز ستانـــد دو چنـــدان گـــردد
*** «صائب تبـریـزی»

جـان و دل گفتند دلبـر قیمت یك بوس کرد
هـردو را من دادمش امـا مـرا مایوس کرد

*** «حقائق شیرازی»

هـر بـوسه او تشنهء بـوس دیگرم کـرد
فـریـاد از یـن آب نمك تشنه تـرم کـرد

*** «نجف قلی والی»

من از خوبان عاشق کش نگاری طفل خو خواهم
که گر گاهی دهد بوسی بمن فی الحال پس گیرد

*** «میـرزا امین»

به مستی بی طلب بوس از دهان یار می ریزد
ثمر چون پخته گردد خود به خود از بار میریزد

*** «صائب تبریزی»

چـون خـم شدم که پای تو بـوسم پی وداع
رفتـی و قـامت منی مسکین خمیـد مانـد

*** «پـژمـان»

گـر نـرخ بـوسه را لب جـانـان به جان کند
حـاشا کـه مشتری سـرمـوئـی زیان کنـد

*** «فروغی بسطامی»

تـه جـرعـه ای که مـانـده از آن لب بمن دهید
کـایـن رفـته رفتـه بوسه بـه پیغام میشود

*** «مدهوش شیرازی»

امشب دلـم زیـاد تـو غـافـل نمی شود
غـافل دمـی ز یـاد تو این دل نمی شود

رفتـــی ز پیش چشم ومیـــان دل اندری
چیـــزی میـــان مـــا و تـــو حایل نمی شود
*** «اعتماد پریشان»

بهـــای بـــوســـه دادم جـــان و شـــادم
کـــه جـــان از بـــوســـه اش نبود گران تر
*** «حبیب یغمائی»

بـــوســـه از لب شـــیرین تـــو روزی زده ام
طعم او چون شکرم زیـــر زبانست هـــنوز
*** «ســـــنا»

شنیده ام که به جان بسته یار قیمت بوس
هـزار جان به تنم نیست صد هزار افسوس
*** «فتح علی شاه قاجار»

اگر بـــه قیمت جان است بوسی از دهنش
در این معـــامله اول بهاست جـــان منش
*** «سامـــانی بختیاری»

آرزوی بوسه ز آن لعل شکر خـــا کرده ام
تلخ کامـــم از تو شرینی تمنا کـــرده ام
*** «احمد ساجدی»

از لعل لبت بـــوســـه ای ارزان گـــرفتم
یك جـــان سپردم دوصـــد جـــان گـــرفتم
«تاراج شیرازی»

برای وعده‌ء یك بوسه صد جان دادم و شادم
نمی دانم گرم یك بوسه می دادی چه می دادم
«بـــابـــا فقانی»

گر چه میدانم نمی آئی ولی هر دم از شوق
سوی درمی آئیم و هر سو نگاهی میکنم
یا به حالت یا به حیلت یا به زاری یا به زور
عاقبت من در د ل سخت تو راهی میکنم
*** «هدایت طبرستانی»

بوسیدن لب یار اول ز دست مگذار
کاخرملول کردی از دست ولب گزیدن
*** «حافظ»

هر چه لبم بوسه زد گندم خال تو را
یك جو کمتر نشد خواهش بسیار من
*** «فروغی»

تا چه بر درد کشان میرود از آتش میٔ
صوفیان را چو بر افلاك برد دود حشیش
*** «مجمراصفهانی»

طمع بوسه از آن لعل شکرخا دارم
خیر از خانهء در بسته تمنا دارم
*** «صائب تبریزی»

بوسه از قند لبش هر چه مکرر گیرم
باز خواهم ز لبش بوسه دیگر گیرم
*** «زرگر اصفهانی»

حذر کردن ز آتش چونکه شرط عقل میباشد
من از بوسیدن آن آتشین رخسار می ترسم
*** «حائیری کورش»

صباح عید اگر من دست آن نازك بدن بوسم
ز شادی تا به شب آنروز دست خویشتن بوسم

«حیرانی قمی» ***

ندادی بوسه ای امروز و بر ما بس ستم کردی
چـــرا از روزی ما ای خدای حسن کم کـــردی

«یـــزدی» ***

ســـه بوسه کـــز دولبت کرده ای وظیفه من
اگـــر ادا نکنی قـــــرض دار من بـــاشی

«حـــافظ» ***

تنگ است و جای بوسه ندارد دهان یـــار
ایدل ز دوست خواهش بی جا چـه میکنی

«عماد خراسانی» ***

یك بـــــوسه اگر دهـــی از آن میِ نـــاب
میکنی ده بـــدنیـــا صد به آخرت ثـــواب

***

عبـــیر آمـــیز وعنـــبر بیـــزو عطر آمیز می آیـد
گـذرگـــاه نسیم از جــعد جـــانانست پنـــداری
ز کـــویش دوش می آمــد خروش حسرت انگیزی
دل از کـــف داده ای در دادن جـــانست پنـــداری
مـــرا تـــا چـــند گـوی بگذر از جـانـان به آسانی
گـــذشتن از ســـروجـــان کار آسانست پنـداری

«فروغی بسطامی»

لبت بوسم خـواهی نخواهی تـا نفس دارم
که من تریاکی عشقم به شرینی هوش دارم؟

***

گریك شبی آن یـار در آغـوش من افتد
چندان بـه لبش بوسه زنم گـز سخن افتد؟

***

در باره‌ء ناتوانی عاشق

نهایت زیبا

تنم از ضعف چنان شد که اجل جست و نیافت
نـالـه هـر چند نیشان داد که در پراهن است

*** «خواجه سعدگل»

ز بسکه گشتـه ام از درد انتـظار ضعیف
نگـاه را بـرخت قـوت رسیـدن نیست

*** «نظـیری»

از ضعف بـار منت قـاصد نمـی کشم
رنگـم بـرای بـردن مکتوب می پـرد

*** «شـوکت»

درغم هجران پرستارت دلا جـز ناله نیست
ضعف می ترسم که آخر بی پرستارت کنـد

*** «اختر مازندرانی»

ریاضت شـب هجران چنان ضعیفم کـرد
که بر حباب اگـر پـا نهم نمی شکند؟

جــور خــود را بر ضعیفان آزماید روزگار
تیغ را دائیم بــــرای امتحان بـــرمـــوزنـــد
*** ·«محمد قلی تسلیم»
مرا برلب نفس از ضعف چندان دیر می آید
که پنداری نفس از سینهء تصویر می آید
*** «قاسم کــاشـــانی»
از ضعیفی چــو در آئینـــه نگاه انـــدازم
عکس بعد از نفسی چـــند بیرون می آید
*** «معصوم کاشانـــی»
چنـــان ضعیف شدم از غمش من درویش
که سایه را نتوانم کشیدن از پـــی خویش
*** «خـــواجه درویش»
منی مجنون صفت از موی سر پیراهنی دارم
زمـــو باریك تـــر درزیر پـــراهن تنی دارم
*** «بایـزیـد عثـمان»
گـــر ز جـــور تـــو خموشم ز شکبائی نیست
نیست آن قـــوتم از ضعف کـــه فـــریاد کنم
*** «میر سیدعلی مشتاق»
از ضعف زدم تکیه بـــه دیـــوار و نگفتی
کاین صورت بی جان کی به دیـــوار کشیده
*** «کـــوثـــرهمـــدانـــی»
چنان گشتم ضعیف از دوری خورشید رخساری
که می رفتم چو سایه هر زمان در پای دیواری
*** «شـــرف قـــزوینـــی»

در بارهء زلف

مگر کافـر نـدارد راه در جنت بیـا بنـگر
بـر آن روی بهشتی زلف کافر خال هندو را

*** «یغمائی جندقی»

بـــلا هـــای ســـیاه را جمع کـــردنـــد
از آن زلـــف پـــریـــشان آفـــریـــدنـــد

*** «صائب تبریزی»

بـــلاست زلف تـــوکس در بلا مـــباد آنجا
بـــه غیر من دیگری مبـــتلا مبـــاد آنجـــا

*** «لسانی شیرازی»

اگـــر بـــه هم دهـــم زلف عنـــبر آســـا را
بدام خویش کنـــم آهـــوان صـــحرا را
گـــذار مـــن بـــه کلیسا اگـــر فتد روزی
بـــدین خـــویش کشـــم دختـــران تـــرسا را
بـــه یك نگـــاه دوصد مـــرده میکنم زنـــده
خبـــردهیـــد ز اعجـــاز مـــن مسیـــحا را

*** «گوهر بیگم آذربایجانی»

گـــر پـــریشان کنی آن زلف خم اندر خم را
تـــرسم ایـــدوست که آشفته کنی عـــالـــم را

*** «اخـــتر قشقـــائی»

بـــه هم متـــاب دیگر سنبل پـــریشـــان را
یکی مســـاز بـــه قتلم دو نـــا مسلمان را

«اهـــلی شـــیرازی»

بــــر چهــــره کــــرده پــــرده دو زلف سیاه را
مشکل بــه زیــــر ابــــر توان دیـــد ماه را

*** «دهقان ساسانی»

بــــرخ فکنـــده رشتــــهء زلف سیـــاه را
پنــــهان به زیر ابر سیه کــرده مـــــاه را

*** «ابوالقاسم فرد»

زهــول روز قیــــامت بــود چــه باك آنرا
که صبح کرده به انــدوه شــام هــجران را

***

بــود دو جادوی چشم ترا چه دین که زنند
بــه یك نگـاه ره کــــافــــر و مسلمان را

*** «افســر قــاچار»

زلف اگر بر عارض او حلقه گردد دور نیست
پیچ و تابی هست لازم مــوی آتش دیده را

*** «عالی شیرازی»

پــریشـــان کــرده ای زلف سیــــه را
چــو ابــــر نیــمه شب بگرفــته مــه را

*** «لا ادری»

بــــه روز حشــر بــــیاد سواد زلف سیاه
گــــرفته ایم بـــــــه کف نامهء سیاهی را

«علی اکبر صلح خواه خوشدل»

***

دست بر زلفش زدم شب بود چشمش مست خواب
مـــو گشودم از رخش نـــاگه بـــر آمـــد آفتاب
گفتمش خـــورشید ســـر زد مـــاه من بیـدار شو
گفت تـــا من بـــرنخیزم کی بـــر آیـــد آفتاب

«لا ادری» ***

شب کـــه صحبت بـــه حدیث سر زلف تو گذشت
هـــر که بـــرخواست زجا سلسله بر پا برخواست

«صائب تبریزی» ***

گفتم روم که چشمت مایل بـــه خواب ناز است
بگشود زلف و گفـــتا بنشین که شب دراز است

«فردی زنـــد» ***

زلفت شـــب سیـــاه و رخت روز روشـــن است
القصه روی و زلـــف تـــو روز و شب مـــن است

«حاضری سمنانی» ***

تـــار زلف افتـــاده بـــر رخسار جـــانان منست
یـــا مگـــر در روی آتش رشتـــهء جـــان منست

«شجـــاعـــی» ***

حسنت بـــزلف پـــرشکن آفـــاق را گـــرفت
بـــا لشکر شکسته کی ایـــن فتح کـــرده است

«صائب تبـــریـــزی» ***

بـــا زلف تـــو خـــوش الفتی افتـــاده دلـــم را
یعنی بـــه جهان کس بـــه پـــریشانی من نیست

«ضیائی شـــیرازی» ***

در هـــر شکن زلف گره گیر تو دامیست
این سلسله یك حلقهء بـــی کار نـــدارد
*** «صائب تبریزی»

زلف تـــو شـــد از چـــه مجـــاور رویت
کـــافـــر اگـــر در بهشت راه نـــدارد
*** «شعاع بختیاری»

زلف آشفته اومـــوجب پـــریشـــانی ماست
چون چنین است پس آشفته ترش باید کرد
*** «کمال خنجدی»

ای زلـــف دوست بـرخ او مسکنت چراست
تـــوکافـــری بهشت برینت نمی رســـد
*** «جلال عضـــد»

ای دوست زلف خود را در دست باد مگذار
مگـــذار هستی مـــا بـــر بـــاد رفته باشد
*** «امیر اتا بیگی»

خـــواهـــد دلم شبی به درازی چو زلف تو
تا آنکه شرح قصهء خود مـــو به مـــو کند
*** «طایر شیرازی»

ای صبا نافه از آن طره تو آهسته گشای
کـــه در آن سلسلهء زلف گرفتار انند
«حاجی گوهر خانم از نسوان»

***

اسیـــر زلف تـــــوفارغ ز هر گزنـــد شود
خـوشـا دلی کـــه گرفتار آن کمند شـــود
*** «سحاب اصفهانی»
عجب پر پیچ وخم افتاده زلف همچو زنجیرش
مـــگردست قضا لـــرزید درهنگام تحریرش
*** «غـــزال»
کاش هـــر هفته نبـرد ســـر آن زلف بلند
رشتهء عمر من است از چه کنـد کـــوتاهش
*** «نورالدین جلیلی»
بـــزلف یاربگفتم که کافرك بـــه چه دینی؟
جـواب داد مسلمان! مـــن آفتاب پـــرستم
*** «زرگر اصفهانی»
دوش از پیچ و خـــم زلـــف تومی ترسیدم
که هلاك خود از آن مـــار سیاه می دیـدم
*** «مـــلا علی واصف»
زیـــر زلف ابـــروی او امشب تماشا میکنم
مـــاه نـــو گم گشته را در ابـــر پیدا میکنم
*** «دهقان ساسانی»
تـــا کـــفر ســـر زلفت زد راه دل ودینـــم
جز عشق تو هر کیشی کفر است در آئینم
*** «فروغی بسطامی»
گـــر سلسله زلفت در دور جهـــان افتـد
در پیچ نمـــاز خود دوزخ بدوعا خـــواهـم
«شرف الدین احمد منیری»

بـــرهء دراز زلفت دلـــی عالمـی مسافـــر
همـه کار شان مشوش همه حال شان پریشان

*** «نشاط گرجی»

دل تنگ و سینه تنگ و جهان تنگ و کار تنگ
از چهـــار ســـو گـــرفـته مـــرا روزگـــار تنگ

***

در بارهء شانه و زلف

یك جهان دل را پریشان ساختن انصاف نیست
شـــانـــهء درآن زلف خم درخم نمی بایـــد زدن

*** «صائب تبریزی»

شـــانـــه کمـــتر زن ترسم تار زلفت بشکند
تـــار زلف توست امـــا رشتهء جـان منست

*** «نیاز اصفهانی»

خـــواستم شـــانـــه زنـــم زلف پـــریشانش را
بسکه دل ریخت ز زلفش که دل شانه بسوخت

*** «مشـــرقـــی»

من آن زمـــان ز دل چـــاك چـــاك شستم دست
که شانـه راه در آن زلف عنـــبر افشـــان یـــافت

*** «صائب تبریزی»

کنـــد مشاطه چـــون آرایش زلف پـــریشانش
دل صـــد پاره مـــا از شکنج شانه می ریـــزد

*** «سالك یزدی»

در تعریف دل

خـــراب نـــاز و پامال ادا ها میکند مـــا را
خدا رسوا کند دل را که رسوا میکند مـــا را

*** «منعم هندوستانی»

نـــه بیند تا کسی رنج گـــرفتـــاری نمی دانـد
دل از کف داده ای کوتا بدست آرد دل مـــا را

*** «عـــاشـــق»

به غارت رفت یا خون گشت یا محو تماشا شد
خـدا دانـــد چـــه پیش آمد دل دیـــوانه ما را

*** «عظیم دهلـــوی»

اینـــکه در سینـــه نهـــان است مـــــرا
نیســت دل آفــت جـــان است مــــــرا

*** «احمد بختیاری»

در خـــانـــه، دل تـــا نبود جای غمش تنگ
ای کاش کـــه از ســـینه بـــر آیـــد نفس ما

*** «جلالی یزدی»

دو عـــالـــم را بـــــه یك بـــار از دل تنگ
بـــیرون کـــردیـــم تـــا جـــای تو باشد

***

عـــرش رحمانی که میگویند آن نام دل است
بر در دل حلقه زن کام دل از دل حاصل است
«رجب علی تجلی سبزواری»

یــار نســازد بمــا کاش گــذاریــم بــاز
مــا غــم او را بــه او او دل مــا را بــه ما

«شاهپور» ***

بــر افــروز آتشی در سنیه ام ای آه کان دلــبر
ز مئ شد مست و می خواهد ز مرغ دل کباب امشب

«ندیم مــازندرانی» ***

تــا کی انــدر پــی تخــریب دل مــن دل تست
آخــر ای خانه خــراب ایــن دل مــن منــزل تست

«لا ادری» ***

آن دشمنی کــه دوست نگــردد دل منست
آن عقــده‌ء کــه حــل نشــود مشــکل منست

«حسین پژمان» ***

گــر طپد دل بــه سر کوی تــو معــذروش دار
چــه کــند قــاعــده‌ء مــرغ گــرفتــار این است

«صبــری اصفهانی» ***

جــان فشانیها بخــاك پــای یــارم آرزو ست
وه کــه یــك دل دارم و هــزارم آرزو ست

«نیکی اصفهانی» ***

چــون ننــالم کــه در این سینه دلی زاری هست
راحتی نیست درآن خــانه کــه بیمــاری است .

«حــالتی تــرکمان» ***

آنکه نشناسد به عالم محرم و بیگانــه کیست
در درون دل چه میداند که صاحب خانه کیست

«مــرتضی قلی خان»

جـــز الف قــامتش در دل درویش نیست
خانهء تنگ است دل جای یکی بیش نیست

*** «لاادری»

ای مـــــرغ دل بگوشهء دام و قفس بساز
پـــرواز باغ قسمت بال و پــر تو نیست

*** «لا ادری»

نبـــاشــد پیش اهـــل دل دل آن دل
کـــه زخم آلـــود نـــوك نـــاوکی نیست

*** «صحبت لاری»

بـــر سر کوی تو غوغای قیامت می شد
گر شکست دل عشاق صدائی میـــداشت

*** «صائب تبریزی»

درسیـــنه دلم گم شــده تهمت بکی بندم
غیر از تو کسی راه در این خانه ندارد

*** «قسمی افشار»

ای همنفس این یك
اشارتست برای اهل دل

گندم گوید

بـادی تنـدی بـر سـر سبزم وزیـد
شـد جـوانـی نـوبت پیـری رسیـد
سر جدا کرد از تنـم دهقـان بـه داس
گـاه پـوشیده نـپوشیدم پـلاس
پـایـال گـاو کشتم نـاگهـان
تـا شـدم القـصه در بـاد خـزان
گـه مقـید در بـن انبـان شـدم
گـاه در غـربـال سـر گـردان شدم
بـر سـرم گـردیـد سنگ آسیاب
تـا بـر آمـد گـردم از جـان خـراب
مشت هـا خـوردم بـه هنگام خمـیر
تـا نـهادم پـای بیـرون از فتـیر
بـعد از آن درآتش سـوزان شـدم
نـان شـدم شـایسته هـر خـوان شـدم
؟؟

هــر کس که دلی چون دل ما داشته باشد
از دست غــم آرام کجـا داشتــه باشـد

***

بود در اضطراب از اهل عالم هر که کامل شد
طپیدن درمیــان جمله اعضا قسمت دل شــد

*** «غنی کابلی»

دل مــا را بـــه تــار مــو تــوان بست
مــن این بــی دست و پــا را مــی شناسم

*** «معینی»

دل ز دستم بـرده انـد نمی دانم کـی بـرد
غمزه بــرابـر و اشارت میکند ابـرو به چشم

*** «بهار شیروانی»

گهی کــه تیـر تـو را از دل رمیــده کشم
بــدین بهـانــه کــه پاکش کنم بدیده کشم

*** «صــابــر»

دیــدم تــرا و رفت ز دست اختیــار دل
آری زدست دیـــده خــراب است کار دل

*** «جــامی»

هــزار پـاره دلــم گر بـــه تیغ یار شود
بـــه یــار میل دل من یکــی هــزار شود

*** «یمــین سمنائی»

پـــادشاه عشق بر اقلیم دل چـــون دست یافت
کشور خـــود را بدست خود ویـــــران میکند

*** «صحبت لاری»

گفتمش رحم کن ای دوست که تنگ است دلم
گفت از من مطلب رحـــم کـه سنگ است دلم

*** «شوریده شیزاری»

از کـــاســه شکسته نخـــیزد صــــدا درست
احــوال مـــا مـــپرس کـــه مـــا دل شکسته ایم

*** «جلال اردستانی»

جـــان مـــا در دل و ما در پی جان میگردیم
یـــار در خـــانـه مـــا گـــرد جهان میگردیم

*** «مسیح کاشانی»

بـــاز در بـــزم مـن ای ســـرو روان آمـده ای
دلکی دارم و دانـــم پـــی آن آمـــــده ای

*** «فریب اصفهانی»

بـــه دنیـــا و عقبی کسی قـــدریـــافت؟
کـــه او جـــانب صـــبر و تقـــوأ شتـــافت

***

بـه پیـری هـم نـــدانستیم افســوس
کـــه دنیـــا بـــازی طفلانـــــه کیست
بـــدیـــر و کعبه کـــارت چیست بیـــدل
اگـــر دانسته ئـــی دل خـــانـــهء کیست

«میرزا عبدالقادر بیدل»

گفتمش

پاسبان گفتا بروب آن خـاك درگفتم بــه چشم
گفتمش ریزم کجا گفتا به سر گفتم بـــه چشم
گفت از دل کن روان صد چشمهء خون در کنار
تــا مرا چون سرو بنشانی به بر گفتم به چشم
گفت شایـد حلقهء بـــردر زنـــم امشب تـــرا
خواب را بر خود مده ره تا سحر گفتم به چشم
گفت به صد ناز اگـر آیــد خدنگ او بــه تو
جای ده به صد نیارش در جگر گفتم بـه چشم
گفت اگر خواهی کـه ننشیند غـــباری بـردلم
خاك را هم را نما از گریه تـــر گفتم بـــه چشم
گفت از هر خار صد خـواری بکش در راه گل
تا بکوی ما تـرا افـتد گـذر گفتم بـــه چشم
گفت چشم از ماسوا پوشیده سـوی مـــا بـیا
گر چه در هر گام بینی صد خطر گفتم به چشم
گفت اگر ترسی حباب دیده خون گردد حجاب
برگل رخسار ما بکشای نظر گفتم بـــه چشم

«حجاب»

زاهد ریائی

به زاهد گفتم این زهد و ریا تاکی بود باقی
بگفتا تا به دنیا مــــردم نــادان شـود پیدا

*** «فرات یزدی»

منکه خـدمت کـرده ام رندان درد آشام را
کی شمارم پختــه وضع زاهــدان خـام را

*** «جــامــی»

زاهــد بـــه کنج محراب آورده روی طاعت
عاشق گــرفته قبلـه آن طاق ابـــروان را

*** «جـــامی»

زاهـــد از آب خـرابات همان به که نخورد
حیف ناپاك خـورد آب بـــدان پـاکی را

*** «لا ادری»

آن آیــــت کـــــه منــع عشـــق دارد
واعــــــظ بنــما بمـــن کـــدام است

*** «صفائی نراقی کاشانی»

آن مــیء کـــــه بـــدوست ره نمـایــد
آخــــر بکـــدام دیــــن حـــرام است

*** «صفائی»

لاف از زهـــد و ورع چـــند زنــی ای زاهد
که ترا دیده نه چـون دیده حق بین منست

*** «تسلیم شیرازی»

عیب رنــدان مکن ای زاهد پاکــــیزه سرشت
کــه گـــناه دیگری بر تو نخـواهنـد نـوشت

*** «حافظ»

مـــرا بشارت فــــردوس میــدهـد زاهــد
مگر به غیر ســـر کوی دوست جــائی است؟

*** «شوکت شیرازی»

واعـــظ شهر که مردم ملکش می خـوانـند
قول مـــا نیز همین است کــه او آدم نیست

*** «حافظ»

میان زاهـدان خشك کمتـــر اهـــل دل بینی
نه هر جا استخوانی است مغزی در میان دارد

*** «کلیم کاشانی»

فــردا کـــه پیش گاه حقیقت شــود پـدیـد
شرمنده رهروی کـــه عمل بـــر مجـاز کـرد

*** «حافظ»

زاهــد چــه بلائی تــو که این رشتــهء تسبیح
از دست تــو ســوراخ بــه ســوراخ گـریـــزد
خلق ار همــه دنبال تـــو افـــتد عجـب نیست
یك بـــره نـــدیـــدم کـــه ز سلاخ گریـــزد

*** «ابوالقاسم قائم»

زهــد و تقواً را تو ای زاهد شفیع خویش ساز
مـــن کسی دارم کـــه در محشر بـه فریادم رسد

«طالب املی»

اهل گـــردم دل دیـــوانـــه اگر بگذارد
نخورم میِ غم جانانـــه اگر بگـــــذارد
همچو زاهـــد طلبم صحبت حوران بهشت
یـــاد آن نرگس مستانه اگـــر بـــگذارد

*** «عماد خراسانی»

تـــو روی خـــاك به بوسی و ما رخ جانان
نمـــاز مـــا و تـــــو زاهد یکی کجا باشد

*** «حسین علی شکیب»

از زاهـــد بی مغـــز مجـو معرفت حق
کف از دل دریـــا چه خبر داشته باشد

*** «صائب تبریزی»

بـــه شیخ شـــهر گفتم قصـــه، عشق
غلـــط کـــردم کـــه پیر جاهلی بـــود

*** «نشاطی کرجی اصفهانی»

من روی پـــاك سجده نمـــایم تو روی خاك
زاهـــــد بـــرو معامـــله مـــا نمی شـــود

*** «میرزا عشقی همدانی»

رتبه، زمـــزمـــه عشق نـــدارد زاهـــــد
بگذاریـــــد کـــــه آوازه جنت نشـــنود

*** «صائب تبریزی»

دست زاهـــد ز چه بوسم که این دست تهی
نه به چنگ و نه به تار و نـــه به پیمانه رسید

*** «عماد خراسانی»

ره‌ء پنهـان میخـانـه نـدانـد همه کس
جز من و زاهد و شیخ و دو سه رسوای دیگر
*** «ابولقاسم فرهنگ»
شیخ با خرقه‌ء پشمینه چه خون ها که نخورد
آه از این گرگ که پیدا شده درصورت میش
*** «بیفائی جوشفائی»
زاهـد بـرو که هست مـرا بـا خوبان شهر
آن حـالتی که نیست تـرا بـا خدای خویش
*** «هـلالی چغتائی»
سـاحل ز جـوش سینه دریاست بـی خـبر
بـا زاهـدان خشك مکن گفتـگوی دل
*** «صائب تبریزی»
به پیش من مگو زاهد حدیث کفر و دین دیگر
که غیر از عشق روی وموی او دینی نمی دانم
*** «رمزی شیرازی»
نـا مسلمانم اگر شیخ صفت در همـه شهر
مـال مـردم نخـورم رخنـه بـه ایمـان نکنم
«سید عبدالکریم امیری فرور گوهی»

***

چـاك می شد بـه برت خرقه‌ء تقوا چون ما
گـر تو هم می شـدی ای شیخ گرفتار کسی
*** «واله داغستانی»

مـــا را چگونـــه مسلك با تو موافق افتد
تـــو شیخ پا کدامن مـــن رنـــد لا اوبالی
*** «لا ادری»

زاهـــد سخن ز مشـــرب تـــوحیـد میکنی
تحقیق کـــــرده ایـــم کـــه تقلید میکنی
*** « فیض دکنی هندی»

در باره‌ء قامت و قیامت

طوبی و سـدره گر بـه قیـامت بمن دهـند
یکجا فـــــدای قامت رعنـــا کنم تـــرا
*** «فروغی بسطامی»

مست بگـذشتی و از خـلوتیان ملکوت
به تماشای تـو آشوب قیامت برخـــواست
*** «حـــافـــظ»

آمـــدی در بر من از سر من هوش برفت
درکنارم بنشستی و قیامت بـــر خـواست
*** «ناظر زاده کرمانی»

دنیــــا بـــه سر نرفته و آفاق بر قـرار
آن قـــامت بلنـد قیـامت نمـوده است
*** «مخزن کرمان شاهی»

قـدر عنای تو ای شوخ سراپاست بهشت
راست گفتند که در عـــالم بالا ست بهشت
«مشتاق اصفهانی»

مـــؤذن ار بیـــند آن قـــدو قـــامت
بــه قــد قــامت بمــانــد تــا قیــامت
*** «عشرت فراهانی»
ای خوش آنشب که به بر آن قدو قامت باشد
دیـــده چـــون بـــاز کنم روز قیامت باشد
*** «فرقتی رنجدانی»
یـــار برخواست برقص آن قدوقامت نگریـــد
رستخیز است در ایـــن خانه قیامت نگـرید
*** «اهلی شیرازی»
سالها قـــد تـــرا خـــامهء تقدیـــر کشید
قـــامتت بـــرد قیامت که چنین دیـــر کشید
*** «لاغـــری»
رفت قـــد قـــامتش از یاد مـــؤذن بنماز
چون به مسجد صفت آن قد و قامت کردم ؟
***
اگـــر آن قـــیامتی را که شنیده ام بیـــایـــد
نرسد بدان قیامت کـــه تـــو در قـــیام داری
*** «فـــدائـــی»
تـــا کـــی بـــه انتظار قیامت تـــوان نشست
بـــرخـــیز تا هـــزار قیامت بـــه پـــا کتی
*** «فروغی بسطامی»

درباره‌ء روی ماه

آن بخت نداریم که یك شب مه رویت
روشن کند کلبه‌ء ویرانه ما را

*** «امیرشاهی سبزواری»

بی مه رویتو شب خواب نداریم بیا
گر چه می آئی و ما تاب نداریم بیا

*** «لسانی شیرازی»

از ماه روی او همه آفاق روشن است
جای که تیره است همین کلبه‌ء من است

*** «عشرت»

روی خود را مگو شریك مه است
در نیکوئی که لاشریك له است

*** «جامی»

مه جمال ترا بی حجاب نتوان دید
که بی حمایت دست آفتاب نتوان دید

*** «گلبنی افشار»

ازشـــرم ابروی تو ماه نـــو بـــه شام عید
خود را چنان نمود که کسی دید و کس ندید

*** «یعقوبی قمی»

شـــده مه برفلك محو جمال عـــالم آرایش
عجب جـــای بلـــندی یافته بهـــر تماشایش

*** «حسینی معاصر صفویه»

بـــه میزان نظر حسن ترا بـــا ماه سنجیدم
میان این و آن فرق از زمین تا آسمان دیدم

*** «کاتب یزدی»

گفتم ای دوست شدم عاشق آن روی چو ماه
گفت لاحـــول ولا قـــوة الا بـــا الله

*** «منسوب به حافظ»

دیـــد رخسار ترا دیـــده ودل خـــواسته است
حق گـــواه است دراین حـــادثه مـــا بی گنهیم

*** «عـــبدالعلی ادیب»

می نمـــائی ماه من رخسار و پنهان میـــشوی
میکنی لطف و همان ساعت پیشمان میشوی

«سجودی سمرقندی»

شهید عشق

به محشر خون ناحق کشته کان پامال خواهد شد
اگـــر ایزد به چشم مـــا ببیـــند قـــاتل مـــا را

*** «محتشم کاشانی»

بســـکه رفتـــند شهـــیدان غمت ســـوی عدم
لاله ها غرقه به خون میـــدمـــد آن صـــحرا را

*** «جـــامـــی»

شهیـد عشـــق تـــرا شب بخواب مـــی دیدم
کـــه همچو شعله فـانوس درکفن میسوخت؟

***

فـــرصت بـــه پیش دستی قاتـــل نـــداده ایم
گلگون دویـــد بـــردم شمشـــیر خـــون مـــا

*** «ملا سالك قزوینی»

بـــا هیچ کس بـــه کشتن مـــن مشـــورت مکن
تـــرسم خـــدا نـــا کرده پشیمان کنـــد تـــرا

*** «فروغی بسطامی»

روز محـــشر کـــه بـــه پرســـند زمـــن قاتل را
دیـــده نـــام بـــرم اول و زان پـــس دل را

*** «هدایت طبرستانی»

وقت کشتن دامـــن قاتل بدست آمـــد مـــرا
آخـــر عـــمر آرزوی دل بـــدست آمد مـــرا

*** «لسانی شیرازی»

در خـــاك شبـــاد میکـــند آنکس دل مرا
کـارد بخـــاك من نفسی قـــاتل تـــرا

*** «رضاقلی خان»

کُشـتهٔ خــــواهــش دل گـــــردیـــدم
کیست غـیر از دل مـــا قـــاتـــل مـــا

*** «محـــمود»

خـــون من ریـزو میندیش ز دیوان حساب
کانچه در هیـــچ حسابی نبود خون منست

*** «یغمائی چغتائی»

شبـــی کـــه دل بتـــو دادم خـدا گواه منست
شهید عشق ام و یك بوسه خون بهائی منست

*** «الاادری»

بعـــد مردن تربت ما را عمارت گـــو مباش
برسر قبر شهیدان گنـــبد گـــردون بس است

*** «مرادی بافقی»

دلـــم بخونم تشنه و دلبر به قتلم مایل است
وای بـــر جانم که آنم دلـــبر و اینم دل است

*** «ذهـــنی»

ای همنفسان میـــدهـــم امـــروز نیشانـــی
فردا که نـــهان کشته شوم قاتـــلم اینست

*** «یحیی لاهجی»

هـــر آدمی کـــه گشته شمشیر عشق گشت
گو غم مخور که ملك ابد خو ن بهای اوست

*** «سعـــدی»

کشته عشقم چسان شکوه ز دشمن کنم
آنکه به خونم کشید دوست بود دوست دوست

*** «مشتاق اصفهانی»

هرکس شهیدآن مژه های دراز نیست
در شرع بر جنازه آنکس نماز نیست

*** «نظیری نیشاپوری»

گردند شهیدان تو چون روز جزا جمع
معلوم شود وسعت صحرای قیامت

*** «مشربی قمی»

عاشق خود گر کشی به جرم محبت
بیشتر ازمن کسی گناه ندارد

*** «کمال خجندی»

گر از ذوق شهادت گردد آگه
ز کف خضر آب حیوان میگذارد

*** «مشتاق اصفهانی»

چه حاجتست به شمشیر قتل عاشق را
که نیم جان مرا یك کرشمه بس است

*** «لا ادری»

از نشاط عاشقان درجان سپردن آگهند
زیر تیغ آنانکه سیر رقص بسمل کرده اند

*** «عاشق اصفهانی»

بعد کشتن از دلم تیرت کشیدند ای دریغ
تا قیامت یادگاری داشتم نگذاشتند

«رضاقلی خان»

بی مـژده، وصال نـه خیزد شهید عشق
صد بـار اگـر فرشته رحمت نـدا کنـد
*** «غیرتی شیرازی»
ره، دیـوانگان عـاقـل چـه دانـد
شعاع صـوفیـان جـاهل چـه دانـد
*** «احمدجام»
او در انـدیشه که چون خون غزالی ریزد
من در انـدیشه که اندیشه، دیگر نکنـد
*** «غزالی هروی»
شهیـد تیغ ترا خون بها چـه بهتر از این
که زیر تیغ تو بـر ابـرویت نگـاه کـند
*** «حسین سالك»
قسمت نگر کـه کشته شمشیر عشق یافت
مـرگی کـه زنده گـان به دوعـا آرزو کنند
*** «فغانی شیرازی»
دست و پـا چند زنی عز شهیدان بردی
آنقدر صبر کن ای کشته که قاتل بـرود
*** «رضائی کاشی»
وعـده، قتلم به فردا آن پـری پیکر دهد
باز می ترسم که فردا وعده، دیگر دهـد
*** «کاکا قزوینی»
بـه پای لاله کدامین شهید مدفون است
کـه از لحد بـدر افتـاده گوشه، کفنش
«غبار همدانی»

افسوس صد افسوس درپیری دل به دنیا مبتلا داشتن و در خواهشات نفسانی اسیر بودن اسلام را رها کردن ویهودیت را گرفتن و از پی آن رفتن توبگو چه باید باشد ؟

***

زخم تیغـــت خـــط آزادیست در روز جـــزا
این شهادت نامه را با خـود ز عالم می بـرم

*** «شهریار بختیاری»

اگـــر پیکان تیر او نبودی دردل چـــاکم
به این کم طاقتی آرام کی می بود در خاکم

«حاجی محمد تقی، عندلیب کاشی»

***

کفـــراست بـــر شهیـد تمـــنا گـــریستن
بـــایـــد بـــروز خضـــر و مسیحا گـــریستن

*** «طبعی قزوینی»

بگـــو بـــر خضر بـــریـــز آب زندگانی را
مگـــــر نصیب بـری لذت شهـــید شـــدن

*** «کمال اجتماعی»

آســـوده، خاطـــران چمن را چـــه اگهی
ازنـــاله ای کـــه مـــرغ گرفتار می کنـــد

*** «راهب نایمی»

ز اوقات گرامی آنچه صرف عشق میگردد
بدیوان قیامت درحساب زندگـــانی نیست

«صائب تبریزی»

بسم الله الرحمن الرحيم

موجود وجود آفرينش
شاہنشہ شهر اهل بينش
طاها ورقی ز نعت ذاتش
والشمس كنايت صفاتش
سرحلقه ايها المدثر
نو باده باغ قم فانذر
والليل سواد تارمويش
گلدسته والضحی ست رويش
نقش ورقی كتاب سرمد
محمود و محمد است و احمد
صلی الله عليه وسلم

بیان اصطلاحات صوفیه که
در کلام نظم ونثر ایشان بیان
نموده اند بدون شرح صرف در
معنی آن یاد آور میشوم
که البته این اصطلاحات
ازکتاب مطالب رشیدی که
کتابیست از مدرسه اهل
سلوك و معرفت نهایت عزیز
کتابیست طالبان و مسافران
راه معرفت را که در سنه
۱۳۳۳هـ و ۱۹۱٤ع در لاهور
کتابخانه کشمیری
طبع شده است.

اصطلاحات گلشن راز و مثنوی و حافظ شیرازی

چشم: مراد از آن احاطه حق باشد که بیماری مهجوران و هستی و اصلان از اوست .

لب: مراد از آن نفس رحمانی است که نیستی را به صورت هستی می نماید.

جان: ارواح مجرده را گوید.

غمزه: جذبه را گویند.

بوسه: افاضه وجود را گویند .

خواب: و مستی هستی مجازی را گویند.

زلف: سلسله امکان را گویند که اول آن عقل کل و آخر آن انسان است.

سر زلف: انسان کامل· رخ ذات حق را گویند.
خط عالم: ارواح را گویند .
رخسار: حقیقت جامعه را که فاتحه الکتابی است.
خال: غیب هویت و وحدت ودل انسان کامل را گویند.
شراب: ذوقی را گویند که از خلوت محبوب پیدا شود و هم تجلی ذاتی و نورالهی را گویند.
شاهد: محبوب حقیقی را گویند که بر همه جلوه کرده.
جام: حقیقت جامعیه را گویند.
مئ: نفس رحمانی را گویند.
خراباتی: خلاصی از تعیین و مقام محو و فنا را گویند.
شطح: آنچه درغلبهء احوال واقع میشود.
دلق: تعیین را گویند.
بت: انسان کامل را اسلام.
مجازی: که ممکن و واجب را با هم غیر داند.
زنار: عبادت و طاعت را گویند.
ترسائی: تجرد از رسوم و عادات باشد.
پدر: عقول ملکی را گویند.
ساقی: مراد از مرشد و محبوب حقیقی باشد که پرده درندهء درون عارفان کامل است.

پیرمغان و مغبچه: مراد از مرشد عالم معنی و روحانی که از صفات ذمیمه ونفس اماره تغییر و تبدیل یافته و متصف به صفات حمیده شده باشد و ارادت غیبی ازعالم لاریبی بر دل او وارد گردد.
میخانه و بتخانه: مراد از باطن عارف کامل و نیز از عالم جبرت است.
کلیسا و کنشت: مراد از عالم تعیین شهود و معرفت باشد.
جام: مراد از دل عارف که درمشاهده غیبی به ظهور آید.
عاشق: مراد از مردی است که از لوا حق دنیاگذشته باشد و به معشوق حقیقی ناظر و به رنج و محنت راضی و شاکر باشد.
محتسب: مراد از منشرع ظاهری است.
آب: مراد از فیض که به عارفان فانی میرسد.
مطرب: مراد از سالك روحانی که ترانهء توحید می سراید.
صیاد: مراد از غقلت باطنی که مدام معرفت راه نیابد.
عید: مراد از وصال محبوب حقیقی که فرحت عارفان است.
بهار: مراد از ذوق و اشراق سالکان روحانی است.
خزان: مراد از بوی معرفت که به عارفان متبدی رو نموده باشد
گل :مراد از لذت معرفت است که باد صبا به حکم الهی عطریزی میکند.
بلبل: مراد از عارف ربانی که مدام بذکر و فکر حق مشغول است و

از نفس اماره فارغ البال شده.

صبا :مراد از مژده گو و میانجی که میان عاشق ومعشوق باشد و نیز مراد از جبرئیل علیه السلام.

رقیب: مراد از نفس اماره وحواسس خمسه ظاهری و باطنی.

وصال: مراد از آنکه روح صفت شده و درمقامی رسیده باشد که میان او و حق تعالی حجابی نباشد

فراق :مراد از محنت است که به غایت رسیده باشد و به مراد نرسیده باشد.

راز : مراد از محبت و معرفت حق است که در دل عارفان علی الدوام است.

کبر وکفر: مراد ازعالم لاهوت وملکوت است.

زنار: علامت یکرنگی شدن در دین و یقین .

دم : مراد از ذوقی که بدل عارف حاصل شود.

مست و شیدا: مراد از اهل جذبه و تارك دنیا قلاش و رند عبارت از قاطع آلایش دنیا.

شمع وکرشمه: عبارت از پرتو انوار معرفت که در دل سالك ظهور میکند.

معشوق: مراد از ذات الهی است که پرتو بخش معرفت است.

زلف: عبارت از جذبهء الهی است.

روی: عبارت از وجه حق است.

رخساره: عبارت از واحدنیت است.

دهان: عبارت از سر الهی است.

خط: عبارت از برزخ کبری است که در میان صفات واقع شده باشد.

خال: عبارت از صفات و لطف رب الودود است.

زنخدان و غبغب: آن هم عبارت از لطف است اما قهر آمیز که سالك را از چاه نورانی درچاه ظلمانی اندازد.

قامت: عبارت ازجمعیت وجود عارف فانی است.

میان: عبارت از برزخ صغری است.

چشم و مژگان: عبارت از بصیرت ازلی است.

فیض: عبارت از جذبه، باطنی است.

عارف: عبارت از سر رأیت ربی به عین ربی است این اصطلاحات همه مربوط به حافظ شیرازی است که در دیوان آن از آن نام برده شده است و دیگر اصطلاحات شیخ فرید الدین عطار و فخرالدین عراقی و مغربی و شاه شرف الدین بوعلی قلندر و مولانا روم وغیره اینك ذیلاً تحریر میشود:

عشق ذات: حق را گویند و آنرا عالم لاهوت نیز می نامند.

معشوق: صفات حق را گویند و آنرا عالم جبروت و وحدت تعین اول و برزخ الکبرای و ام الکتاب و روح اعظم و حقیقت محمدی

صلی الله علیه وسلم نیز گویند.

عاشق:.اسمـأء حق را گویند و آنرا و احدیت و مرتبه آدم و تجلی ثانی و عالم شهادت و منشأ کثرت و عالم ملکوت و عالم ماسوا و عالم معانی نیز می شمارند.

شاهد: حق را گویند با اعتبار ظهور زیرا که حق به صورت اشیا ظاهر است.

قد: عبارت از امتداد حضرت الهی است که برزخ وجوب و امکان است.

زلف: اشارت از تجلی جلالی که در صور جسمانی و صفا و قهر جا دارد و آن حجاب روی وحدت است یعنی مشکلات حقأیق طریقت که پیچ در پیچ باشد.

ابرو: کنایه از حجاب ربوبیت و عبودیت است یعنی اسماء الله و آنرا حاجب از آن گویند و مراد از آن مرتبه صفات است که حجاب ذات باشد. و اشاره به قاب وقوسین نیز بایدشد.

چشم: اشارت به شهود حق مرعیان را و آن شهود است.که معتبر به صفت بصری میگردد.

مژه: حجاب سالك است بر دیده و تقصیر در اعمال سراً و جهراً به حکم الهی.

روی: عبارت از کشف انوار ایمان و عرفان حجاب از جمال خط

اشارت به حقیقت محمدی صلی الله علیه وسلم که شامل اخفأ و ظهورات باشد و هم مراد از عالم ارواح میباشد.

خال: کنایت از لفظ وحدت باشد که مبدأ و منشأ کثرت است.

لب: اشارت است از قبض و بسط نوازش نمودن عاشق.

لُب: بضم عقل منور بود به نور قدس.

دهان: آن سیر خفی را گویند که در ادراك هیچ ملاك نیاید.

بوسه: تلذ دوزخ است یا جسم که تن مرکوب روح آمده است.

کنار: دریافتن اسرار توحید و دوام مراقبه را گویند.

غمزه: خوف و رجأ را گویند.

ناز: قوت دادن معشوق است مرعاشق را.

لطف: پرورش دادن معشوق است مرعاشق را بطریق موافقت.

عشوه: تجلی جمال را گویند.

وصل: وحدت حقیقی را گویند که رابط میان ظهور و بطون است و نیز فانی شدن در مشاهده است که یکدم سیری از آن روا ندارد.

فراق: غیب را گویند از مقام وحدت آمدن سالك از وطن اصلی که عالم باطن باشد به این عالم فراق اوست و باز به عالم باطن رجوع نمودن و صال آن مرگ است.

جلال: حجاب حق از بصایر که به حقیقت چنانکه اوست او را کس نمی شناسد.

جمال: تجلی حق است به وجه حق برای حق.

مهر: محبتی که به اصل خود بود با وجود آگاهی از یافت مقصد و مقصود و محبت و دوستی بی علاقه مراد خود با حق تعالی.

ذوق: مستی شراب عشق است مر عاشق را که به کلی از خود فنا شده باشد.

میل: عبارت از رجوع به اصل خود با شعور و آگاهی را گویند.

عشرت: لذتی است که سالك را با حق باشد البته با شعور و آگاهی.

تجلی: شهودی ظهور وجود است و آن نفس رحمانی است.

عارف: مشاهده کننده ذات وصفات و اسمأ ء الهی را گویند.

واصل: آنکه از خود رسته باشد و محو تخلقوا با خلاق الله گردیده باشد.

صوفی: آن باشد که نباشد و بر جاده شریعت قدم بر قدم رسول علیه السلام مانده باشد و از غیر خدا خود را نگهدارد.

قلندر: آنکه تجرید و تفرید و بکمال رسیده باشد و در تخریب عادت و تعمیر عبادت کوشد.

ملامتی: آنکه درکتم عبادت محفوظ باشد.

رند: آنکه شراب نیستی می فروشد ونقد هستی سالك می ساند.

زاهد خشک: جاهل بی معنی و ریاء کار را گویند.

شیخ: انسان کامل درشریعت را گویند.

طالب: آنکه فانی در طلب مولی باشد نه به امید بهشت.

سالک: درسلـــوك از قـيـد بـــه اطلاق رود یعنی از ممکن بـــه واجب پـــردازد.

مجذوب: آنکه درمقام سکر و فنا باشد و چونکه درمقام جمع الجمع و بقا بعد فنا نرسیده است اقتداء را نشاید.

عالم: مطلع ذات وصفات و اسماء الهی را گویند.

فقر: عبارت از فنا فی الله است پس فقیر آنست که به هیچ چیز محتاج نباشد.

ننگ و ناموس: نیك نامی خواستن و زیستن است.

خرابات: عبارت از مظهرخدائی است که سالك در آنجا ازتجلی قهاری محو و فانی میگردد نیز عزلت خانه پیر را گویند.

پیر خرابات: آن مرشد کامل است که افعال و صفات اشیأ را محو افعال و صفات الهی داند.

مسجد مظهر: تجلی جمالی را گویند و نیز آستانه پیر را.

خمار: مقام تدوین سالك است. و ظاهر شدن پرده های کثرت بروی وحدت است.

شراب: عشق را گویند.

شمع: پرتو انوار الهی بر دل سالك است که عرفانی باشد.

مستی: عبارت از حیرت در مشاهده جمال معشوق است.

میخانه: خانقای پیر را گویند.

ترسا: مـــرشد کامل کـــه توجـــه جمیع مـــوجودات با الطبع خواه با ارادت و اختیار اوست.

ترسا بچه: آن کـامل باشـد که در ولادت معنری به نسبت کـامل به کامل دیگر متصف به ترسائی و تجرد و انقطاع بوده باشد.

کافر: آنرا گویند که از مرتبه صفات و اسمأ ء و افعال درنگذشته باشد و حق را به تعینات و تکثرات می پوشد.

بت: عبارت از مظهر هستی مطلق است.

زنار: کفایت از عـقد خدمت و طاعت محبوب حقیقی باشد و نیز اشاره از زلف است.

ناقوس: عـبارت از انتـباه است که سوی توبه و انابت خواند و آن جذبه أز جذبات الهی باشد.

پیاله: کفـایت از چشم است بلکه از هر ذره از ذرات عالم عارف را پیاله شراب معرفت است.

حجاب: صفات زمیمه است.

ساقی: پیر کامل است.

مطرب: پیر کامل را گویند.

نی: مولوی جامی فرمود که نی را به واصلان حق که أز خود تهی گشته اند مناسبت تمام است و حضرت شاه فتح قلندر فرموده که مراد

از نی ذات سردار انبیا ست علیه السلام چنانکه آواز درحقیقت آواز نائی است هم چنین جمله افعال و اقوال و حرکات و سکنات آن سردار عالم ازحق بود نه از خودش.

نماز روزه: عبارت ازتوجه باطن الی الله و اعراض از ماسوی. در کتاب مقصود الطالبین این الفاظ اصطلاحات را نوشته اند.

ساقی: دو قسم است یکی به واسط یکی بی واسط. بی واسط ذات حق باشد چنانچه سقهم ربهم شراباً طهورا. ذکر شده است دوم به واسط البته توسط انبیاء و اولیا علیه السلام و ملائکه وغیره باشد مراد از شراب طهور که در قرآن عظیم ذکرشده همان فیض بی پایان الهی است که بر دل های صدیقان وارد میشود و ساقی به واسط شیخ هدی است که فیض عالم ملکوت و جبروت و لاهوت به واسط وی بدل های مریدان میرسد.

خرابات و خراباتی: عبارت از خرابی وجود است یعنی خرابی اوصاف ذمیمه نفسانی و عادات حیوانی و خرابات ناموس و ننگ است.

دیر و کلیسا: عبارت از عالم اطلاق که عالم روحانی است.

زنار و ناقوس و ناموس: زنار دو نوع است یکی مذموم دیگر محمود. پس محمود در عبارت و عبودیت است و مذموم تعلق بدنیا دارد.

ناقوس: عبارت از انتباه است که به سوی توبه و انابت و زهد می خواند.

ناموس: عبارت از شهرت وجا و هوس نیك نامی وغیره است.

قلندری و سلامتی: عبارت از تجرید از کونین و تفرید از دارین باشد.

ترسابچه و بت خانه: جذبه ربانی و حالت روحانی را گویند.

بت: غیر حق را گویند و شاهد هم او را گویند.

زلف: عبارت از ظلمت کفر است.

عارض وجمال و روی و خط: عبارت از کشف انوار ایمان است.

محراب و قبله: مراد از هر مطلوب و مقصود است که دل بدان به توجه باشد.

لطیفه انعیاً نیه: دل را گویند در تحقیقات خواجه محمد پارسا چنین آمده است که بت خانه و میکده و شراب خانه باطن عارف کامل را گویند که در آن باطن ذوق و شوق و معرفت الهی زیاد باشد.

ترسا: مرد روحانی را گویند که صفات ذمیمه و نفس اماره‌ء وی تبدیل شده باشد و صفات او حمیده شده باشد.

ترسا بچه: و اراده غیبی را گویند که بر دل سالك فرود آمده باشد.

بت: تجلی شاهد عینی را گویند.

گبر و کافر : بچه یکرنگی درعالم وحدت باشد که تمام روی از

ماسوی برتافته باشد.
مئ: ذوقی را گویند که از دل سالك بر می آید و او را نهایت خوش وقت گردانید.
ساغر و بت خانه: چیزی را گویند که در وی مشاهده انوارغیبی کنند.
زنار: یکرنگی در سببی سالك باشد در راه دین و دوستان راه یقین یار و دلدار عالم شهود را گویند.
محبوب وصنم: حقیقت روح را گویند در ظهور تجلی صورت صفاتی.
غمزه و بوسه: فیض و جذبهء باطن را گویند که به سالك واقع میشود.
چشم و ابرو :جمال الهام غیبی را گویند که بردل سالك فرود مي آید.
قلندرر و قلاش: اهل ترك و تجرید را گویند که از مقام لذت نفسانی گذشته باشند.
مست وشیداء: اهل جذبه و شوق را گویند.
خمارو باده فروش: پیران مرشد را گویند.
ساقی و مطرب: فیض رسانندگان را گویند که به کشف رموز و حقأیق دل های عارفان را معمور دارند.

پیرمغان و پیر خرابات: کاملان مکمل را گویند مثلاً اگر گویند:

هرکس که بخرابات نشد بی دین است
زیرا که خرابات اصول دین است

مراد از خرابات خراب شدن صفات بشریت باشد و فانی شدن وجود جسمانی تا این خرابی که ذکر شد دست ندهد حقیقت دین به کس دست ندهد. و آنچه در گوهر آدمی پنهان کرده اند از این خرابی پیدا شود تا خانه را ویران وخراب نکنی گنج ظاهر نشود آنگاه آدمی به حقیقت خود بینا میشود شرح این سلسله خیلی دراز است آنان که میدانند میدانند که چه گفتم اما افسوس که کی و در کجا!!!! اگر دیدی به من بنمای تا قدمش ببوسم.

محبوب: مراد حضرت حق باشد.

طلب: جستن حق را گویند.

عاشق: شیفته جمال وجلال الهی را گویند.

معشوق: حق را گویند.

حسن: جمعیت کمالات را گویند دریك ذات و آن جز حق را نباشد.

جمال: اظهار کمال معشوق است جهت ترغیب و طلب عاشق جلال اظهار کمال استغنای معشوق را یقین آید که اوست.

شکل: وجود هستی حق را گویند.

لطف: ترغیب معشوق بود مر عاشق را برفق و مواسات تا قوت

تاب جمال او را بکمال حاصل آید.
صلاحت: بی نهایتی کمال الهی را گویند که هیچ بدان نرسند.
حلاوت: ظهور انوار را گویند که از راه مشاهده حاصل آید.
شمایل: امتزاج جمالیات و جلالیات را گویند.
شیوه: ترک جذبه را گویند در بعضی احوال که گاه بود و گاه نبود.
فریب: استدراج الهی را گویند.
وفا: عنایت ازلی را گویند که بی واسط عمل خیزد.
جفا: پوشیدن دل سالك را گویند از معارف و مشاهدات.
جور: باز داشتن سالك بود از سیر در عروج.
قوت: غذای عاشق بود از دریافت جمال.
خشتم: ظهور صفات قهریه را گویند.
جنگ: امتحان الهی را گویند.
صلح: قبول اعمال و عبادات را گویند.
پرده: موانعی را گویند که میان عاشق ومعشوق بود.
حجاب: موانعی را گویند که عاشق را از معشوق باز دارد.
نقاب: موانعی را گویند که عاشق را از معشوق باز دارد بحکم ارادت معشوق که عاشق را هنوز استعداد تجلی دست نداده.
توانائی: صفت فاعل مختاری بود.
تواری: احاطت و استیلای الهی را گویند.

تاختن: ایتان آوامر الهی را گویند.

ترکتاز: جذبهء الهی را گویند که سالك مجاهده و رنج بسیار میکشد و کشاده گی نمی یابد ناگاه جذبه الهی در رسد و او را به مقصود رساند.

غارت: جذبهء الهی را گویند که بی واسطه بدل رسد که بر سلوك اعمال مقدم باشد و سالك مقهور آن بود.

تاراج: سلب اختیارات سالك راگویند در جمیع احوال ظاهری و باطنی.

آشنائی: تعلق رقیقه ربوبیت بود که با همه مخلوقات پیوسته است.

بیگانگی: استغنای عالم الوهیت بود .

یار: صفت نصرت الهی را گویند که ضروری کافه موجودات است.

غمگسار: اثر صفت رحمانی را گویند.

مهربان: صفت ربوبیت را گویند.

دلدار: صفت باسطی را گویند.

دلکشای: صفت فنائی را گویند.

جانان: صفت قیومی را گویند که قیام جمله موجودات با اوست.

جان فزا: صفت بقا را گویند که از آن صفت باقی ابدی گردد که فنا را بدو راه نبود.

دوستی: سبق محبت الهی را گویند بر محبت سالك.

قامت: سزای پرستش را گویند که هیچ کس را جز از خدای تعالی سبحانه آن سزاوراری نیست.

زلف: غیب هویت را گویند که کسی را بدو راه نیست.

موی: ظاهر هویت را گویند یعنی وجود را چه کس را به معرفت وجود علم حاصل نیست.

گیسو: طریق طلب را گویند به عالم هویت که حبل المتین از اوست.

خم زلف: اسرار الهی را گویند.

پیچ زلف: اشکال الهی را گویند.

دیده: اطلاع الهی را گویند بر جمیع احوال سالك از خیر و شر.

چشم مست: سیر الهی را گویند بر تقصیری که از سالك به وجود آید.

چشم خمار: سترکردن سالك راست از سالك لیکن کشف آن احوال نزد اهل کمال ظاهر است.

طرب: انس بود با حق و سرور دل با حق.

شراب خام: عیش ممزوج را گویند.

شراب پخته: عیش صرف را گویند مجرد از اعتبار عبودیت.

شراب خانه: عالم ملکوت را.

بت: خانه عالم لاهوت را گویند.

میکده: قدم مناجات را گویند.
میخانه: عالم تجلیات را گویند که عالم قلب است.
ساقی: صور مثالیه جمالیه را گویند که از دیدن آن سالك را خمار حق پیدا شود.
قدح: وقت را گویند.
جام: احوال را گویند.
صراحی: مقام را گویند.
خم: موقف را گویند.
جرعه: اسرار مقامات را گویند که در سلوك از سالك پوشیده مانده بود.
مست خراب: استغراق عاشق بود در عشق محبوب.
خرابات: خرابی عالم بشریت بود.
شمع: نور الله را گویند.
شاهد: تجلی را گویند.
کباب: پرورش دل را گویند که با غم و اندوه وفراق عشق پرورش شود.
روز: تابع انوار را گویند.
شب: عالم غمی را گویند و عالم جبروت را نیز گویند.
شب قدر: بقای سالك را گویند.
عید مقام: جمع را گویند.
شب یلدا: نهایت انوار را گویند.
نو روز: مقام تفرقه را گویند.

ترسان: دقایق حقایق را گویند.
کلیسا: عالم جوانی را گویند.
جلیسا: عالم طبیعی را گویند.
ناموس: یاد کرد مقام تفرقه را گوئید.
بت: مقصود و مطلوب را گویند.
ایمان: مقدار دانش را گویند به حضرت سبحانه.
اسلام: متابعت را گویند.
دین: اعتقادی را گویندکه ازعالم تفرقه سر بر کرده باشد.
زکوة: ترك ایثار را گویند.
کعبه: مقام وصلت را گویند.
حج: سلوك الی الله را گویند.
بیابان: وقایع طریق را گویند.
طامات: معارفی را گویند که در اوائل سلوك بر زبان سالك گذر کند.
ابر: حجابی را گویند که مانع سبب وصول باشد.
باران: نزول رحمت را گویند.
نسیم: یاد آورده عنایت را گویند.
بوی: علاقه دل را گویند به عالم حقیقت در مقام جمع.
مطرب: آگاه کننده از عالم ربانی.
نای: پیغام محبوب را گویند.
دف: طلب معشوق را گویند.
ترانه: آئین محبوب.ومحبت را گویند.

سماع: مجلس انس را گویند.
رخ: تجلیات را گویند که درماده بود.
چهره گلگون: تجلیات را گویند که در غیر ماده بود.
خال سیاه: عالم مستی را گویند.
خط سیاه: عالم غیب را گویند.
خط سبز: عالم برزخ را گویند.
لب کلام: معشوق را گویند.
لب لعل: باطن کلام معشوق را گویند.
لب شکرین: کلام منزل را گویند که انبیاء را به واسط ملك حاصل آید و اولیا را به تصفیه باطن حاصل شود.
لب شرین: کلام بی واسطه را گویند.
سلام: درود بر محمد را گویند.
پیام: اوامر و نواهی را گویند.
کلبهء احزان: هجران محبوب را گویند.
فقیری: عدم اختیار را گویند.
بندگی: مقام تکلیف را گویند.

تمام شد با الخیر

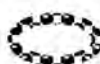
الحمدلله رب العالمین

دوعا خواه شما دردمند باطنی

از شور عشق حاجی صاحب پای منار ده یحیی شیخ سعدالدین انصاری «رح»

نمانی روز فردایم به میدان یــا رســـول الله
که من بارگران دارم ز عصیان یا رســـول الله
توئی چون رحمت رحمن زبهر جمع محتاجــان
بروز حشر مگـذارم پریشان یــا رســول الله
از آن خلق عظیم خود از آن لطف عمیم خــود
سرخوان کریم خود مرا خوان یــا رســول الله
بده یك شربت صافم که بر لطف تو مــی لافم
لبی تشنه ز الطافم مگـردان یــا رســول الله
منم سایل بـدرگاهت یتمی بـــر ســـر راهت
بلند است همت وجاهت زخلقان یــا رسول الله
به قرب خویش را هم ده ز عرفان عزو جاهم ده
امانم ده پناهم ده ز شیــطان یـا رســـول الله
سر بازار محتاجــان منم کاسه بکف حــیران
دلم را از غم حرمان مــرنجان یــا رسول الله
بـــه حق تو.صاحب نازی ترازیم گران ســازی

اگر یك مویت اندازی به میزان یا رسـول الله
چو در جنت فرود آئی نقاب از چهره بکشائـی
به وصلم مژده فرمائی زهجران یـا رسـول الله
به بسم الله رحمانت بـه آیت هـای قـرانت
به فضل وجود و احسانت نمایان یـا رسول الله
به سیر فاتحه طا ها به سبحان الـذی اسـرا
به بوبکر و عمر شاها به عثمان یا رسـول الله
بـه آن شاه علی حیدر بر آن شهر و هم شهپر
بـه آب چشمهء کوثر بنـوشان یـا رسول الله
به اهل و بیت و اصحابت به جانبازان اصحابت
به دیداران محرابت به نیکان یـا رسـول الله
سوال کس نکردی رد از آن رو امـدی احـمد
به درگاه تو من نالد به افغان یـا رسـول الله
که اندر ساعت آخر نظر برحـال مـا فرمـاي
تـوسختی راه عقبی را کن آسان یا رسول الله
کمینه شیخ سـعدالدین بروی حضرت یاسین
بروز حشر یوم الدین کن آسان یا رسـول الله

شایق دیدار شاعر افغانی کابلی

ایکه ازخاك سـیاه گلهای رنگین میکشی

ازدرختان میوه های زیبا و شـرین میکشی

کبر و ترسا را به لطف خود مسلمان میکنی

زاهد صد ساله را یکـبار از دین میـکشی

پـروری در دامـن آذر خلـیل خـویش را

مـوسی را از خانه فرعون خود بین میکشی

از جـهان جـاهلی بـین کفـار قـریش

عاقلی چون صاحب طاهـا و یاسین میکشی

فیلسوف دهـر را نـادان ز دنیـا می بری

عاقلی از گـوشهء دارالمجـانـین میکشی

گاه به فـرق گـدای تاج شاهی می نهی

گـاه ز تخت سلطنت پای سلاطین میکشی

می دهی در قهر دریا طعمهء صـدها نهنگ

آدمی را بـهر نـان بالا و پـائین میکشی

گر قبـول بـارگاه رحمتت شـایـق شـود

راه سوی خویش هم ز آن قلب خونین میکشی

خــــرابـــات

درخـــرابات مغان خانه کنم یا نــه کنم
شوق آن شاهد و کاشانه کنم یا نــه کنم
ساقی از روز ازل جـام مـیم نــوشایند
شوق آن ساغر و پیمانه کنم یـا نـه کنم
هم چو بلبل به گلستان شهودش هـر دم
شوق آن نرگس مستانه کنم یـا نــه کنم
هم چــو مشاطه شمشاد به هــر دندانه
زلف مشکین تـرا شانه کنم یـا نــه کنم
بعد از آن در صدف عارضت ای یار عزیز
شوق آن گوهر یکدانه کنم یـا نــه کنـم
درخم طاق دو ابروی تو ای مونس جــان
نیت سجدهء شکرانــه کنم یـــا نــه کنم
بهــر تسکین دل غــم زده ام ای یـــاران
شوق خال رخ جانـــانـه کنم یـــا نــه کنم
چــون زلیـخا بـه حـریـم حرم کعبه نهـان
شـــوق آن یوسف جـانـــانه کنم یا نه کنم
همچون مجنون ز غم لیلی به صحرای جنون
شوق آن آهوی مستانه کنم یـا نـــه کنم
ای محماز پس آئیـــنه اســـرار نهـــان
کشف جـــان و دل دیرانه کنم یا نه کنم

از محما غزنوی

شمس الحق تبریزی شاعر نبود عارف باالله بود چون مولانا از وی دولت وسعادت فقر و معرفت یافت شمس به مولانا آینه ئی بود که در وی خدا را می دید از عشق و محبت نسبت به پیرش هر اشعاریکه سروده به اسم پیر خود یعنی شمس تبریزی سروده است.

شمس الحق تبریـــــزی
پیـــر مـــــولانـــــــای رومـــی

من مست تو دیوانه ما را کی برد خانه
صد بار ترا گفتم کم خور دو سه پیمانه
در شهر یکی را من هـــوشیار نمی بینم
هر یك بدتر از دیگرشوریده و دیـوانـه
جانا به خرابات آی تا لـذت جـــان بینی
جانرا چه خوشی با شدی صحبت جانـانـه
هر گوشه یکی مستی دستی زده بردستی
ز آن ساقی سرمستی با ساغر و پیمانــه
از خانه بیرون رفتم مستیم به پیش آمـــد
در هر نظرش مضمر صد گلشن وکاشانه

چون کشتی بی لنگر گژ میشد و مژ میشد

و ز حسرت او مــرده صــد عاقل و فــرزانه

گفتم ز کجائی تــو تسخـر زد و گفتـا من

یك نیــم ز ترکستان یك نیــم ز فرخـانــه

نیــمم ز آب و گل نــــیمم ز جــان و دل

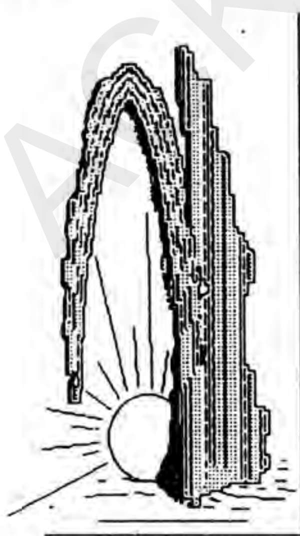
نیــمم ز لب دریـــا نیمی همــه در دانــه

من بـی سـرو دســتارم در خــانه خمــارم

یك سینه سخن دارم ز آن شـرح دهم یـا نـه

شمس الحق تبریزی از فتنه چــه پــرهیــزی

اکنون که در افگندی صــد فتنه و فسانــه

بی نمازان

به جنت نیست جای بی نمـــازان
بود دوزخ ســـرای بـــی نمـــازان

همه از رحمت حق بی نصیب اند
حذر کن از بـــرای بـــی نمـــازان

قبـــول حضرت ایـــزد نبـــاشد
یقین میـــدان دوعـــای بی نمازان

اگر چه صاحبان مال و جـــاه اند
مکن تو مـــرحـــبای بـــی نمازان

شنو این پـــند مـــن بسیار نـــافع
مـــشو تـــو آشنـــای بـــی نمـــازان

بســـوزد آتش تیـــز جهـــنم
سرو تن دست و پای بی نمـــازان

اگـــر خواهی که در جنت در آئی
مـــرو انـــدر سرای بی نمـــازان

بود پیوسته شوم و نـــا مبـــارك
همیشه سال و ماه بـــی نمـــازان

حدیث بی نمـــازان نیـــز مشنو
مـــرو هـــر گز برای بی نمـــازان

ز خویش بـــی نمازان زن نخواهی
مده دختر به شاه بـــی نمـــازان

پیغمبر گفت این بیتی کـه گفتم
مکن مجلس بـــرای بـــی نمـــازان

سحرگاهان به نظم آورد ســـعدی
چنین پنـــد از برای بـــی نمـــازان

دوست در خانه و ما گرد جهان گردیدیم

«سعدی»

عمر ها در پی مقصود به جان گـــردیـــدیم
دوست در خانه و ما گرد جهان گردیـــدیم
خـــود سرا پرده، قدرش ز مکان بیرون بود
آنکه ما در طلبش جمله مکان گـــردیـــدیم
همچو بلبل همه شب نعره زنان تا خورشید
روی بنمود چو خفاش نهـــان گـــردیـــدیم
گفته بودیم به خوبان که نبایـــد نگریست
دل ببردند و ضـــرورت نگـــران گردیـدیم
صفت یوسف نـــادیـــده بیـــان میکردنـــد
به میان آمد و بی نام و نشان گـــردیـــدیم
رفته بودیم به خلوت که دیگر می نخوریم
ساقیا باده بـــده کـز ســـر آن گردیـــدیم
تا همه شهر بیایند و بـه بینند کـــه مـــا
پیر بودیم و دیگر بـــار جـــوان گردیـــدیم
سعدیا لشکر خـــوبـــان بـــه شکار دل ما
گو میائید که مـــا صید فـــلان گـــردیـــدیم

الصلواة والسلام عليك يـــا رحـــمة اللعالمين
الصلواة والسلام عليك يـــا شفيع المـذنبـــين
الصلواة والسلام عليـــك يا انيس الـــغريبين
الصلواة والســـلام عليك يا حبيب رب العالمين
الصلواة والسلام عليك يا دليل المتحـيريين
اغشنى اغشنى اغشنى

به فریاد ما برس ای سید اولاد آدم ای مقعود حق ای محبوب حق جز تو فریاد رسی نداریم دست ما درحضور/قدس تو به دوعا بلند است از خطای ما درگذر عذر ما را به پذیر یك نگاه کرم فرما ما را به وطن باز گردان بایك عالم محبت برادری واتفاق و همرنکی بما صلح و امنیت عطا کن در پرتونور قرآن.

اغشنى یا رسول الله اغشنى حبیب حضرت مولانا اغشنى

رفیقان جمله در منزل رسیدند
تنها ما مانده ایم در راه اغشنى

حیـــــا

رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمود که حیا جز ایمان است. بلی هر عملیکه ازحیا شرم و ادب دور باشد قبول حضرت حق نیست.

زنیکه بازاری و بی حیا شد دیگر به او اعتماد نکن او صرف بازیچه ویك منظره، زیبائیست که برای تماشای چشم های هوس و فتنه جو و هر کس و ناکس به رنگ های مختلف و جلوه های مختلف جلوه میکند و خود هم از این جلوه گری شیطانی و حیوانی لذت می برد هر قدر چشم های هوس به او دوخته شود او هم در پوشیدن لباس های هوس خیز و نیمه عریان و رفتار و گفتار نهایت وحشیانه خود اضافه میکند.

ای خواهر مؤمن سلام من بتو باد رحمت خدا بتو باد که تو بی بی عفت حیا و شرم خویش را از همه بیشتر دوست داری و از آن به نهایت باریکی حراست میکنی. بلی تو یك مؤمنه هستی الحمدلله خاتون جنت ام المؤمنین جگر سوخته حسین وحسن رضی الله تعالی عنه نور دیده پیغمبر(ص) زوجه با شرف علی شیر رب فاطمه الزهرا رضی الله تعالی عنهما را پرسیدند چه چیز را در زندگی دنیا از همه چیز ها بیشتر دوست داری فرمود بی بی نامدار اسلام که من گوشه چادر را که از شرم و حیا به زیر دندان میگرم از همه چیز دنیا دوست دارم راست گفت رحمت خدا باد بر روان پاکش.

دردمند باطنی

به پوش از چشم بد بین روی زیبا منظر خود را
به هر بد گوهری نتوان نمودن گوهر خـــــود را

در باره ذکر اهل تصوف

خداوند متعال جل و جلاله اهل حقیقت را به هیچ کار چندان نه فرمود که بر ذکر خود که یایها الذین امنوا اذکروالله ذکراً کثیراط. ذکر بسیار حضور و دوستی است کسی که چیزی رادوست دارد همگی خود را به او دهد (قال رسول الله صلی الله علیه وسلم من احب شیٔ اکثر ذکره).

تا در دل محبت حق تعالی پدید نیاید زبان به ذکر او حرکت نکند پس ذکر تبع محبت است ومحبت کار دل است. حق تعالی چون خواهد که ظاهری را با باطن در دوستی شرکت دهد دوستی در باطن بنده نهد و ذکر در ظاهر پیدا کند تا ظاهر به زبان یاد میکند و باطن به دل دوست میدارد و چندان که ذکر می افزاید دولت قربت بر درگاه حق می افزاید. جابر عبدالله الانصاری رضی الله عنه روایت کند که وقتی نشسته بودم رسول الله صلی الله علیه وسلم بیرون آمد و گفت: ای قوم بر شما باد که در روضه های بهشت بخرامید و تماشا کنید گفتم یا رسول الله روضه های بهشت کدام است. گفت مجالس ذکر. بر شما باد که پیوسته یاد کننده، حق باشید بامداد و شبانگاه زبان را جز به ذکر خداوند مرانید هر که می خواهد تا بداند که منزلت به درگاه حق تعالی چگونه است گو بنگر تا منزلت حق تعالی در دل او چگونه است که حق تعالی بنده گان را چندان قدر

نهد در درگاه خود که بنده عظمت حق را در دل خود نهد. و آن قدر در دل به کثرت ذکر پدید آید و برای این بود که استاد ابوعلی دقاق رحمة الله علیه گفت: ذکر منشور ولایت است هر که توقیع ذکر دادند منشور بدو دادند و هر که را در ذکر کاهل گردانیدند وی را معزول کردند.

و چون کسی به راه ذکر حق تعالی در آمد همه علایق از او قطع گردد حق تعالی می فرماید: (انا جلیس من ذکرنی) و در مجلس او جز او را راه نبود ذوالنون مصری رحمة الله علیه گوید هر که حق را یاد کند چنانکه حقیقت ذکر است همه چیز را در ضمن آن ذکر فراموش کند و شرفی است ذکر را که هیچ عبادت دیگر را نیست و آن شرف آن است که ذکر مؤقت نیست و عبادات دیگر مؤقت است ذکر برای خواص است و عبادت دیگر برای عوام. جبرئیل علیه السلام نزد رسول گرامی صلی الله علیه وسلم آمد وگفت حق تعالی سلام میگوید و می فرماید که امت ترا عطائی دادم که هیچ امت دیگر را ندادم. گفت این چیست. گفت ذکر حق تعالی در همه اوقات و در همه احوال سبحان الله و الحمدلله رب العالمین.

ذکر بر سه نوع است ذکر زبان، ذکر دل ذکر سر.

ذکر زبان: یکی برده است سنت خداوند است که هر عمل حسنه بنده مؤمن ده بدنیا و صد به آخرت میباشد.

و ذکر دل را ثواب و اندازه معین است.

اما ذکر سر حد و حدود ندارد. ذکر زبان را منشور این است که فاذکروالله کذکرکم اباوء کم او اشد ذکراط.

ذکر سر را طراز این است که فاذکرونی اذکرکم . ذکر بر زبان هر کس را باشد اما ذکر بدل خاص است جز به خاصان ندهند.

متصوفه را ذکر بدل پیوسته باشد که رقم اختصاص بر ایشان کشیده اند لاجرم با ذکر با زبان و دل و سر باشند. ذکر دل عز عظیم دارد .

قال رسول الله صلی الله علیه وسلم،خیر الذکر الخفی و خیر الرزق ما یکفی. بهترین ذکر ها ذکر پنهان است ذکر پنهان ذکر بدل است.

و ذکر به زبان بی غرض ذاکر نباشد اما در ذکر سر عزل ذکر است و نیستی اوصاف مذمومه ابن العطار رحمة الله علیه را پرسیدند که ذکر با اسرار چه کند. گفت ذکر آفتابی است که چون از برج سری بر آید آثار بشریت را در ذاکر بسوزد تا همه عظمت و جلال مذکور ماند.

شبلی رحمة الله علیه را پرسیدند از ذکر حقیقی گفت غیبت ذاکر از ذکر.

سهل بن عبدالله رحمة الله علیه چنین گفته است نه هر که ذکری یاد گرفت او ذکر است یعنی علم ذکر دیگر است و عین ذکر دیگر

کسی را عین ذکر غالب گردد آن همه کس همه ذکر شود تا در هر چه از او پدید آید رنگ ذکر دارد.

چنانچه حریری گفت درمیان جماعت جوانی بود پیوسته میگفت (الله الله) روزی نشسته بود چوبی از بالای در افتاد و بر سر آن جوان آمد و سرش شکست و خون روان شد قطرات خون بر زمین می چکید نقش الله پدید می آمد خلاصه این که این گونه ذکر صرف در اهل تصوف میباشد.

چه داند بی خبر این هوش ما را
دل ذاکر لب خاموش ما را

این مطلب زیبا در مورد ذکر از کتاب مناقب الصوفیه که از نوشته های قرن ششم هجری میباشد تبرکاً اخذ و خدمت برادران طریق تقدیم شد خداوند (ج) توفیق آنرا عطا فرماید. آمین

«دردمند باطنی»

مرده هم فکر قیامت دارد
آرمیدن چقدر دشوار است

در ضمیر ما نمی گنجد به غیـر از دوست کس
هر دو عالم را به دشمن ده که ما را دوست بس

***

هـــر کـــه خلق از خُلق او خوشنود نیست
هیچ قـــدرش بـــر در معـــبود نیست

***

در طریقت هر چه پیش سالك آید خیر اوست
در صراط المستقیم ایدل کسی گمراه نیست

***

هیچ بـــرگی بـــر نـــه افتد از درخت
بـــی قضا و حکـــم آن سلـــطان تخت

اظهار سپاس

باید یاد آور شوم که محترم عزیز الله "عزیزی" و محترم انجنیرصاحب محمدیاسین "صالحی" در مورد طبع و نشر این مجموعه کمك نهایت زیاد نمودند و توجه با محبت نمودند شفقت و جوانمردی نمودند که خداوند متعال عزو جل اجر دو جهان نصیب شان گرداند و در صدقه جاریه ایشان بی ریا به حساب آید. امین

درمند باطنی

قدر اهل درد، اهل درد میداند که چیست
مرد صاحب درد درد مرد میداند که چیست

وطنم دوست دارم

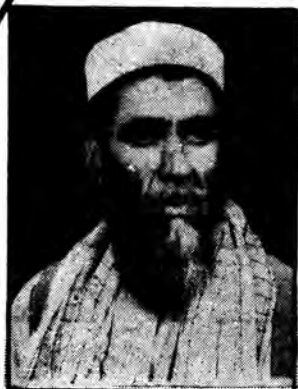
ای میهن عزیز من ای سر زمین من
ای قلب آسیا تو بهشت برین من
دور از توگشته ایم بسی رنجور گشته ایم
ای راحت روان من ای نازنین من
هر صبحدم نسیم سحر بویت آورد
درسینه می طپد دلی زار و حزین من
دردمند دل فگار ترا این دوعا بود
بادا فدای نام تو جان شیرین من

سروده شده ۵/حمل/۱۳۷۸
پنجم عید قربان هجرت پشاور

****

آن غریبی که به تنگ آمده زجان منم
آن پریشانی که عمریست پریشان منم

خلص سوانح

صالح محمد دردمند باطنی ولد مرحوم شیرمحمد ولد
مرحوم دین محمد ولد مرحوم مجر سلطان محمد خان
ولایت لوگر قریهء برکی راجان، قلعه مجر
سلطان محمد خان فعلاً ارباب رود
پشاور کیک وکلچه فروشی (محمدنصیر عزیزی)

محبت پیشهء هــر بــوالــهوس نیست
به آتش پــر زدن کـــار مگــس نیست

***

قومی به تمنای زرو مـــال خــوش انــد
قومی به تماشای خط و خال خــوش انــد
بیــدل هـمه را بــه چشم بــد می بیند
خوش حال کسانی که به هر حال خوش اند

***

از ســوز محبت چــه خبــر اهل هــوس را
این آتش عشق است نه سوزد همه کس را

یاداشت:

در این لحظاتیکه این مجموعه ترتیب میشد من دوگانداربودم یك دست به قلم وجمع آوری ویك دست به پیمانه ومیزان در دوکان تحریر و ترتیب شده جمعیت خاطر نداشتم مشکلات نهایت زیاد دامنگیرم بود چون به تحریر و ترتیب این مجموعه علاقه گرفتم با همه مشکلات که ذکر شد مجموعه تکمیل گردید اشتباهات سهو وخطا را نوازش کنید مرا ببخشید.

الحمد رب العالمین.

دردمند باطنی

اللهم الرحم امت محمد صلى الله عليه وسلم
اللهم اصلح امت محمد صلى الله عليه وسلم
اللهم فرج عن امت محمد صلى الله عليه
وسلم اللهم انصر من نصر دين نبينا محمد
صلى الله عليه وسلم و اجعلنا منهم و اخذل
من خذل دين نبينا محمد صلى الله عليه وسلم
ولا تجعلنا منهم. آمين يارب العالمين.

هر كه اين دوعا را روزانه ده بار بخواند نام
او در جمله اوليا و اوتاد نوشته ميشود.

خیر الناس من ینفع الناس

(حدیث شریف)

اظهار شکران و سپاس از محترم برادر عبدالقدوس "هوتك"، محترم برادر نورالله "سلام" و جناب محترم برادر خواجه محمد اسحق ، بخصوص برادر آقای "سلام" که کمپوز این مجموعهء را به خیلی علاقمندی، اخلاص و محبت هر چه بیشتر به عهده گرفت و آنرا به خوبترین وجه به انجام رسانید که خداوند غفور و رحیم به برکت روحانیت این بزرگ مردان اجر و ثواب عظیم دارین نصیب شان گرداند.

آمین

دردمند باطنی

قدم اول در تصوف قطع علایق است از هر چیزیکه غیر از خدا است

ای عزیـــز

چون مدرسه فقر قیل و قال جاه و جلال شهرت و عزت ریأ و توصیف بی جا که غیر از خدا باشد نمی خواهد و نمی پذیرد. و من چون در این مدرسه عزت و شرف حقیر و مسکین طالب و یك رونده، این راه هستم. این گلشن را از هر ریأ کاری و توصیف بی جا و سخنان پوچ و بی مورد حفاظت کرده ام. صرف از کلام شیرین و انسانی بزرگ مردان اسلام و جوانمردان راه دشوار عشق و محبت که همه و همه از مکتب تصوف درخشیده اند استفاده نموده ام. اگر در ایــن مجموعه با یك یا دو شعر گویا بنام من بر می خورید او صرف شکل یادگاری دارد نه شکل شعر و شاعری.

السلام علیکم برادر تان دردمند«باطنی»

ما ز هر صاحبدلی یك رشته، فن آموختیم
عقل از مجنون و عشق از کوهکن آموختیم

مشخصات کتاب

نام کتاب : گلشن معرفت

نام مؤلف : صالح محمد دردمند باطنی

سال طبع : جوزا ۱۳۷۸

تیــراز : ۱۰۰۰

کمپوزر : نورالله «سلام»

هــوتك لیــزر کمپیوتــر گل حــاجــی پــــلازا

اطاق ۲۱۳ منزل دوم تیلفون ٤٥٤٦١

پرنټر :. فضل‌حسین محــلـه جنگی پشاور